

ÅRSRAPPORT 2014

SpareBank 1 Gruppen

INNHOOLD

Styrets årsberetning	3	Note 24 Pensjoner	65
Resultatregnskap	13	Balansenoter	
Utvidet resultat	14	Note 25 Skatt	69
Balanse	15	Note 26 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser	71
Kontantstrømoppstilling	16	Note 27 Verdssettelseshierarki	73
Endring i egenkapital	17	Note 28 Verdipapirer til virkelig verdi	79
		Note 29 Verdipapirer tilgjengelig for salg	80
		Note 30 Obligasjoner målt til amortisert kost	81
		Note 31 Virkelig verdi på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	82
		Note 32 Investeringer i datterselskaper	84
		Note 33 Investeringer i tilknyttede selskap	84
		Note 34 Investeringseiendommer	86
		Note 35 Eiendom, anlegg og utstyr	89
		Note 36 Goodwill	90
		Note 37 Andre immaterielle eiendeler	92
		Note 38 Fordring på reasurandør	93
		Note 39 Fordring på forsikringstaker	93
		Note 40 Tap på utlån og garantier	93
		Note 41 Andre eiendeler	95
		Note 42 Forsikringsforpliktelser i livsforsikring	95
		Note 43 Forsikringsteknisk avsetning i skadeforsikring	98
		Note 44 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	100
		Note 45 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	100
		Note 46 Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	101
		Note 47 Gjeld vedrørende gjenforsikring	102
		Note 48 Andre forpliktelser	102
		Øvrige noter	
		Note 49 Eierstruktur	102
		Note 50 Antall ansatte og årsverk	103
		Note 51 Vesentlige transaksjoner med nærstående parter	103
		Note 52 Hendelser etter balansedagen	108
		Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven § 5-5	109
		Revisjonsberetning	110
		Kontrollkomiteens uttalelse til årsoppgjøret for 2014	112
		Styrets redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse	113
		Revisjons- og risikoutvalget	116
		Kompensasjonsutvalget	117
		Proforma regnskap for SpareBank 1-alliansen	118
Noter			
Note 1 Generell informasjon	19		
Note 2 Regnskapsprinsipper	19		
Note 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende regnskapsprinsipper	31		
Note 4 Segmentinformasjon	34		
Note 5 Kapitaldekning	35		
Risikonoter			
Note 6 Finansiell risikostyring	36		
Markedsrisiko			
Note 7 Markedsrisiko knyttet til renterisiko	45		
Note 8 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko	45		
Note 9 Finansielle derivater	46		
Forsikringsrisiko			
Note 10 Forsikringsrisiko i livsforsikring	47		
Note 11 Forsikringsrisiko i skadeforsikring	51		
Kredittrisiko			
Note 12 Kreditteksponering for hver interne risikorating	54		
Note 13 Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantestillelser	55		
Note 14 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån og premieinntekter	56		
Likviditetsrisiko			
Note 15 Gjenværende kontraktmessig løpetid på finansielle forpliktelser	56		
Resultatnoter			
Note 16 Netto premieinntekter forsikring	58		
Note 17 Netto premieinntekter	59		
Note 18 Inntekter og kostnader fra finansielle eiendeler og gjeld	59		
Note 19 Nettoinntekter investeringseiendommer	61		
Note 20 Andre inntekter	61		
Note 21 Netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning	61		
Note 22 Driftskostnader	62		
Note 23 Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte	63		

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2014

SpareBank 1 Gruppen

VIRKSOMHETEN I 2014

- Ekstraordinært godt resultat for SpareBank 1 Gruppen
- Historisk godt resultat i SpareBank 1 Skadeforsikring AS som følge av god underliggende lønnsomhet og høye avviklingsgevinster
- Godt resultat i SpareBank 1 Forsikring AS og selskapet har styrket bufferkapitalen ytterligere i 2014
- Resultatforbedring i ODIN Forvaltning AS som følge av høyere forvaltningshonorarer og lavere driftskostnader
- Økt omsetning og resultatfremgang i SpareBank 1 Gruppen Finans AS
- Betydelig resultatforbedring i Conecto AS etter underskudd i 2013

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom sine datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning, factoring, inkasso og langtidsovervåking. SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø, og konsernets primærmarked er Norge. I årsberetningen benyttes SpareBank 1 Gruppen AS om holdingselskapet, og SpareBank 1 Gruppen om konsernet.

SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet avlegger regnskap i tråd med EU-godkjent IFRS (International Financial Reporting Standards).

SpareBank 1 Gruppen – resultater og nøkkeltall:

Mill. kroner	2014	2013
Andel resultat fra datterselskapene før skatt:		
- SpareBank 1 Forsikring AS	505,5	638,4
- SpareBank 1 Skadeforsikring konsern	1 829,0	1 243,5
- ODIN Forvaltning konsern	89,2	51,5
- SpareBank 1 Medlemskort AS	4,7	9,6
- SpareBank 1 Gruppen Finans AS	46,1	23,1
- Conecto AS	4,1	-51,5
- Konsernjusteringer	89,2	-65,7
Sum resultat datterselskaper før skatt	2 567,8	1 848,9
Netto driftskostnader og finanskostnader i morselskapet	-158,0	-160,6
Resultat før avskrivninger merverdier og nedskrivninger	2 409,9	1 688,3
Merverdiavskrivninger	-3,7	-29,3
RESULTAT FØR SKATT FRA VIDEREFOØRT VIRKSOMHET¹⁾	2 406,2	1 659,0
Skattekostnad fra videreført virksomhet	-556,0	-411,6
RESULTAT FRA VIDEREFOØRT VIRKSOMHET	1 850,1	1 247,4
Resultat fra avvirket virksomhet ¹⁾	-	-150,7
RESULTAT ETTER SKATT	1 850,1	1 096,8
Majoritetens andel av resultat etter skatt	1 848,3	1 096,8
Minoritetens andel av resultatet etter skatt	1,9	-

¹⁾ Beløpet i 2013 inkluderer resultat etter skatt for de første ni måneder i SpareBank 1 Markets og nedskrivning av aksjene i SpareBank 1 Markets AS som følge av salg.

SpareBank 1 Gruppen oppnådde et resultat før skatt på 2.406,2 (1.659,0) mill. kroner. Resultat etter skatt ble 1.850,1 (1.096,8) mill. kroner. Resultatet ga en annualisert egenkapitalavkastning på 27,8 % (20,3 %).

Samlet forvaltningskapital for SpareBank 1 Gruppen var 55,1 mrd. kroner per 31. desember 2014. Dette representerer en vekst på 8,9 % fra 2013.

Kapitaldekningen for SpareBank 1 Gruppen per 31. desember 2014 var 20,9 % (19,8 %). Kjernekapitaldekningen ved utgangen av 2014 utgjorde 19,6 % (18,4 %).

EIERSTYRING OG SELSKAPsledelse

Aksjene i SpareBank 1 Gruppen AS er ikke børsnotert, men selskapet hadde per 31. desember 2014 obligasjonslån notert på Oslo ABM. Selskapet har en konsentrert eierstruktur. SpareBank 1 Gruppen AS var per 31. desember 2014 eid av SpareBank 1 Nord- Norge (19,5 %), SpareBank 1 SMN (19,5 %), SpareBank 1 SR-Bank ASA (19,5 %), Samarbeidende Sparebanker AS (19,5 %), Sparebanken Hedemark (11 %), Landsorganisasjonen i Norge (LO) (9,6 %) og Bank 1 Oslo Akershus AS (1,4 %). Alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger er representert i styret enten direkte eller indirekte. Det er løpende og god kontakt med alle aksjeeiere og aksjeeiergrupperinger i selskapet. Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har drøftet «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», og sluttet seg til denne der den gir føringer som er aktuelle og relevante for et selskap som ikke har aksjer notert på børs.

Styrets samlede redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er inntatt i årsrapporten for 2014.

ALLIANSEledelsen

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper og virksomheten som ligger i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA har en felles ledelse, Allianseledelsen. Styrene for SpareBank 1 Gruppen AS og for SpareBank 1 Banksamarbeidet DA har felles styremøter.

OPPLYSNING OM GODTGJØRELSE

Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, allianseledelsen, styret, representantskap og kontrollkomiteén fremgår av regnskapets note 23, og opplysninger om godtgjørelse til revisor fremgår av note 22.

UTBYTTEPOLITIKK

SpareBank1 Gruppen har som mål å utbetale 30 - 50 % av overskuddet på konsolidert nivå, som utbytte til eier. Ved fastleggelse av utbytte for SpareBank 1 Gruppen AS skal det legges vekt på at man har en tilfredsstillende kjernekapitaldekning basert på dagens kapitaldekningsregelverk, og en tilfredsstillende solvensmargin ut fra det kommende Solvens II-regelverket, som innføres fra 1. januar 2016. I vurderingen av kapital situasjonen skal det hensyntas kapitalbehov i forhold til fremtidig vekst samt selskapets ORSA/ICAAP- beregninger og konsernets likviditetssituasjon. Selskapets målsetting i forhold til dagens kapitaldekningsregelverk er en kjernekapital på 11 % og en total kapitaldekning på 13 %. Kapitalmål etter Solvens II-regelverket er en solvensmargin på 135 % (Pilar 1).

Styrets forslag til utbytte for 2014 vektlegger at konsernet vurderes å være tilstrekkelig kapitalisert både ut fra dagens kapitaldekningsregelverk samt det kommende Solvens II-regelverket. Det er resultat etter skatt i morselskapet, SpareBank 1 Gruppen AS, som danner grunnlag for fastsettelse av størrelsen på utbyttet. Resultat etter skatt i SpareBank 1 Gruppen AS ble 969,3 (170,3) mill. kroner i 2014.

FORRETNINGSOMRÅDER – RESULTATER OG NØKKELTALL

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS har satsingsområdene sine innenfor innskuddspensjon, gruppelevsforikring og individuelle risikoforsikringer. Selskapets produkter distribueres hovedsakelig gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen, LO og LO-forbund.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2014	2013
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	388,3	416,5
Administrasjonsresultat	-20,2	-79,8
Renteresultat	285,6	476,7
Oppreservering	-0,5	-217,7
Eiers bidrag til oppreservering	-16,8	-
Vederlag for rentegaranti	26,8	19,1
Samlet resultat før tilleggsavsetninger	663,1	614,8
Avsetning til tilleggsavsetninger	-241,0	-71,0
Resultat til kunder	-75,9	-73,6
Avkastning på selskapets midler	159,2	168,2
Resultat til eier før skatt	505,5	638,4
Skattekostnad	-70,3	-110,0
Resultat til eier etter skatt	435,2	528,4

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et resultat før skatt på 505,5 (638,4) mill. kroner. Selskapet hadde en skattekostnad på 70,3 (110,0) mill. kroner. Gjennom 2014 har SpareBank 1 Forsikring AS styrket bufferkapitalen ytterligere, blant annet

gjennom en økning av kursreguleringsfondet med 533,2 mill. kroner.

Risikoresultatet før oppreservering utgjorde 388,3 (416,5) mill. kroner. Svakere risikoresultat skyldes i hovedsak svakere risikoresultat innenfor produkter uten overskuddsrett og foreningsgruppeliv.

Administrasjonsresultatet ble -20,2 (-79,8) mill. kroner. Bedringen i administrasjonsresultat sammenlignet med fjoråret skyldes i hovedsak at regnskapet i 2013 ble belastet med en styrking av administrasjonsavsetningene innen fripoliser på 55,0 mill. kroner.

Selskapet fikk et renteresultat på 285,6 (476,7) mill. kroner. Reduksjonen skyldes i hovedsak lavere realiserte gevinster.

Brutto premieinntekter, eksklusive tilflyttet kapital, var 4.039 (3.860) mill. kroner. Dette tilsvarer en økning på 4,6 %.

Selskapet oppnådde en verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen på 7,2 %, mens den bokførte kapitalavkastningen ble 4,2 %. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 2,92 %. Alle nye kontrakter tilbys med 2,0 % garantert rente fra 1. januar 2015.

Selskapets samlede forsikringsforpliktelser økte med 3.596 mill. kroner i 2014 til 32.462 mill. kroner per 31.12.2014, en økning på 12,5 %. Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon var fullt oppresvert i henhold til nytt dødelighetsgrunnlag per 31.12.2014. For fripoliser var avsetningsnivået på samme tidspunkt vurdert til å være 56 % av estimert oppreserveringsbehov.

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING KONSERN

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern er det ledende norske selskapet på salg av forsikring gjennom bank, men har også direkte distribusjon til privatkunder, samt salg via meglerkanalen til bedriftsmarkedskunder.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2014	2013
<i>Forfalt brutto premie</i>	5 393,5	5 403,9
Opptjente premier for egen regning	5 102,2	4 779,9
Påløpte erstatninger for egen regning	-2 567,7	-2 980,5
Forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning	-1 010,0	-866,7
Andre forsikringsrelaterte inntekter/kostnader	11,3	14,1
Andre tekniske avsetninger	-61,2	-147,3
Forsikringsresultat	1 474,6	799,6
Netto finansinntekter	428,9	498,1
Andre kostnader	-67,5	35,0
Driftsresultat	1 836,0	1 332,6
Endring av sikkerhetsavsetning	-7,0	-89,1
Resultat før skatt	1 829,0	1 243,5
Skattekostnad	-452,3	-360,4
Resultat etter skatt	1 376,7	883,2

SpareBank 1 Skadeforsikring konsern oppnådde et historisk godt resultat før skatt på 1.829,0 mill. kroner i 2014, mot 1.243,5 mill. kroner i 2013. Resultatforbedringen skyldes i hovedsak reduksjon i erstatningskostnadene som følge av økt forsikringsteknisk lønnsomhet. Dette er en konsekvens av gjennomførte prosessforbedringsprosjekter som "Prosjekt skadekost", færre storskader og naturskader, samt inntektsføring av betydelige avviklingsgevinster. Økt lønnsomhet gjennom prosessforbedringsprosjekter har bidratt til kostnadsbesparelser på totalt 236,0 mill. kroner.

I 2014 ble det inntektsført 881,1 (776,2) mill. kroner i avviklingsgevinster. Inntektsføringen av avviklingsgevinstene er et resultat av videreutvikling av konsernets reserveringsmodeller, spesielt for langhalede bransjer, samt at endringer i erstatninger ble lavere enn fastsatt av aktuarene per 31.12.2013. Effekten av endring i reserveringsmodeller utgjorde 350,0 mill. kroner. Avviklingsgevinster på til sammen 164,0 mill. kroner knytter seg til Kollektiv hjem ordninger og skadeårganger med reassuranse som ikke har effekt på forsikringsresultatet.

Brutto skadeprosent i konsernet utgjorde 48,1 % i 2014. Dette er 12,9 prosentpoeng lavere enn i fjor. Nedgangen i brutto skadeprosent skyldes en reduksjon i årets erstatninger hovedsakelig innen privatmarkedet, et forbedret naturskaderesultat samt en økning i avviklingsgevinster på 104,9 mill. kroner.

Det har kun vært en storskade i 2014 på 19,5 mill. kroner, mot fem storskader i 2013 på totalt 162,8 mill. kroner. I 2014 har det også vært mindre omfattende naturskadehendelser enn i 2013. Dette har gitt et positivt naturskaderesultat på 37,6 mill. kroner for 2014, mot et resultat på -109,6 mill. kroner i 2013.

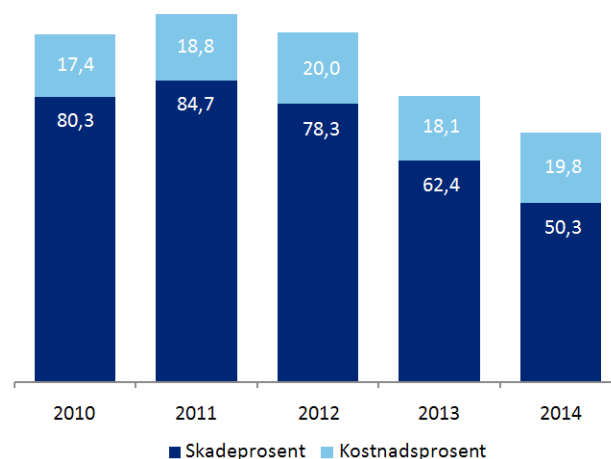
SpareBank 1 Skadeforsikring konserns netto inntekter fra investeringer utgjorde 428,9 (498,1) mill. kroner. Nedgangen skyldes i hovedsak redusert avkastning på aksjer.

Finansavkastningen ble 3,7 % (4,5 %) per 31.12.2014. Ved utgangen av 2014 hadde SpareBank 1 Skadeforsikring konsern en investeringsportefølje på 12,0 mrd. kroner.

Forsikringsrelaterte driftskostnader for egen regning ble 1.010 (866,7) mill. kroner. Økningen i forhold til fjoråret skyldes i hovedsak at mottatte provisjoner knyttet til gjenforsikring ble redusert med 94,3 mill. kroner som følge av redusert reassuranseprogram.

Avsetning til styrking av sikkerhetsavsetningen er kostnadsført med 7,0 mill. kroner i 2014.

SpareBank 1 Skadeforsikring konserns combined ratio for egen regning ble 70,1 % (80,5 %).

Utvikling i combined ratio for egen regning (%):

Konsernets premieinntekter for egen regning utgjorde 5.102,2 mill. kroner i 2014, mot 4.779,9 mill. kroner i 2013. Økningen i premieinntekter skyldes at selskapet har hatt et mindre omfattende reassuranseprogram i 2014 enn i 2013, med en betydelig nedgang i avgitt gjenforsikringspremie.

SpareBank 1 Skadeforsikring konserns bestandspremie har økt med 55 mill. kroner i 2014 til 5,3 mrd. kroner ved utgangen av året. Privatmarkedet har hatt en bestandsøkning på 95 mill. kroner, mens bedriftsmarkedet har hatt en nedgang på 40 mill. kroner.

ODIN FORVALTNING KONSERN

ODIN Forvaltning investerer i selskaper med dyktig ledelse, god drift og sterk konkurranseposisjon når markedet tilbyr en attraktiv pris. Fondene forvaltes aktivt og langsiktig. Grundige selskapsanalyser står sentralt i arbeidet, og kun de selskapene ODIN Forvaltning anser som de beste investeringene inngår i fondene.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2014	2013
Forvaltningshonorar	322,7	289,5
Sum driftsinntekter	322,7	289,5
Lønnskostnader	-113,3	-106,5
Avskrivninger	-13,4	-24,3
Andre driftskostnader	-108,2	-107,0
Sum driftskostnader	-234,9	-237,7
Driftsresultat	87,8	51,7
Netto finansinntekter	1,5	-0,2
Resultat før skatt	89,2	51,5
Skattekostnad	-24,1	-14,1
Resultat etter skatt	65,2	37,4

ODIN Forvaltning konsern oppnådde et resultat før skatt på 89,2 (51,5) mill. kroner.

Resultatet etter skatt ble 65,2 mill. kroner, som var 27,7 mill. kroner høyere enn fjoråret. Resultatforbedringen skyldes en kombinasjon av høyere gjennomsnittlig forvaltningskapital gjennom året og kostnadsreduksjoner.

Ved utgangen av 2014 forvaltet ODIN Forvaltning konsern til sammen 33,9 (32,8) mrd. kroner, hvorav 29,9 mrd. i aksjefond. Markedsandelen for aksjefond falt i 2014 med 0,9 prosentpoeng til 7,4 %, mens markedsandelen for kombinasjonsfond holdt seg uendret på 4,8 % i 2014.

SPAREBANK 1 GRUPPEN FINANS AS

SpareBank 1 Gruppen Finans AS produserer, leverer og distribuerer tjenester innen factoring, porteføljekjøp og porteføljeforvaltning.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2014	2013
Ledelse	3,6	-2,7
Forretningsområdet Factoring	27,6	16,7
Forretningsområdet Portefølje	14,9	9,1
Resultat før skatt	46,1	23,1
Skattekostnad	-12,5	-6,3
Resultat etter skatt	33,6	16,8

SpareBank 1 Gruppen Finans AS kan vise til god resultatfremgang i begge forretningsområdene. Resultatfremgangen i factoringvirksomheten skyldes blant annet økt klientomsetning på 26,2 % og økt utlånsvolum på 28,5 %. I tillegg er tap på utlån redusert med 6,2 mill. kroner. Vekst i porteføljevolum på 25,1 % og høy innfordring ga resultatfremgang også for porteføljeverksamheten. Porteføljevolumet var 2.503 mill. kroner per 31. desember 2014.

CONECTO AS

Conecto AS er leverandør av innfordringstjenester til bedrifter, organisasjoner, bank- og finansinstitusjoner, og investorer som

kjøper porteføljer av forfalte krav. Conecto AS' forretningsfilosofi er å gjenvinne mest mulig av kundenes fordringer samtidig som deres omdømme ivaretas på en god måte.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2014	2013
Driftsinntekter	170,8	156,9
Driftskostnader	-167,9	-208,8
Driftsresultat	2,9	-51,9
Netto finansinntekter	1,2	0,4
Resultat før skatt	4,1	-51,5
Skattekostnad	-1,1	15,3
Resultat etter skatt	3,0	-36,2

Selskapet har hatt en vekst i saksmengde på 7 %, noe som har bidratt til at driftsinntektene økte til 170,8 (156,9) mill. kroner. Driftskostnadene ble 167,9 mill. kroner, noe som var 40,9 mill. kroner lavere enn i 2013. Nedgangen skyldes i hovedsak at regnskapet i 2013 ble belastet med en nedskrivning av immaterielle eiendeler på 38,4 mill. kroner.

SPAREBANK 1 MEDLEMSKORT AS

SpareBank 1 Medlemskort AS har som formål å drifte LO-forbundenes felles medlemsdatabase for medlemskortleveranse, innkreving av forsikringspremie for kollektiv forsikring, samt drift og administrasjon av fordelprogrammet LOfavør for over 900.000 medlemmer. Selskapet samarbeider tett med LO og forbundene. SpareBank 1 Gruppen AS eier 51 % av aksjene i selskapet. De øvrige 49 % eies av LO.

Resultatutvikling:

Mill. kroner	2014	2013
Driftsinntekter	56,5	56,0
Driftskostnader	-52,6	-47,0
Driftsresultat	3,9	9,0
Netto finansinntekter	0,8	0,7
Resultat før skatt	4,7	9,6
Skattekostnad	-0,9	-2,8
Resultat etter skatt	3,8	6,8

Resultat før skatt ble 4,7 (9,6) mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 3,8 mill. kroner, som var 3,0 mill. kroner lavere enn fjoråret.

Medlemsmassen i LO er et viktig grunnlag for SpareBank 1 Medlemskort AS sin virksomhet. Medlemsmassen har vært svakt voksende i 2014.

SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

SpareBank 1 Gruppen AS' eiendeler består foruten av aksjer i datterselskaper, bankinnskudd, utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner og andre mindre eiendeler. Bankinnskudd per 31. desember 2014 var 280,1 mill. kroner, sammenlignet med 24,3 mill. kroner per 31. desember 2013.

Egenkapitalen består av aksjekapital, overkursfond og opptjent egenkapital. Aksjekapitalen i SpareBank 1 Gruppen AS var 1.956 mill. kroner per 31. desember 2014, mens samlet egenkapital utgjorde 4.175 mill. kroner.

Kapitaldekningen var 46,2 % (46,5 %) i 2014. Kjernekapitaldekningen for selskapet utgjorde 42,6 % (42,9 %).

SPAREBANK 1 GRUPPEN

Beholdningen av kontanter og kontantekvivalenter i konsernet ble i løpet av 2014 redusert med 262,8 mill. kroner til 941,1 mill. kroner. Reduksjonen skyldes netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter og investeringsaktiviteter på henholdsvis -689,7 mill. kroner, -323,9 mill. kroner og kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter på 750,8 mill. kroner.

De største endringene mellom driftsresultatet og kontantstrømmen fra operasjonelle aktiviteter for 2014 skyldes økning i forsikringstekniske avsetninger på 2.610 mill. kroner, negative kontantstrømmer fra verdipapirer til virkelig verdi med 1.637,8 mill. kroner og verdipapirer som holdes til forfall med kr 1.217,8 samt økt verdiendring på verdipapirer til virkelig verdi med 1.586,0 mill. kroner. I 2014 ble det utbetalt utbytte til eierne på 170,2 mill. kroner.

SpareBank 1 Gruppen hadde en samlet egenkapital ved årsskiftet på 7.504 mill. kroner, mot 5.800 mill. kroner ved utgangen av 2013. Balanseført goodwill i konsernet per 31. desember 2014 utgjorde 772,9 mill. kroner, som er uendret fra fjoråret.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret finner at forutsetningene for fortsatt drift er ivarett gjennom det fremlagte årsregnskapet for 2014 og resultatprognoser for 2015. Utover forhold som er nevnt i beretningen, er det ikke inntrådt hendelser etter regnskapsårets utgang som er av vesentlig betydning for å vurdere selskapets stilling og resultat.

UTBYTTE

Styret foreslår at det for 2014 deles ut et utbytte på 968,4 mill. kroner fra SpareBank 1 Gruppen AS.

RISIKOFORHOLD

Virksomheten i SpareBank 1 Gruppen er organisert i ulike forretningsområder gjennom datterselskaper. Det er store forskjeller i de enkelte datterselskapers risikoprofiler. De viktigste risikoer konsernet er eksponert mot er markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, kredittrisiko, eierrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko, konsentrasjonsrisiko, strategisk og forretningsmessig risiko.

Det vises til note 6 om finansiell risikostyring for en mer detaljert beskrivelse av den samlede risikostyringen, og oppfølging av ulike typer risiko i SpareBank 1 Gruppen konsern.

ANSVAR FOR RISIKOSTYRING, COMPLIANCE OG KONTROLL

Konsernstyret er ansvarlig for virksomhetens risikostyring og compliance. Selskapsstyrene har et ansvar for risikostyringen og compliance i eget selskap.

Ansvaret for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Alliansedirektør for Risikostyring og Compliance. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS.

Risikostyringen i SpareBank 1 Gruppen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og sikre oppfyllelse av lovmessige kapitalkrav. Det er gjennomført en matriseorganisering av konsernets risikostyring med betydelig samarbeid på tvers mellom mor- og datterselskapene. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tilstrebelse av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital og solvensmargin ut fra valgt risikoprofil
- Å sikre at konsernet til enhver tid oppfyller alle regulatoriske kapital- og solvensmarginkrav

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS estimerer konsernets risikoprofil hvert kvartal. Minst en gang per år gjennomføres en mer helhetlig egenvurdering av konsernets samlede kapitalbehov. Formålet med risikoberegningene er overvåking av konsernets risikoeksponeringer, og vurdering av konsernets fremtidige kapitalbehov, sett opp mot eieres risikotoleranse. Risikoberegningene er videre knyttet opp mot etablerte likviditets- og beredskapsplaner.

Internkontrollen i konsernet er regulert i sentrale styringsdokumenter, og er i hovedsak definert som et linjeansvar. I samsvar med «Forskrift for risikostyring og internkontroll», og konsernets egne retningslinjer foretas det en årlig gjennomgang av risikoforhold i virksomheten. Som en del av denne prosessen utarbeides tiltaksplaner i alle enheter med rapportering til de respektive selskapsstyrer. Informasjon fra den selskapsvise rapporteringen aggregeres og rapporteres til konsernets styre. I tillegg gjennomføres også undersøkelser på tvers i konsernet i relasjon til IT, personopplysningsloven og sikkerhetsmessige forhold. SpareBank 1 Gruppen har outsourcet

internrevisjonen til EY AS. Gjennom dette får konsernet tilført økt kompetanse. Internrevisjonens virksomhet dekker også datterselskapene.

UTVIKLING AV RISIKOSTYRINGEN I 2014

I 2014 har det vært utført vesentlig arbeid med å tilrettelegge konsernets risikostyring i forhold til Solvens II- regelverket som vil være gjeldende fra 1. januar 2016. Dette arbeidet vil forsterkes i 2015, og det er et klart mål at konsernet skal være compliant med Solvens II ved utgangen av 2015. SpareBank 1 Gruppen har i 2014 tilrettelagt ytterligere for en konsernstyrt risikostyring. Bak dette ligger det uttalt mål om å samle konsernets risikostyringsressurser og styrke kompetansemiljøet innen risikostyring. Det er etablert flere policydokumenter som skal sikre konsistent gjennomføring av risikostyringen mellom selskapene i konsernet. SpareBank 1 Gruppen gjennomførte i 2014 en årlig ORSA rapportering med selskapene SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Gruppen AS. Samtidig ble det gjennomført tilsvarende årlig ICAAP-rapportering for selskapene SpareBank 1 Gruppen Finans AS og ODIN Forvaltning AS. Erfaringene i dette arbeidet vil bli brukt videre i gjennomføringen av en tilsvarende prosess i 2015. I 2014 har SpareBank 1 Gruppen styrket compliancefunksjonen. Det er etablert en egen stilling for compliance officer i morselskapet som sikrer konsistent arbeid og oppfølging mot datterselskap.

SpareBank 1 Gruppen er i rute for å etterleve Solvens II-regelverket. Regelverket inneholder en helt ny måte å beregne kapitalkravet på. Det er planlagt aktiviteter for ytterligere å øke kvaliteten i Pilar 1- og Pilar 2-beregninger i 2015. Samtidig skal SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Gruppen AS implementere en omfattende og krevende Pilar 3-rapportering i løpet av 2015. Innføring av Solvens II-regelverket innebærer at kapitalmålene endres. Det vil i løpet av 2015 bli etablert måltall for solvensmargin både under Pilar 1 og Pilar 2. Foreløpige beregninger viser at SpareBank 1 Gruppen vil imøtekomme forventede Solvens II-krav ved innføring av Solvens II-regelverket 1. januar 2016.

ORGANISASJON OG ARBEIDSMILJØ I SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

ORGANISASJON

I SpareBank 1 Gruppen med datterselskaper var det per 31. desember 2014 totalt 1.206 (1.177) ansatte fordelt på 1.181 (1.148) årsverk. I SpareBank 1 Gruppen AS var det 322 (287) ansatte fordelt på 315 (282) årsverk.

Det var til sammen 70 medarbeidere som sluttet i løpet av 2014. Total turnover i 2014 var 5,8 (9,8) %. Korrigert for avtalefestet førtidspensjon, alderspensjon og uførepensjon var konsernets turnover 4,6 (8,5) % i 2014.

HR-STRATEGI

SpareBank 1 Gruppen AS har i 2014 beskrevet og startet forsterkingen av en prestasjonsorientert samarbeidskultur. Dette vil bidra til at konsernet vil kunne levere godt på nåværende og fremtidige mål. Beskrivelsen "Vår måte - slik gjør vi det i Alliansesamarbeidet" inneholder en konkretisering av konsernets styrings- og ledelsesfilosofi "Dynamisk Styring", samt en beskrivelse av hva som kreves av ledere og medarbeidere. Arbeidet med en prestasjonsorientert samarbeidskultur har startet med kommunikasjon og involverende dialogverktøy har blitt tilgjengeliggjort for konsernets medarbeidere. Konsernet har etablert ledertrening som skal utvikle lederne innenfor konsernets styrings- og ledelsesfilosofi.

Sentrale områder i konsernets HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, livsfasepolitikk, friskvern (HMS), likestilling og traineeordning. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Arbeidsmiljøet i konsernet vurderes å være godt. Den årlige organisasjonsundersøkelsen bekrefter dette. Undersøkelsen følges opp gjennom systematiske aktiviteter i organisasjonen for å rette på de svakheter som fremkommer i undersøkelsene.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatene i 2014. Selskapet har medarbeidere som er organiserte i LO Finans og Finansforbundet. Det er selskapsvise Arbeidsmiljøutvalg for å sikre kort vei mellom eventuelle utfordringer i arbeidsmiljøet og myndighet til å løse disse. SpareBank 1 Gruppen har et AKAN-arbeid som ivaretas av Arbeidsmiljøutvalgene i det enkelte datterselskap.

SpareBank 1 Gruppen har også i 2014 hatt fokus på sykefraværsoppfølging og forebyggende arbeid. Målsettingen for gjennomsnittlig fravær var 3,5 %. Resultatet ble 3,8 %, fordelt på henholdsvis 3,0 % legemeldt og 0,8 % egenmeldt fravær.

I SpareBank 1 Gruppens etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter eller konsernets interne regler. Det er også etablert en egen varslingsrutine. Det ble i 2014 ikke varslet slike saker.

LIVSFASE OG LIKESTILLING

Det er vedtatt en livsfasepolicy for konsernet der ett av målene er å øke den reelle pensjonsalderen i konsernet, fra i overkant av 62 år, til nærmere 67 år som er selskapets pensjonsalder. I alle rekrutteringsprosesser vektlegges fokus på å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning,

hudfarge, seksuell orientering, religion og livssyn. Det fokuseres på at fordeling av kjønn blant ledere gjenspeiler den generelle kjønnssammensetningen i selskapene.

Av de ansatte i konsernet var 49 % kvinner og 51 % menn. Av alle de ansatte jobbet 5 % av kvinnene deltid, mens 1 % av mennene jobbet deltid. I allianseledelsen var det 38 % kvinner. I de sentrale ledergruppene i datterselskapene var det samlet sett 25 % kvinner. Blant alle lederne er det 39 % kvinner. I styret var 13 % av medlemmene kvinner. Kvinneandelen i datterselskapsstyrene var 45 %.

SpareBank 1 Gruppen anvender en metode for vurdering av roller og stillinger, for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. I forbindelse med de årlige vurderingene av lønn var også likelønn i forhold til arbeid av lik verdi, et tema. Hovedårsaken til at det var et noe høyere lønnsnivå for menn enn kvinner i konsernet skyldes at det var flere menn enn kvinner i både ledende stillinger og tunge faglige stillinger.

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

SpareBank 1 Gruppen opplever en økende interesse fra unge arbeidstakere. Konsernet ser på dette som et resultat av at SpareBank 1 fremstår som et sterkt varemerke, kombinert med målrettede aktiviteter for å markedsføre SpareBank 1 Gruppen som en attraktiv arbeidsgiver på universitet og høyskoler.

SpareBank 1 Gruppen rekrutterte 122 nye medarbeidere i 2014. Majoriteten av de som ble ansatt hadde minst 3 års utdanning utover videregående skole. De fleste nyansatte var i alderen 26 til 49 år, men konsernet har også i 2014 rekruttert medarbeidere i alle aldersgrupper. Gjennomsnittsalder for medarbeidere i SpareBank 1 Gruppen var 43,3 år per 31. desember 2014.

Arbeidet med å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver med både spennende karrieremuligheter og konkurransedyktige betingelser videreføres i 2015.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen forplikter seg til å ta hensyn til hvordan konsernets atferd påvirker mennesker, miljø og samfunn. Dette ansvaret stiller krav utover lovgivningen som finansmarkedet er underlagt.

KRAV TIL LEVERANDØRER

SpareBank 1 Gruppens innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer et vedlegg om samfunnsansvar. I standardvedlegg om samfunnsansvar følger det en varslingsplikt fra leverandørens side, samt at SpareBank 1 Gruppen kan foreta innsyn og revisjon hos leverandøren. Leverandøren pålegges også en plikt til å følge opp underleverandører. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

Leverandørene skal som et minimum tilfredsstillende og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper, herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid og HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet), samt miljø og anti-korrupsjon.

Leverandørene forplikter seg til å opptre etisk korrekt i enhver sammenheng i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 Gruppen. Leverandørene forplikter seg til ikke å benytte seg av ansatte som er under 14 år. De samme krav gjelder for leverandørens underleverandør og samarbeidspartner tilknyttet leveranse til SpareBank 1 Gruppen.

MENNESKERETTIGHETER

SpareBank 1 Gruppen har ikke utarbeidet egne retningslinjer for menneskerettigheter. Dette området anses å være dekket gjennom konsernets etiske regler som angir hovedprinsipper for hvordan ansatte og tillitsvalgte i konsernet skal opptre og hvilke holdninger som skal ligge til grunn for beslutninger i gitte situasjoner.

ARBEIDSTAKERRETTIGHETER OG SOSIALE FORHOLD

SpareBank 1 Gruppen har lagt til rette slik at ansatte får en god balanse mellom arbeid og fritid, personlig utvikling og ulike livsstilsaktiviteter. Konsernet har også inngått avtale om inkluderende arbeidsliv med målsettinger som bygger oppunder et omdømme som en seriøs og attraktiv arbeidsgiver.

DET YTRE MILJØ

SpareBank 1 Gruppen har en begrenset påvirkning på det ytre miljøet. Påvirkningen skjer blant annet gjennom avfall, energibruk, reisevirksomhet, transport, materialvalg, innkjøp og vannforbruk. SpareBank 1 Gruppen utarbeider årlig et klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten. Klimaregnskapet blir publisert på: <http://investor.sparebank1.no>

SpareBank 1 Gruppen er miljøfyrtårnsertifisert og tilfredsstillende derfor alle kravene som stiftelsen Miljøfyrtårn stiller til denne type virksomhet.

BEKJEMPELSE AV KORRUPSJON

SpareBank 1 Gruppen har ikke utarbeidet egne retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon. Konsernets etiske retningslinjer, som er en del av ansettelseskontrakten, sier noe om hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Det er utarbeidet et eget e-kurs på etikk som er obligatorisk for alle nyansatte. Konsernet har også rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og sikkerhetsbrudd.

ETISK FORVALTNING

SpareBank 1 Gruppen skal bidra til å fremme gode etiske holdninger. Innenfor kapitalforvaltningsområdet kommer dette til uttrykk gjennom å følge internasjonalt anerkjente prinsipper

for etisk forvaltning. Etske hensyn vektlegges ved valg av eksterne kapitalforvaltere og ved analyser av selskaper i egne fond.

Det legges vekt på både god eierskapsutøvelse, samt utelukkelse av selskaper som ikke tilfredsstillende konsernets etiske standarder. Eierskapsutøvelse vil si at selskapets forvaltere søker å påvirke selskapene til å fremme gode etiske holdninger. Når det gjelder utelukkelse av selskaper, følger konsernet samme tilnærming som Statens Pensjonsfond Utland (SPU) med hensyn til hvilke selskaper og bransjer som skal ekskluderes.

ENDRINGER I STYRET OG ALLIANSELEDELSEN

Richard Heiberg, administrerende direktør i Sparebanken Hedmark, ble valgt til leder av styret i april 2014. Han etterfulgte Per Halvorsen, administrerende direktør i SpareBank 1 Telemark.

Det har ikke vært endringer i Allianseledelsen i 2014. Allianseledelsen består av Kirsten Idebøen (administrerende direktør), Turid Grotmoll, Rune Selmar (produkselskaper), Eivind Gjerdal (IT), Tore Haarberg (Marked), Iren Rutle (Produkt- og tjenesteutvikling), Jarle Haug (Virksomhetsstyring) og Torbjørn Martinsen (Risikostyring og Compliance).

FREMTIDSUTSIKTER

Ved inngangen til 2015 er det et sammensatt bilde som avtegner seg for norsk økonomi. Det kraftige oljeprisfallet i 2014 fører til en nedgang i oljeinvesteringene med direkte konsekvenser for oljeindustrien og indirekte virkninger for hele leverandørkjeden. Samtidig bidrar svekkelsen av den norske kronen til bedret konkurranseevne for norske bedrifter med utenlandsk konkurranse. Lave og fallende renter fører til økt kjøpekraft i husholdningssektoren, og vil også kunne bidra til å redusere de negative impulsene fra oljeprisfallet. Usikkerheten i både norsk og internasjonal økonomi kan gi uro i finansmarkedene. Dette vil igjen kunne påvirke SpareBank 1 Gruppens finansresultater, som utgjør en betydelig del av konsernets verdiskaping. Til tross for en tiltagende usikkerhet om den makroøkonomiske utviklingen, er det grunn til å tro at også 2015 vil gi grunnlag for lønnsom vekst for SpareBank 1 Gruppen som har en diversifisert produktportefølje.

SpareBank 1-alliansen står sterkere enn noensinne. Både eierbankene og produktområdene hevder seg godt i konkurransebildet, og SpareBank 1 Gruppen leverte et ekstraordinært godt resultat i 2014. SpareBank 1 Gruppen vil, i tett samarbeid med alliansebankene, fortsette arbeidet med å styrke alliansens posisjon i markedet. Styret forventer at den

tettere integreringen av SpareBank 1 Gruppen og tjenesteleverandørselskapet SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, vil bidra til at SpareBank 1 vil kunne møte kunde- og markedsutfordringene enda raskere og mer effektivt fremover.

Økt fokus i samfunnet på pensjon tilsier langsiktig vekst i markedet for trygghetsprodukter og pensjonssparing. Livsforsikringsvirksomhetens produktbredde, kombinert med samarbeidet med LO, LO-forbund og SpareBank 1-bankenes distribusjonsnett, gir et godt utgangspunkt for økt forretningsvolum. Livselskapet har i løpet av 2014 bygget solide buffere, blant gjennom en betydelig oppbygging av kursreguleringsfondet, og står derfor godt rustet til å møte eventuell uro i finansmarkedene i 2015.

Tett samarbeid mellom SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS under felles ledelse, vil bidra til økt konkurransekraft, gjennom muligheter for økt kryssalg og et enda mer helhetlig kundetilbud. Samarbeidet vil også bidra til mer effektive prosesser og gi grunnlag for ytterligere kostnadseffektivisering. Kundenenes bruk av digitale løsninger øker vesentlig. SpareBank 1 Skadeforsikring har gjennom 2014 videreført sitt arbeid med å videreutvikle digitale salg- og betjeningsløsninger, og har nå fullautomatiserte salgsløsninger for sine hovedprodukter. Selskapet har et sterkt markedsfokus og er i ferd med å lansere flere ulike salgstiltak for å oppnå en bedret bestandsutvikling. Den videre strategien vil fokusere på lønnsom vekst innenfor selskapenes hovedprodukter. SpareBank 1 er ledende på salg av individuelle risikoforsikringsprodukter, og styret forventer fortsatt vekst i 2015 innenfor dette produktområdet.

Lønnsomheten i inkassobransjen og i Conecto AS er under press. Selskapet vil jobbe målrettet med å få nye kunder, samtidig som overgang til nytt fagsystem i løpet av 2015 vil bidra til økt kostnadseffektivitet. Factoringvirksomheten har hatt nok et år med god vekst og har tatt ytterligere markedsandeler i 2014. Fokus fremover vil være på fortsatt lønnsom vekst.

ODIN Forvaltning AS' utvikling fremover avhenger av aksjemarkedenes utvikling, fondenes avkastning samt netto nytegning i aksje-, kombinasjons- og rentefond. Lavt rentenivå kan være med på å styrke netto nytegning i aksjefondene i tiden fremover. ODIN Forvaltning AS har tatt hjem forvaltningen av rentefond, og sammen med etablering av egen Aktiv Forvaltning, er selskapet i ferd med å bli en fullverdig kapitalforvalter.

SpareBank 1 Gruppen er gjennom sine ulike datterselskap eksponert mot verdipapirmarkedet, og utvikling i børskurser og rente påvirker i stor grad inntjeningen i konsernet. Gitt en normalavkastning i verdipapirmarkedet forventer styret et godt resultat også i 2015.

TAKK FOR INNSATSEN

De ansatte har vist god innsatsvilje i 2014, og det har vært et nært og godt samarbeid med de ansattes organisasjoner. Styret takker alle medarbeiderne i SpareBank 1 Gruppen for deres bidrag til det gode resultatet i 2014.

Oslo, 10. mars 2015

Richard Heiberg

Styrets leder

Arne Austreid

Knut Bekkevold

Per Halvorsen

Finn Haugan

Jan-Frode Janson

Sally Lund-Andersen

Tor-Arne Solbakken

Kirsten Idebøen

Adm. direktør

ÅRSREGNSKAP 2014

SpareBank 1 Gruppen

RESULTATREGNSKAP FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet			Konsernet		
2014	2013	NOK 1 000	Note	2014	2013 ¹⁾
-	-	- Premieinntekter skadeforsikring		5 102 158	4 779 912
-	-	- Premieinntekter livsforsikring		4 347 601	4 191 078
-	-	- Netto premieinntekter forsikring	16	9 449 759	8 970 990
26 812	17 822	Renteinntekter		187 630	155 638
-101 229	-104 896	Rentekostnader		-130 557	-136 180
-74 417	-87 073	Netto renteinntekter	18	57 073	19 459
-	-	- Provisjonsinntekter		718 012	767 526
-	-	- Provisjonskostnader		-1 160 468	-1 069 625
-	-	- Netto provisjonsinntekter	17	-442 455	-302 098
-1 370	2 002	Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	18	2 664 593	3 180 742
-	-	- Netto inntekter fra verdipapirer tilgjengelig for salg	18	-	-
-	-	- Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	18	90 989	48 959
-	-	- Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	18	217 114	229 448
-	-	- Netto inntekter investeringseiendommer	19	327 439	255 274
1 170 212	1 013 024	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		7 069	4 769
6 140	-	- Andre inntekter	20	251 611	254 927
1 100 564	927 953	Sum netto inntekter		12 623 193	12 662 469
-	-	- Forsikringsytelser og erstatninger i skadeforsikring		2 567 707	2 980 476
-	-	- Endring i andre tekniske og i sikkerhetsavsetning mv . i skadeforsikring		68 214	236 378
-	-	- Forsikringsytelser og erstatninger i livsforsikring		2 482 661	2 736 590
-	-	- Endringer i avsetninger i livsforsikring		3 386 706	3 335 433
-	-	- Tap på utlån, garantier mv	40	-230	5 969
43 121	34 261	Driftskostnader	22, 23	1 489 048	1 450 811
44 849	111 964	Avskrivninger og nedskrivninger	35, 36, 37	159 490	206 324
44	60	Andre kostnader		62 138	51 459
88 014	146 285	Sum kostnader		10 215 735	11 003 439
1 012 550	781 668	Driftsresultat		2 407 458	1 659 030
-	-	Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	33	-1 297	-59
1 012 550	781 668	Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad		2 406 161	1 658 971
43 257	166 143	Skattekostnad	25	556 029	411 559
969 293	615 525	Årsresultat fra videreført virksomhet		1 850 132	1 247 412
-	-445 178	Resultat fra avviklet virksomhet før skatt		-	-176 075
-	-	- Skattekostnad fra avviklet virksomhet	25	-	25 422
-	-445 178	Årsresultat fra avviklet virksomhet		-	-150 653
969 293	170 347	Årsresultat etter skatt		1 850 132	1 096 759
		Resultatet tilordnes:			
		Kontrollerende interessers andel		1 848 262	1 096 759
		Ikke-kontrollerende interessers andel		1 870	-

¹⁾ For sammenligningsformål er resultatregnskapet for 2013 omarbeidet for å vise sammenlignbare tall

UTVIDET RESULTAT FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Oppstilling over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

Morselskapet			Konsernet		
2014	2013 NOK 1 000	Note	2014	2013	
969 293	170 347		1 850 132	1 096 759	
					Resultat fra resultatregnskapet
					Oppstilling av andre inntekter og kostnader
					<i>Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultatet:</i>
-21 742	-12 572	24	-139 922	57 525	Ny måling av netto ytelsespensjon
-	-	35	79 134	33 614	- Revaluering eiendom
-	-		-66 061	-28 263	- Verdiregulering allokert til forsikringskunder
5 870	3 520	25	34 249	-17 269	Skatt
-15 871	-9 052		-92 600	45 607	Sum
					<i>Poster som senere vil bli reklassifisert til resultatet:</i>
25 032	31 470		25 052	31 438	Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg
-	-	2	814	1 470	- Omregningsdifferanse
-	-	25	-	-	- Skatt
25 032	31 470		25 866	32 909	Sum
9 161	22 419		-66 734	78 515	Andre inntekter og kostnader (etter skatt)
978 454	192 766		1 783 398	1 175 274	Totalt regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer

BALANSE FOR SPAREBANK 1 GRUPPEN

Morselskapet

Konsernet

31.12.2014	31.12.2013	NOK 1 000	Note	31.12.2014	31.12.2013 ¹⁾
EIENDELER					
102 568	111 398	Eiendel ved utsatt skatt	25	-	-
-	-	- Goodwill	36	772 902	772 902
-	-	- Andre immaterielle eiendeler	37	286 368	314 794
6 059 270	5 870 454	Investering i datterselskaper	32	-	-
10 147	10 147	Investering i tilknyttet selskap	33	9 190	10 487
166 242	155 902	Eiendom, anlegg og utstyr	35	1 059 123	990 730
-	-	- Fordring på reassurandør	38	1 221 502	1 656 390
161 478	373 088	Andre eiendeler	41	579 354	388 745
-	-	- Investeringseiendommer	34	4 286 610	3 971 498
-	-	- Obligasjoner holdt til forfall	13, 26, 30, 31	4 536 978	4 607 769
-	-	- Obligasjoner til amortisert kost	13, 26, 30, 31	3 184 087	2 316 208
94 259	60 553	Verdipapirer – tilgjengelig for salg	13, 26, 27, 29	103 216	63 078
923 058	710 514	Utlån til kunder og fordringer på	13, 14, 26, 31	1 433 268	1 064 263
-	-	- Verdipapirer til virkelig verdi	13, 26, 27, 28	35 081 796	31 791 431
-	2 097	Finansielle derivater	9, 13, 26, 27	-	4 313
-	-	- Fordring på forsikringstaker	39	1 600 263	1 596 529
280 074	24 285	Bankinnskudd og kontanter	13, 26, 31	941 104	1 203 902
7 797 095	7 318 438	SUM EIENDELER		55 095 760	50 753 037
EGENKAPITAL OG GJELD					
2 400 277	2 400 277	Innskutt egenkapital	49	2 400 277	2 400 277
1 774 579	966 331	Opptjent egenkapital		5 099 300	3 399 553
-	-	- Annen egenkapital		-	-
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser		4 696	-
4 174 856	3 366 609	Sum egenkapital		7 504 273	5 799 830
283 544	283 533	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	15, 26, 31, 45	483 778	483 768
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	42	32 462 377	28 865 986
-	-	- Premie og erstatningsavsetninger i skadeforsikring	43	8 683 855	9 603 860
117 614	87 285	Netto pensjonsforpliktelser	24	360 300	230 553
-	-	- Forpliktelse ved utsatt skatt	25	893 168	802 539
-	-	- Betalbar skatt	25	361 748	231 815
285 850	708 712	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 26, 27, 28, 31, 44	285 850	708 712
-	-	- Gjeld vedrørende gjenforsikring	47	42 139	115 535
-	-	- Finansielle derivater	9, 26, 27	191 164	128 909
200 342	193 987	Andre forpliktelser	48	1 180 878	944 443
2 734 890	2 678 312	Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	15, 26, 46	2 646 230	2 837 086
7 797 095	7 318 438	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		55 095 760	50 753 037

¹⁾ Balansen per 31.12.2013 er omarbeidet for å vise sammenlignbare tall.

Oslo, 10. mars 2015

 Richard Heiberg Styrets leder	 Arne Austreid	 Knut Bekkevold
 Per Halvorsen	 Finn Haugan	 Jan-Frode Janson
 Sally Lund-Andersen	 Tor-Arne Solbakken	 Kirsten Idebøen Adm. direktør

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Morselskapet			Konsernet		
2014	2013	NOK 1 000	Note	2014	2013
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER					
1 012 550	336 490	Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad		2 406 161	1 482 896
-1 170 212	-1 013 030	Utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper		-	-
-	-	- Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	33	1 297	60
44 849	111 964	Avskrivninger og nedskrivninger	35, 37	159 492	257 202
-	-	- Tap på utlån/garantier	40	-230	5 969
-	-	- Verdiregulering investeringseiendommer	34	-119 802	22 134
-	-	- Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	28	-1 585 971	-2 092 014
74 417	87 073	Netto renteinntekter/rentekostnader	18	-57 073	-19 458
-101 721	-104 895	Betalte rentekostnader		-132 606	-135 770
24 927	17 822	Mottatte renteinntekter		181 252	155 638
8 608	-8 181	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	24	-10 175	-54 458
-12 857	-136	Periodens betalte skatter		-231 815	-1 180
-	-	- Økning fordring på reassurandør	38	-	-140 606
-	-	- Reduksjon fordring på reassurandør	38	434 888	-
-212 543	-	- Økning av utlån til kunder		-368 775	-
-	91 386	Reduksjon av utlån til kunder		-	58 531
-	-	- Endring i forsikringstekniske avsetninger	42, 43	2 610 323	3 448 508
156 578	376 817	Økning innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	46	-	368 244
-	-	- Reduksjon innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	46	-90 789	-
139 334	249 371	Endring i andre tidsavgrensingsposter		-16 874	-226 798
2 097	981	Netto økning i verdipapirer til virkelig verdi	9, 28	-1 637 825	-1 477 639
-	-	- Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	30	-1 217 758	-1 341 272
-	-	- Vederlag av avhending av verdipapirer som holdes til forfall	30	427 048	712 698
-33 974	145 663	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		750 769	1 022 685
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER					
-8 107	-6 018	Tilgang av verdipapirer tilgjengelig for salg	29	-15 087	-7 102
6 860	-	- Vederlag for andel av datterselskap til ikke kontrollerende interesser		6 860	-
-39 600	-404 280	Utbetaling av konsernbidrag	1)	-	-
1 170 212	1 013 030	Mottatt utbytte og konsernbidrag		-	-
-150 000	-293 448	Tilgang investering i datterselskap		-	-
-	148 520	Avgang i investering i datterselskap	34	-	148 520
-	-	- Tilgang goodwill	34	-	-2 000
-	-	- Tilgang investeringseiendommer		-195 310	-29 058
-	-	- Tilgang av immaterielle eiendeler	37	-39 640	-112 623
-55 204	-36 675	Tilgang av egne eiendom anlegg og utstyr	35	-82 768	-56 279
55 308	-	- Vederlag av egne eiendom anlegg og utstyr	35	2 084	9 035
979 469	421 128	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-323 860	-49 507
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER					
-170 207	-686 696	Utbetaling av utbytte		-170 207	-686 696
-419 500	-125 000	Reduksjon av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	44	-419 500	-125 000
1 600 000	-	- Innbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner		1 600 000	-
-1 700 000	-	- Utbetalinger av lån og innskudd fra kredittinstitusjoner		-1 700 000	-
-689 707	-811 696	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-689 707	-811 696
255 789	-244 905	Netto kontantstrøm for perioden		-262 798	161 481
24 285	269 191	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 01.01.		1 203 901	1 042 420
280 074	24 285	Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter per 31.12.		941 103	1 203 901

¹⁾ Gjelder utbetaling av konsernbidrag, som er ført som en økning av investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag i SpareBank 1 Gruppen AS er ført over resultatet.

ENDRING I EGENKAPITAL

Morselskapet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2013	1 956 400	443 877	1 460 265	3 860 542
Årsresultat	-	-	170 347	170 347
Årets utvidede resultat	-	-	22 419	22 419
Årets totalresultat	-	-	192 766	192 766
Utbetalt utbytte	-	-	-686 696	-686 696
Transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-686 696	-686 696
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-3	-3
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-3	-3
Egenkapital per 31.12.2013	1 956 400	443 877	966 331	3 366 609
Årsresultat	-	-	969 293	969 293
Årets utvidede resultat	-	-	9 161	9 161
Årets totalresultat	-	-	978 454	978 454
Utbetalt utbytte	-	-	-170 207	-170 207
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-170 207	-170 207
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-	-
Egenkapital per 31.12.2014	1 956 400	443 877	1 774 579	4 174 856

Konsernet

NOK 1 000	Aksjekapital	Overkurs	Opptjent egenkapital	Verdireg.fond	Ikke kontrollerende interesse	Sum egenkapital
Egenkapital per 01.01.2013	1 956 400	443 877	2 906 097	-	-2 704	5 303 671
Årsresultat	-	-	1 096 759	-	-	1 096 759
Årets utvidede resultat	-	-	78 515	-	-	78 515
Årets totalresultat	-	-	1 175 274	-	-	1 175 274
Utbetalt utbytte	-	-	-686 696	-	-	-686 696
Avgang ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-2 704	-	2 704	-
Transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-689 401	-	2 704	-686 696
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	-6 724	-	-	-6 724
Korrigeringer tidligere år	-	-	14 305	-	-	14 305
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	7 581	-	-	7 581
Egenkapital per 31.12.2013	1 956 400	443 877	3 399 553	-	-	5 799 830
Årsresultat	-	-	1 848 262	-	1 870	1 850 132
Årets utvidede resultat	-	-	-66 346	-	-388	-66 734
Årets totalresultat	-	-	1 781 916	-	1 482	1 783 398
Salg av virksomhet	-	-	-	-	6 555	6 555
Utbetalt utbytte	-	-	-170 207	-	-	-170 207
Mottat konsernbidrag	-	-	2 365	-	-2 365	-
Transaksjoner med ikke kontrollerende interesser	-	-	305	-	-	305
Sum transaksjoner med aksjeeiere	-	-	-167 536	-	4 190	-163 347
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	3 056	-	-	3 056
Korrigeringer tidligere år ¹⁾	-	-	82 312	-	-976	81 336
Andre føringer direkte mot egenkapital	-	-	85 367	-	-976	84 392
Egenkapital per 31.12.2014	1 956 400	443 877	5 099 300	-	4 696	7 504 273

¹⁾ Korrigeringer tidligere år skyldes feil knyttet til utsatt skatt på forsikringsfond klassifisert som egenkapital på 83,3 mill. kroner.

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 – GENERELL INFORMASJON

SpareBank 1 Gruppen konsern bestod 31. desember 2014 av morselskapet SpareBank 1 Gruppen AS samt de heleide datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, ODIN Forvaltning AS, SpareBank 1 Gruppen Finans AS og Conecto AS, samt SpareBank 1 Medlemskort AS som eies med 51 %.

Banksamarbeidet SpareBank 1 DA behandles etter egenkapitalmetoden, og konsernets eierandel er på 10 %.

SpareBank 1 Gruppen AS har kontoradresse i Tromsø.

SpareBank 1 Gruppen AS er et holdingselskap som gjennom datterselskaper produserer, leverer og distribuerer produkter innenfor skadeforsikring, livsforsikring, fondsforvaltning, factoring, inkasso og langtidsovervåkning. Konsernets primærmarked er Norge.

Konsernregnskapet er endelig godkjent av generalforsamlingen og representantskapet den 8. april 2015. Generalforsamlingen er konsernets øverste organ.

NOTE 2 - REGNSKAPSPRINSIPPER

GRUNNLAGET FOR UTARBEIDELSE AV DET KONSOLIDERTE ÅRSREGNSKAPET

Konsernregnskapet og morselskapets regnskap 2014 for SpareBank 1 Gruppen er utarbeidet i samsvar med "International Financial Reporting Standards" (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som er godkjent av EU, samt ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Konsernregnskapet er basert på historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak finansielle derivater, finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, samt eiendommer hvor man benytter verdireguleringsmodellen etter IAS 16.31 og eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40.

Utarbeidelsen av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av konsernets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

NYE OG ENDREDE STANDARDER TATT I BRUK AV KONSERNET

Det er ingen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som er trådt i kraft for 2014-årsregnskapet som er vurdert å ha en vesentlig påvirkning på konsernets årsregnskap.

IFRS 10 «Konsoliderte finansregnskap» er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet. Standarden gir utvidet veiledning til vurderingen av om kontroll er til stede i de tilfeller hvor dette er vanskelig. IFRS 10 har medført at konsernet har konsolidert enkelte fond i løpet av 2014, og som da har resultert i økt forvaltningskapital for konsernet. Per 31. desember 2014 tilfredsstilte ingen av fondene lenger kriteriene for konsolidering. Som følge av implementeringen av IFRS 10 økte forvaltningskapital med 193 mill. kroner per 31. desember 2013. Balansen er omarbeidet per 31. desember 2013 for å vise sammenlignbare tall.

IFRS 11 «Felleskontrollerte ordninger» fokuserer på rettighetene og forpliktelsene til partene i ordningen mer enn den juridiske strukturen. Fellesordningene deles i to ulike slag: Felleskontrollerte driftsordninger og Felleskontrollerte virksomheter. Felles drift oppstår når deltakerne har rettigheter over eiendelene og er ansvarlig for forpliktelsene til ordningen. En deltaker i felles drift regnskapsfører sin andel av eiendeler, gjeld, inntekter og kostnader. Felles virksomhet oppstår når deltakerne har rettigheter knyttet til netto eiendeler i ordningen.

Slike ordninger regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Den såkalte bruttometoden eller proporsjonal konsolidering er ikke lenger tillatt. Konsernet har i 2014 ingen selskaper som er vurdert som felleskontrollerte ordninger.

IFRS 12 «Noteopplysninger om investeringer i andre enheter» inneholder alle noteopplysninger for andre enheter inkludert fellesordninger, tilknyttede selskaper, strukturerte enheter og andre selskaper som ikke konsolideres. IFRS 12 medfører at konsernet gir utvidet note informasjon om konsernets interesser i andre foretak.

Endring i IAS 32 Finansielle instrumenter klargjør når nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser kan foretas. Retten til motregning kan ikke være betinget av en framtidig hendelse. Motregningen må også være juridisk håndhevbar i alle situasjoner som selskapet og motparter kan komme i. Endringen vurderer også oppgjørmekanismer. Endringen fikk ikke vesentlig effekt på konsernregnskapet.

STANDARDE, ENDRINGER OG FORTOLKNINGER TIL EKSISTERENDE STANDARDE SOM IKKE ER TRÅDT I KRAFT OG HVOR KONSERNET IKKE HAR VALGT TIDLIG ANVENDELSE

Konsernet har ikke valgt tidlig anvendelse av noen nye eller endrede IFRS-er eller IFRIC-fortolkninger.

IFRS 9 «Finansielle instrumenter» omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser, samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-oppsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har fortsatt ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9.

IFRS 15 «Inntekter fra kundekontrakter» omhandler inntektsføring. Standarden omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unntatt. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakten i de enkelte ytelsesplikter. En ytelsesplikt kan være en vare eller en tjeneste. Inntekt regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 Driftsinntekter og IAS 11 Anleggskontrakter og tilhørende tolkninger. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2017, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har ikke vurdert virkning av IFRS 15.

For øvrig er det ingen andre IFRS-er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

OMREGNING AV FREMMED VALUTA

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har en annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs for året og balansen er regnet om til balansedagens kurs. Eventuelle omregningsdifferanser føres mot utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post. Alle beløp er angitt i NOK 1 000 med mindre noe annet er angitt.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres. Dersom valutaposisjonen anses som kontantstrømsikring eller sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet føres gevinst og tap som del av utvidet resultat.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som renteinntekter eller rentekostnader.

Endring i virkelig verdi på obligasjoner og sertifikater i fremmed valuta klassifisert som tilgjengelig for salg splittes mellom virkningen av valutaomregning av amortisert kost i fremmed valuta og andre endringer i balanseført verdi. Valutaomregning av amortisert kost resultatføres mens andre endringer i balanseført verdi føres i utvidet resultat. Valutavirkningen på ikke-pengeposter (både eiendeler og forpliktelser) inngår som del av vurderingen av virkelig verdi. Valutadifferanser på ikke-pengeposter, slik som aksjer til virkelig verdi over resultatet, resultatføres som en del av samlet gevinst og tap. Valutadifferanser på aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, inkluderes i verdiendringen som føres over utvidet resultat.

KONSOLIDERING

Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter SpareBank 1 Gruppen AS og alle datterselskaper. Datterselskaper er alle enheter der SpareBank 1 Gruppen konsern har makt til å styre enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontroll er overført til konsernet og blir utelatt fra konsolideringen når kontroll opphører.

Oppkjøpsmetoden benyttes ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag. Identifiserte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser overtatt eller pådratt regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle ikke-kontrollerende eierinteresser. Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av identifiserbare netto eiendeler i datterselskapet balanseføres som goodwill. Hvis anskaffelseskost er lavere enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet, resultatføres differansen.

Vesentlige konserninterne transaksjoner og mellomværende mellom konsernselskaper er eliminert.

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eierinteresser behandles som transaksjoner med tredjepart. Virkningen av alle transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere føres i egenkapitalen når det ikke er endring i kontroll. Slike transaksjoner vil ikke resultere i goodwill eller gevinster eller tap. Når kontroll opphører skal gjenværende eierinteresse måles til virkelig verdi, og gevinst eller tap resultatføres.

TILKNYTTETE SELSKAPER

Tilknyttet foretak er foretak der selskaper i SpareBank 1 Gruppen konsern har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt for investeringer der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmeberettiget kapital. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost og deretter anvendes egenkapitalmetoden. Investeringer i tilknyttede selskaper inkluderer goodwill identifisert på oppkjøpstidspunktet, redusert ved eventuell senere nedskrivninger.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringene sammen med andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet og virkning av eventuelle feil eller prinsippendringer. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført verdi av investeringen blir negativ.

FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte foretak. Felles kontroll innebærer at SpareBank 1 Gruppen gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert foretak regnskapsføres ved egenkapitalmetoden.

INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER OPPFØRT I MORSELSKAPETS REGNSKAP

Investering i datterselskaper og tilknyttede selskaper er vurdert i henhold til kostmetoden.

Dersom det finner sted en verdinedgang som ikke er forbigående, foretas en nedskrivning av aksjene. Foretatte nedskrivninger reverseres i den grad grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter i noten rapporteres på samme måte som i styrets årsberetning og ved intern rapportering til styret.

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen.

Tallene ved den interne rapporteringen er noe annerledes enn de som presenteres i segmentnoten. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I noten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

UTLÅN OG FORDRINGER

Ervervede porteføljer

Ervervede porteføljer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke er notert i et aktivt marked. Disse regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Kundefordringer fra factoringvirksomheten

Factoringvirksomheten har kundefordringer der man ikke har overtatt kredittrisikoen (risiko for debtors manglende betalingsevne) og derfor balanseføres kun det forskudd som er utbetalt på fordringer som er overdratt til factoringsselskapet, og inngår i balansen under regnskapslinjen "Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner".

Tapsavsetning

Tapsavsetninger på utlån er oppført under regnskapslinjen "Tap på utlån, garantier mv".

Andre fordringer

Andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

VERDIPAPIRER OG DERIVATER

Konsernet har finansielle eiendeler i handelsporteføljen, frivillig kategorisert til virkelig verdi over resultatet, utlån og fordringer, holde til forfall investeringer og verdipapirer tilgjengelig for salg. Hovedregelen er å klassifisere investeringer til virkelig verdi over resultatet, enten gjennom handelsportefølje eller frivillig kategorisering. Dette samsvarer med hvordan investeringene følges opp. Enkelte investeringer i obligasjoner/sertifikater plasseres likevel inn i kategoriene utlån og fordringer eller holde til forfall. Dette gjøres i tilknytting til transaksjonen.

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på transaksjonstidspunktet, som er det tidspunkt konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Investeringer fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Holde til forfall investeringer regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Obligasjoner som konsernet har intensjon om å holde til forfall, men som blant annet fordi de ikke er omsatt i et aktivt marked ikke oppfyller vilkårene for holdt til forfall porteføljer i IAS 39, er klassifisert under egen linje i balansen, "Obligasjoner til amortisert kost".

Virkelig verdi av børnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børnotert) bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet

Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet er presentert under regnskapslinjene "Verdipapirer til virkelig verdi" og "Finansielle derivater" i balansen, og verdiendringer er presentert under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i ordinært resultat.

Denne kategorien har to underkategorier: finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle eiendeler som ledelsen øremerker til virkelig verdi over resultatet. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, eller dersom ledelsen velger å klassifisere den i denne kategorien når det er gitt åpninger for det i regelverket. Klassifisering av eiendeler til virkelig verdi (FVO) gjelder for alle finansielle eiendeler som anskaffes med mindre noe annet blir bestemt på investeringstidspunktet. Derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter klassifiseres som holdt for handelsformål.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "Verdipapirer til virkelig verdi" og Finansielle derivater", inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i den perioden de oppstår.

Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er presentert under regnskapslinjen "Verdipapirer – tilgjengelig for salg" i balansen, og verdiendring i utvidet resultat under regnskapslinjen "Verdiendring verdipapirer tilgjengelig for salg" og eventuelle nedskrivninger i ordinært resultat under regnskapslinjen "Avskrivninger og nedskrivninger". Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler som man velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles også til virkelig verdi, mens endringen i verdi fra inngående balanseføres mot utvidet resultat.

Holdt til forfall investeringer

Holdt til forfall investeringer er presentert under regnskapslinjen "Obligasjoner holdt til forfall" i balansen, gevinst/tap ved salg under regnskapslinjen "Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall" i ordinært resultat og eventuelle nedskrivninger under regnskapslinjen "Avskrivninger og nedskrivninger" i ordinært resultat. Holdt til forfall investeringer er ikke-derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med faste eller forutsigbare betalinger og faste forfall som konsernets ledelse har en positiv intensjon om å holde til forfall. Holdt til forfall investeringer måles til amortisert kost ved en effektiv rente-metode.

Verdifall på finansielle eiendeler

Eiendeler balanseført til amortisert kost

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en "tapshendelse") og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

For ervervede porteføljer og investeringer i obligasjoner som holdes til forfall måles størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de forventede fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eiendelens balanseførte verdi reduseres og tapsbeløpet resultatføres. Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse inntrådt etter at verdifallet ble innregnet, blir det tidligere resultatførte verdifallet reversert i resultatregnskapet.

Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg

Konsernet vurderer hver balansedag om det finnes objektive bevis for at en finansiell eiendel eller gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. For egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg, vil en vesentlig eller en langvarig reduksjon i virkelig verdi på instrumentet under anskaffelseskost også være en indikasjon på at eiendelen er utsatt for verdifall. Konsernet vurderer et verdifall på 20 % som vesentlig og et verdifall som har vart mer enn 6 måneder som langvarig. Dersom det foreligger slike indikasjoner, og verdireduksjoner tidligere har vært ført over utvidet resultat, skal det kumulative tapet som er innregnet i utvidet resultat omklassifiseres til resultatregnskapet. Beløpet måles som differansen mellom anskaffelseskost og dagens virkelige verdi, med fradrag for tap ved verdifall som tidligere er resultatført. Tap ved verdifall innregnet i resultatregnskapet for en investering i et egenkapitalinstrument skal ikke reverseres over resultatregnskapet.

DERIVATER

Derivatene består av aksje-, valuta- og renteinstrumenter. Derivatere føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått. Etterfølgende endringer i virkelig verdi føres over resultatet.

MOTREGNING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

En finansiell eiendel eller forpliktelse motregnes og presenteres netto i balansen når selskapet a) har en juridisk ubetinget motregningsrett og b) har til hensikt å gjøre den opp på nettogrunnlag eller og realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill testes årlig for verdifall, og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres

ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført beløp av goodwill vedrørende den solgte virksomheten. For senere nedskrivningstest blir goodwill allokert til de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler fra oppkjøpet hvor goodwill oppstod.

Utvikling

Utviklingskostnader som aktiveres inkluderer direkte henførbare utgifter slik som materialer, lønn og personalkostnader, og en andel av fellesutgiftene. Andre utviklingsutgifter blir innregnet i resultatregnskapet i den perioden de påløper. Aktiverte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall.

Lisenser

Lisenser har begrenset utnyttbar levetid og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av akkumulerte avskrivninger. Lisenser avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

IT-programmer

Standard IT-programvarer som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid. Egenutviklede programvarer følger i hovedsak de samme prinsippene som beskrevet for utvikling.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- utgiftene kan måles pålitelig

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Øvrige immaterielle eiendeler

I forbindelse med oppkjøp av virksomheter gjennomføres det merverdianalyser, og immaterielle eiendeler som identifiseres balanseføres i konsernet. Konsernet har identifisert merverdier knyttet til merkevare, kundeforhold og teknologi software. Merverdiene er beregnet basert på historiske data som er fremskrevet, og justert for usikkerhet og deretter neddiskontert. Kundeforhold og teknologi software avskrives lineært over forventet levetid.

Etterfølgende utgifter

Senere utgifter vedrørende balanseførte immaterielle eiendeler balanseføres bare når de øker de fremtidige økonomiske fordeler relatert til denne eiendelen. Alle andre utgifter kostnadsføres i den perioden de påløper.

Avskrivninger

Avskrivninger beregnes og resultatføres lineært over estimert utnyttbar levetid for de immaterielle eiendelene, med mindre slik levetid er ubegrenset. Immaterielle eiendeler blir avskrevet fra tidspunktet de er tilgjengelige for bruk.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, har estimert levetid på mellom 2 og 10 år.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill og tidsubegrensede immaterielle eiendeler, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, transportmidler og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Egen benyttet eiendom revalueres til virkelig verdi. Verdivurderingen baserer seg på en intern verdivurderingsmodell beskrevet under investeringseiendommer. Øvrige varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

En økning i balanseført verdi som følge av verdiregulering av bygninger føres over utvidet resultat og som verdireguleringsreserve på eiendommen. Verdireguleringen føres over utvidet resultat og verdireguleringen reduseres med ufordelte overskuddsmidler tildelt kunder i kollektivporteføljen. En nedregulering av tidligere balanseført verdiøkning på samme driftsmiddel føres tilsvarende.

Driftsmidler avskrives etter den lineære metode, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller verdiregulerte verdi avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

- Bygninger 50 år
- Maskiner, inventar og transportmidler 3-10 år

Varige driftsmidler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet under regnskapslinjen "Netto inntekter investeringseiendommer". Eiendommene vurderes individuelt basert på antatt fremtidig neddiskontert kontantstrøm. Avkastningskravet tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres halvårlig. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til investeringseiendommer, presenteres særskilt i note 19 og 34.

VERDIFALL PÅ IKKE-FINANSIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

KLIENTMIDLER

Finansielle instrumenter og andre midler som oppbevares av konsernet, men som tilhører investorene (klientmidler), oppføres ikke i balansen. Dersom klientmidlene overstiger klientansvaret (klientgjelden) er det overskytende konsernets eiendel og oppføres i balansen under regnskapslinjen "Andre eiendeler". Dersom klientmidlene ikke fullt ut dekker klientansvaret er underdekningen konsernets gjeld til klienten og oppføres som "Andre forpliktelser" i balansen.

KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Kontanter og kontantekvivalenter inkluderer kontanter og bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. Kassekreditt er presentert under linjen, "Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner".

BETALBAR OG UTSATT SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført mot utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Dersom utsatt skatt oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en

transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir den ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer eller andeler vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, med unntak av realisasjon av aksjer og andeler som knytter seg til kollektiv- og investeringsvalgporteføljer i livsforsikring. Det ble i 2012 innført et sjablongfradrag som skulle tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes livsforsikring, slik at lovendringen ikke skulle få effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper unntatt for den andelen som er tilordnet kollektiv- og investeringsvalgporteføljen i livsforsikring. Realisasjon av eiendommene vil i praksis være salg av aksjer eller andeler. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer eller andeler vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden med unntak av gevinster eller tap knyttet til kollektiv- og investeringsvalgporteføljer i livsforsikring. Det er konsernets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer som omfattes av fritaksmetoden.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt skal motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten skattepliktig foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Konsernet har gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer klassifisert i en av følgende kategorier: finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdiendringer over resultatet eller andre finansielle forpliktelser balanseført til amortisert kost. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Etter førstegangsinnregning måler konsernet flytende gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost ved en effektiv rente-metode, mens konsernets gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer med faste renter måles til virkelig verdi over resultatet. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer balanseført til amortisert kost

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer balanseført til amortisert kost inngår i regnskapslinjen "Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer" i balansen, og rentekostnader på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer inngår i regnskapslinjen "Rentekostnader" i ordinært resultat basert på effektiv rente-metode. Enhver forskjell mellom opptakskost og oppgjørsbeløpet ved forfall blir periodisert over løpetiden ved hjelp av lånets effektive rente.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til virkelig verdi over resultatet

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til virkelig verdi over resultatet inngår under regnskapslinjen "Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer" i balansen, og verdiendringer er presentert under "Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet" i ordinært resultat.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer klassifiseres i denne kategorien dersom klassifiseringen eliminerer eller i vesentlig grad reduserer måleinkonsistens som ellers ville ha oppstått ved måling av innlån og derivat eller ved regnskapsføring av tilhørende gevinster eller tap på ulikt grunnlag.

Virkelig verdi er basert på gjeldende salgskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert) bruker konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps-spesifikk informasjon.

PENSJONER

Konsernet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til SpareBank 1 Forsikring AS.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til forsikringsselskapet. Konsernet har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd hvis forsikringsselskapet ikke har nok midler til å betale alle ansatte ytelser knyttet til opptjening i inneværende og tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Konsernets kollektive ytelsesbaserte ordningen sikrer medlemmene en pensjon på 70 % av sluttlønn (opp til 12 G) frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. Lønn utover 12 G er sikret gjennom en innskuddsbasert ordning. Den ytelsesbaserte ordningen ble lukket for nyansatte etter 1. mai 2005.

I tillegg kommer forpliktelser som følger av Avtalefestet Pensjon (AFP) og enkelte særskilte avtaler om førtidspensjoner og tilleggspensjoner. I den gamle AFP avsetningen ligger kun en avsetning for tidligere ansatte mellom 65 år og 67 år som i dag er AFP pensjonister. Den gamle AFP ordningen vil være helt utfaset i løpet av år 2015.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet, OMF renten (Obligasjoner med fortrinnsrett) da dette markedet anses dypt. OMF renten skal ha tilnærmet den samme løpetiden som den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjon som diskonteringsrente krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid, høy kvalitet, i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF markedet er tilstrekkelig dypt, og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført eksempelvis av aktører som Gabler Wassum, samt våre eierbankers egne analyser hensyntatt rentebytteavtaler underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF. Det norske markedet for OMF har blitt mer velutviklet etter finanskrisen, og har høy kredittrating. Selskapene i SpareBank 1 Gruppen konsern har derfor valgt å legge til grunn OMF renten som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelsen. Gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid for medlemmene av ytelsesplanen i SpareBank 1 Gruppen konsern er beregnet til ca. 8 år.

SpareBank 1 Gruppen konsern benytter ny levetidstabell K2013 BE utarbeidet av aktuarfirmaet EIKOS. Denne tabellen er sterkere enn K2013, men svakere enn fra Finanstilsynet K2013 FT. Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik) som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir regnskapsført i oppstillingen over utvidet resultat/egenkapitalen i den perioden de oppstår.

Endringer i pensjonsplanens ytelser resultatføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Den nye AFP ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Premien beregnes med utgangspunkt i en fast prosent av årslønn mellom 1 og 7,1 ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Årspremiesatsen for 2014 utgjør 2,2 %. Det skal ikke betales premie for arbeidstakere etter det året de fyller 61 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Ny ordning finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 dekkes av arbeidsgiver.

ANSVARLIGE LÅN OG FONDSOBLIGASJONER

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telle med 50 % av kjernekapitalen i kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med inntil 100 % av kjernekapitalen. Ansvarlige lån klassifiseres som forpliktelse i balansen og måles til amortisert kost.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, og hvor SpareBank 1 Gruppen konsern ikke har plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke kan utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom SpareBank 1 Gruppen konserns kjernekapitaldekning faller under 5 prosent eller samlet kapitaldekning faller under 6 prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner føres til amortisert kost.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER LIVSFORSIKRING

Alle produktene i SpareBank 1 Forsikring AS er klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de forsikringsmessige avsetningene vurdert etter norske regler er tilstrekkelige. For å dokumentere dette må selskapet gjennomføre en tilstrekkelighetstest. SpareBank 1 Forsikring AS gjennomfører årlig en slik test. Dette tilsier at tidligere anvendte prinsipper knyttet til forsikringsmessige avsetninger for livsforsikring kan anvendes.

De forsikringsmessige avsetningene innenfor livsforsikring omfatter premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, erstatningsavsetning, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og andre tekniske avsetninger.

Viktige forutsetninger og endringer i forsikringstekniske forhold

Grunnlagsrenten følger regelverk fastsatt av Finanstilsynet. Fra og med 1. januar 2011 er grunnlagsrenten 2,5 % for nye kontrakter, mens grunnlagsrenten for ny opptjening for kollektive pensjonsavtaler er 2,5 % fra 1. januar 2012. For øvrig følger ny opptjening og opptjente rettigheter den maksimalt tillatte grunnlagsrente som var gjeldende på opptjeningstidspunktet.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på SpareBank 1 Forsikring AS' egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet. Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut i fra prinsippet om at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til SpareBank 1 Forsikring AS er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på SpareBank 1 Forsikring AS' egne erfaringer.

Premiereserve

Premiereserven er SpareBank 1 Forsikring AS' avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Reserven er beregnet som kontantverdien (neddiskontert med rente lik den garanterte rente) av SpareBank 1 Forsikring AS' samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. En forsikrings premiereserve svarer til 100 prosent av forsikringens garanterte gjenkjøps-/flytteverdi før avbrudds-/flyttegebyr.

Administrasjonsreserve på 4 % av nettoreserven for kollektiv pensjon er inkludert.

Finanstilsynet har fastsatt at nytt dødelighetsgrunnlag for kollektiv pensjonsforsikring, K2013, som ble gjeldende fra 2014. For kollektiv ytelsespensjon er kontraktene fullt oppreservert i tråd med myndighetenes føringer ved utgangen av 2014, mens det for fripoliser er avsatt 56 % av estimert oppreserveringsbehov.

Premiereserven til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje motsvarer verdien av de finansielle eiendelene som er tilordnet kontrakten. SpareBank 1 Forsikring AS har ikke investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene.

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikringselskapene kan det foretas tilleggsavsetninger inntil 12 prosent av premiereserven knyttet til den enkelte forsikringskontrakt. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan benyttes til å dekke den årlige rentegarantien, dersom avkastningen fra de finansielle eiendelene ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke trekkes mer enn ett års rentegaranti det enkelte år.

Kursreguleringsfondet

Avsetning til kursreguleringsfondet tilsvarer netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen til SpareBank 1 Forsikring AS. Netto urealisert merverdier fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR). Avsetningene dekker også forventede indirekte skadebehandlingskostnader i henhold til forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser om forsikringstekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomhet.

FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER SKADEFORSIKRING

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover for enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som er anvendt i tidligere årsregnskap.

Forsikringstekniske avsetninger er vurdert i henhold til forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter. Finanstilsynet har utformet separate minstekrav for de ulike avsetningstypene.

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalt premie. Avsetningen er summen av de uopptjente deler av forfalt premie. Det er ikke gjort fradrag for kostnader før den forfalte premie er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen er avsetning for forventede erstatningskrav på skader som er meldt, men ikke ferdig oppgjort (RBNS – reported but not settled), samt for skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (IBNR - incurred but not reported). Erstatningsavsetningen inneholder også avsetning for forventede indirekte skadebehandlingskostnader (ULAE).

Neddiskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres ikke.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med SpareBank 1 Skadeforsikring AS sine forpliktelser. Et eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Sikkerhetsavsetning

Sikkerhetsavsetningen skal dekke tilfeldige avvik i forsikringstekniske forpliktelser i forhold til de forventede verdier knyttet til premieavsetning og erstatningsavsetning. Dette gjelder skader knyttet til katastrofer og andre ekstraordinære skadeforløp.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser klassifiseres som eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning utgjør gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser. Gjenforsikringsandelen skal reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis for verdifall.

AVSETNINGER

Konsernet regnskapsfører avsetninger for restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, og det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av overføring av økonomiske ressurser og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restrukturingskostnader omfatter sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for fremtidige driftstap. Avsetninger vurderes ved hver balansedato og justeres for å reflektere oppdatert beste estimat.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en estimert risikofri rente som diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen.

Sluttvederlag

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av konsernet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Konsernet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som konsernet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang. Sluttvederlag som forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen diskonteres til nåverdi.

LEVERANDØRGJELD OG ANDRE KORTSIKTIGE FORPLIKTELSER

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs balanseføring. Ved senere måling vurderes leverandørgjelden til amortisert kost, fastsatt ved bruk av effektiv rente-metode.

INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner er vurdert i all hovedsak til amortisert kost.

RENTEINNTEKTER OG -KOSTNADER

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rente-metode. For innskudd fra kunder og kredittinstitusjoner og gjeld til kredittinstitusjoner som føres til virkelig verdi kostnadsføres renteelementet som rentekostnad (nominell rente), mens øvrige verdiendringer klassifiseres som inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid.

PROVISJONSINNTEKTER OG -KOSTNADER

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i SpareBank 1 Gruppen konsernets regnskap, resultatføres når transaksjonen slutføres.

INNTEKTER INKASSOVIRKSOMHET

Inkassosaker under utførelse vurderes i samsvar med prinsippet om løpende avregning. Denne metoden innebærer at inntektsføring skjer i den regnskapsperioden som inkassotjenesten ytes, i takt med fremdriften i inkassosaken. Vurderingen av opptjent inntekt på balansedagen er beregnet med utgangspunkt i en vurdering av inkassosakenes omløpshastighet, beregnet fullføringsgrad og faktiske salærinntekter siste seks måneder.

Salærinntekter blir inntektsført ved innbetaling på inkassosakene. Endring i balanseført verdi av inkassosaker under utførelse ligger i resultatregnskapet under regnskapslinjen «Andre inntekter». Balanseført verdi er regnskapsført som omløpsmidler på regnskapslinjen «Andre eiendeler».

INNTEKTER FRA UTBYTTE

Utbytte resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, representantskapet og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

AKSJEKAPITAL OG OVERKURS

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

UTBYTTE

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital. Foreslått utbytte til morselskapets aksjonærer klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

KONSERNBIDRAG

Konsernbidrag til datterselskap føres som økning av investering i datterselskap gitt at overføringen øker verdien av morselskapets aksjer i datterselskap. Foreslått ytt konsernbidrag klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt av generalforsamlingen.

NOTE 3 – KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses rimelig under nåværende omstendigheter. De regnskapsestimater som følger av dette vil per definisjon sjelden være fullt i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

VIRKELIG VERDI PÅ DERIVATER OG ANDRE FINANSIELLE INSTRUMENTER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. For mange finansielle eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg, og som ikke omsettes i et aktivt marked, har konsernet benyttet neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer som verdsettelsesmetode. Slike beregninger er beheftet med betydelig skjønn, og i vurderingen av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn kostpris vurderer konsernet blant annet fremtidsutsikter i den aktuelle bransjen, selskapets finansielle posisjon, og teknologisk utvikling.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Forsikringselskapene i SpareBank 1 har store eiendomsplasserings. Eiendommene er eiet i heleide aksjeselskaper som eier hver enkelt eiendom. Eiendommene verdivurderes individuelt ved bruk av selskapets interne verdsettelsesmodell ved å diskontere antatt framtidig kontantstrøm for den enkelte eiendom. Avkastningskravet som benyttes i diskonteringen tar hensyn til rentenivået, den generelle risikoen i eiendomsmarkedet og risiko som er spesifikk for den enkelte eiendom.

Parallelt med intern verdivurdering har det i 2014 blitt utført ekstern verdivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen for å avstemme markedsutviklingen i perioden. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Det er planen at utvalget for ekstern vurdering rulles over en periode på 3 år, dog med en viss overlapp med halvårlig intervall for ekstern vurdering.

Eiendomsporteføljen vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendom kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. I forbindelse med verdivurdering av eiendommene er effekten av latent skatt beregnet utenom verdivurderingsmodellen. Den latente skatten medfører ofte en rabatt i forhold til eiendomsverdien ved omsetning av slike selskap som eier eiendommer. Latent skatt er beregnet med 7 % av differansen mellom virkelig verdi og skattemessig verdi, redusert med bokført utsatt skatt i selskapsregnskapene for eiendommene. Nettoeffekten er behandlet som nedskrivning av verdien av i eiendomsselskapene.

Det vises for øvrig til note 34 Investeringseiendommer.

SENSITIVITET KNYTTET TIL EIENDOMMER

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning/reduksjon i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere/øke verdiene med ca 130 mill. kroner, eller ca 2,5 %. Etter utløpet av eksisterende leieforhold skal lokalene reutleies til gjeldende markedsvilkår. Dersom netto leieinntekt reduseres/økes med 10 % ved reutleie, reduseres/økes markedsverdien med ca 13 %. Dette tilsvarer en verdiendring på ca. 665 mill. kroner. En økt/ redusert forventet arealledighet på 1 %, vil redusere/øke verdiene med 1,2 %, eller ca 61 mill. kroner.

PENSJONER

Nåverdien av pensjonsforpliktelsene avhenger av flere ulike faktorer som er bestemt av en rekke aktuariemessige forutsetninger. Forutsetningene som benyttes ved beregning av netto pensjonskostnad (inntekt) inkluderer diskonteringsrenten. Endringer i disse forutsetningene vil påvirke balanseført verdi av pensjonsforpliktelsene.

Konsernet bestemmer egnet diskonteringsrente ved utgangen av hvert år. Dette er renten som skal brukes til å beregne nåverdien av fremtidige estimerte utgående kontantstrømmer som kreves for å gjøre opp pensjonsforpliktelsene. Ved fastsettelse av egnet diskonteringsrente har man fra 31. desember 2012 gått over til å benytte OMF renten (Obligasjoner med fortrinnsrett), da dette markedet anses for å være dypt nok. En del andre pensjonsforutsetninger er delvis basert på markedsbetingelser. Tilleggsinformasjon er gitt i note 24.

Eventuelle endringer knyttet til forventet lønnsvekst og diskonteringsrente med videre kan gi betydelig effekt på de innregnede pensjonsforpliktelse for egne ansatte. Vedlagt følger en tabell for sensitivitet på Sparebank 1 Gruppen konsern sin pensjonsforpliktelse:

Påvirkning på total pensjonsforpliktelse	Endring	Økning i forutsetning	Reduksjon i forutsetning
Diskonteringsrente	0,50%	-7,15%	8,05%
Lønnsvekst	0,50%	3,05%	-2,89%
Pensjonsvekst	0,25%	2,89%	-2,76%
Forventet levetid	1 år	3,61%	-3,76%

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvariere. Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Vektet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er for SpareBank 1 Gruppen konsern på 17,3 år.

Forventet forfallsprofil på pensjonsforpliktelsene til konsernet som er forventet utbetalingstidspunkt følger følgende forfallsprofil:

NOK 1 000	Under 1 år	1-2 år	2-5 år	Mer enn 5 år	Sum
Forventet utbetaling av pensjons-forpliktelsen	573	0	17 334	1 223 457	1 241 363

En del andre pensjonsforutsetninger er delvis basert på markedsbetingelser. Tilleggsinformasjon er gitt i note 24.

ESTIMERT VERDIFALL FOR GOODWILL

Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill, jfr. note 36. Gjenvinnbart beløp på kontantgenererende enheter blir fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Beregningene krever at det brukes estimater, og at de er konsistente med markedsverdssettelsen av konsernet.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN LIVSFORSIKRING

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, renter med videre. Endringer i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forsikringsmessige avsetninger. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelse med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Grunnlagsrenten som benyttes ved beregning er den grunnlagsrenten som gjelder for den enkelte forsikring, og beregningen gjøres i tråd med forskriften om premier og forsikringsfond i livsforsikring. Maksimal tillatt grunnlagsrente vurderes av myndighetene etter renten på langsiktige statsobligasjoner. Eventuelle endringer i grunnlagsrenten vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer.

For alle produkter er det erstatningsavsetninger som inkluderer både meldte (RBNS) og ikke meldte skader (IBNR). IBNR- og RBNS-avsetninger er beregnet etter statistiske metoder som er basert på selskapets egne erfaringer.

ESTIMATER KNYTTET TIL FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER INNEN SKADEFORSIKRING

Bruk av estimater ved beregning av forsikringstekniske avsetninger innen skadeforsikring gjelder i hovedsak erstatningsavsetninger. Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper; korthalet forretning og langhalet forretning. Inndelingen er basert på hvor lang tid det går fra et tap eller skade inntreffer til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Langhalet forretning knytter seg primært til personskader.

Ved skadereservering i SpareBank 1 Skadeforsikring konsern er utgangspunktet individuell skadereservering av de meldte skadene. I tillegg til at skadene følges opp i takt med den løpende skadebehandlingen skal i prinsippet alle åpne skader ha en spesiell vurdering minst én gang i året. Avsetninger til IBNR (inntrufne skader som ennå ikke er meldt selskapet) og eventuelle ekstraavsetninger, skjer for langhalet forretning ved hjelp av modeller. For personskade motorvogn, ulykke, yrkesskade og trygghet benyttes regresjonsmodeller som basis. Det

gjøres også en vurdering av forhold som endringer i bestand og lignende. Ved korthalet forretning settes IBNR på bakgrunn av vurderinger av det erfaringsbaserte etterslepet som risikogruppen har hatt gjennom de siste årene, samt forhold som endringer i bestand, skadefrekvens, storskadeinnslag og lignende. Det foretas også måling i etterkant, for å vurdere estimatene for erstatningsavsetning opp mot utvikling i de forskjellige elementene som inngår i beregningene; betalte erstatninger, individuelt avsatte skadereserver for meldte skader, og IBNR.

SENSITIVITETSANALYSE AKTIVASIDEN I LIVSELSKAPET

Aktivasiden til SpareBank 1 Forsikring AS er stresstestet for å vise hvor mye eiers resultat påvirkes dersom følgende scenarier skulle inntreffe: Nedgang i aksjemarkedet på 20 %, renteoppgang på 1,5 % og nedgang i eiendomsmarkedet på 12 %. Disse stressfaktorene samsvarer med stressfaktorene i Stresstest II for tilsvarende risikoer. Stresstestscenariene er beregnet per 31. desember 2014.

Scenario	Sensitivitet	Verdifall i mill.kroner
Fall i aksjemarkedene	-20%	510
Stigende rentenivå	1,50%	305
Fall i eiendomsverdi	-12%	470
Vektet økning i kredittspreader	1,80%	372
Kronestyrkelse	12%	38

NOTE 4 – SEGMENTINFORMASJON

NOK 1 000	Livsforsikrings- virksomhet		Skadeforsikrings- virksomhet		Fondsforvaltning		Inkasso og factoringvirksomhet		Øvrig virksomhet		Konsernelimineringer		Sum	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Sum inntekter ¹⁾	7 075 442	7 262 158	4 940 482	4 908 561	317 903	284 776	300 687	265 654	1 157 897	984 594	-1 169 219	-1 043 273	12 623 193	12 662 469
Segmentresultat	594 675	572 334	1 828 985	1 243 542	89 241	51 496	50 208	-28 383	1 017 259	791 264	-1 172 909	-971 223	2 407 458	1 659 030
Resultat etter skatt	498 403	481 069	1 376 733	883 184	65 182	37 446	36 593	-19 400	973 109	177 177	-1 099 888	-462 717	1 850 132	1 096 759
Minoritetens andel av resultat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 870	-
Eiendeler pr. segment	37 479 047	33 235 137	14 731 659	14 814 168	325 093	271 684	1 612 614	1 187 593	7 832 883	7 348 455	-6 885 536	-6 104 001	55 095 760	50 753 037
Sum forpliktelser	34 188 174	30 219 355	9 687 645	10 278 053	117 911	102 995	1 126 281	903 830	3 648 443	3 968 470	-1 176 968	-519 496	47 591 487	44 953 207

¹⁾ Kostnader relatert direkte til inntekten er inkludert

Virksomhetsområdene til konsernet er fordelt etter livsforsikringsvirksomhet, skadeforsikringsvirksomhet, fondsforvaltning, inkasso- og factoringvirksomhet og øvrig virksomhet. Konsernet har ingen sekundærsegmentrapportering. Dette er konsistent med den interne rapporteringen. Driftssegmenter i noten rapporteres annerledes enn i styrets årsberetning. I styrets årsberetning rapporteres segmentene på samme måte som ved intern rapportering til styret. Dette skyldes at det er enkelte enheter som ikke omarbeider sine tall til IFRS før de rapporteres internt. I segmentnoten rapporteres disse segmentene slik de regnskapsføres etter IFRS.

NOTE 5 – KAPITALDEKNING

SpareBank 1 Gruppen konsern har de samme kapitaldekningsregler som forsikringsselskaper, og andre finansinstitusjoner. Kravet er 8 % ansvarlig kapital i forhold til en risikovektet balanse.

Morselskapet		Konsernet		
2014	2013 NOK 1 000	Vekt	2014	2013
RISIKOVEKTEDE EIENDELER				
-	-	0%	-	-
-	-	10%	687 262	484 155
143 580	104 961	20%	2 417 115	2 546 568
-	-	50%	527 364	391 863
6 873 419	6 797 541	100%	15 271 141	14 789 192
-	-	150%	34 701	31 558
102 568	111 398		1 059 415	1 087 694
-	-		2 597 645	2 098 776
7 119 567	7 013 900		22 594 644	21 429 805
-	-		-	-
-	-		-	-
104 000	164 985		104 000	1 268
-	-		2 238 591	1 913 038
56 502	-		-1 302 273	-900 981
-36 023	-49 478		-	-
7 244 046	7 129 407		23 634 962	22 443 130
7 797 095	7 318 430		55 095 760	50 560 017
-	-		-	-
4 174 856	3 366 608		7 504 273	5 330 919
-	-		-901 862	-
-	-		200 000	200 000
-18 011	-24 739		-	-
-	-		-37 055	-54 489
-969 293	-170 347		-968 418	-170 347
-	-		-67 157	-67 157
-	-		-49 336	-24 584
-	-111 398		-	-
-102 568	-		-1 059 415	-1 087 694
3 084 983	3 060 124		4 621 030	4 126 647
-	-		-	-
283 000	283 000		283 000	283 000
-	-		30 221	30 221
-18 011	-24 739		-	-
264 989	258 261		313 221	313 221
3 349 972	3 318 385		4 934 251	4 439 868
46,2 %	46,5 %		20,9 %	19,8 %
2 770 447	2 748 032		3 043 455	2 644 418

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

RAPPORTERING AV FINANSIELLE RISIKOFORHOLD

Noten gir en beskrivelse av arbeidet med risikostyring i SpareBank 1 Gruppen konsern. I denne noten redegjøres det for:

- Målsetting og strategi for styring og kontroll av konsernets risiko
- Organisering av risikostyringsfunksjonen, og etablerte policydokumenter
- SpareBank 1 Gruppen konserns materielle risikoeksponeringer
- Oppfølging og styring av risikofaktorer
- Regulatoriske endringer innen finansiell risikostyring og kapitaldekning

MÅLSETTING OG STRATEGI FOR STYRING OG KONTROLL AV KONSERNETS RISIKO

Målsettingen med risikostyring er å støtte opp under konsernets overordnede mål slik de er beskrevet i konsernets strategidokument. I tillegg skal risikostyring også bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning for eier innenfor en akseptabel risikotoleranse. Videre er det et mål å minimere den operasjonelle risikoen, og ha god forståelse for den risiko konsernet er eksponert mot, og dermed være i stand til å vurdere om risikoeksponeringen er rimelig i forhold til kjernekapital/ bufferkapital.

Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern til enhver tid har en tilstrekkelig og optimal kapitalisering for å nå forretningsmessige målsetninger, og sikre videre drift. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

Konsernets kapitalbehov skal til enhver tid vurderes opp mot etablert strategi, forretningsmessige målsetninger og KPI'er. Sentrale prosesser for dette er ORSA/ ICAAP-, og konsernets strategiprosesser.

Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

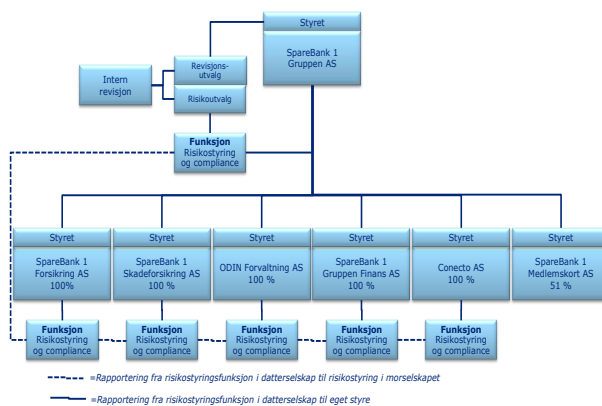
- En moderat risikoprofil
- En sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Tilstrebelser av en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- Et tilstrekkelig nivå på kjernekapital ut fra valgt risikoprofil
- Til enhver tid å oppfylle myndighetspålagte kapital og solvenskrav

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGSFUNKSJONEN

SpareBank 1 Gruppen konsern praktiserer en konsernstyrt styringsmodell for risikostyring og compliance. Forholdet og ansvarsdeling mellom morselskap og datterselskap er regulert i gjeldende policydokumenter for risikostyring godkjent av konsernets styre.

Risikostyringsansvarlige i datterselskap rapporterer hvert kvartal risikoprofil, og kapitalstatus til risikostyringsavdelingen i SpareBank 1 Gruppen AS. Rapporteringen danner grunnlag for informasjon som inngår i den kvartalsvise ICAAP rapporteringen til konsernets styre. Tilsvarende gjennomføres det compliance rapportering hvert kvartal med rapportering til konsernets styre.

Risikostyringsfunksjonen i SpareBank 1 Gruppen AS rapporterer til styret i morselskapet, mens risikostyringsfunksjon i datterselskapene rapporterer til eget styre og ledelse, parallelt med at de rapporterer til risikostyringsfunksjonen i morselskapet. I figuren nedenfor vises de overordnede rapporteringslinjer for risikostyringsfunksjonen mellom morselskap og datterselskap.

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS er ansvarlig for den samlede utforming av konsernets risikostyring. Ansvar for den samlede risikostyringen i konsernet er organisatorisk lagt til Alliansedirektør for risikostyring og compliance. Stillingen er direkte underlagt administrerende direktør i Alliansesamarbeidet. Risikostyringsfunksjonen i morselskapet har det operative ansvaret for utforming av konsernets risikostyring. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for å sikre konsistent og helhetlig risikostyring på tvers av konsernets virksomheter.

Kontrollkomiteen

Komiteen skal føre tilsyn med at SpareBank 1 Gruppen konsern virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av representantskap og generalforsamling, samt pålegg fra Finanstilsynet.

Revisjons- og risikoutvalget

Revisjons- og risikoutvalget har som formål å fungere som et forberedende organ for konsernstyret i saker som vedrører overvåkning av finansiell informasjon og konsernets internkontroll og risikohåndtering.

POLICYBESTEMMELSER

Styregodkjente policydokumenter på konsernnivå danner et grunnlag for datterselskapenes utforming og rammer for risikostyring. Det er i dag etablert policybestemmelser på konsernnivå på følgende områder:

- Policy risikostyring og internkontroll
- Policy for internkontroll
- Policy for compliance
- Policy for risikotoleranse og kapitalmål
- Policy for ORSA/ ICAAP
- Policy for risikjustert lønnsomhet
- Beredskapsplan for oppfølging av mål for solvensmargin og likviditetsstyring

På datterselskapsnivå er det etablert tilsvarende policyer som støtter opp under konsernets policy og retningslinjer. I SpareBank 1 Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Forsikring AS er det etablert policy for markedsrisiko- og motpartsrisiko, policy for likviditetsrisiko, og policy for operasjonell risiko. Policydokumentene er gjenstand for årlig revidering, og ble senest godkjent av styret i SpareBank 1 Gruppen AS i desember 2014.

SPAREBANK1 GRUPPEN KONSERNES MATERIELLE RISIKOEKSPONERINGER

SpareBank 1 Gruppen konsern er et forsikringsdominert finanskonsern. Finansiell risiko oppstår som følge av usikkerhet knyttet til måloppnåelsen i ordinær drift av konsernets selskaper. Konsernets største eksponeringer er naturlig nok knyttet til livsforsikrings- og skadeforsikringsvirksomheten. Risiko knyttet til forsikringsvirksomhetene oppstår som følge av usikkerhet knyttet til hyppighet og størrelse på utbetalinger sett i forhold til selskapenes inntekter. Forsikringspremien investeres for å gi avkastning, og skaper dermed i tillegg en finansiell eksponering mot markedsrisiko. Samtidig vil hendelser knyttet til operasjonelle og strategiske risikoer, med mulige negative konsekvenser for konsernets omdømme potensielt være risikoer iboende i konsernets virksomhet.

Nedenfor beskrives de risikoeksponeringer som SpareBank 1 Gruppen konsern anser som materielle, og som er omfattet av konsernets risikostyring.

Markedsrisiko

Risiko for verdiendringer i markedspriser, eller volatiliteten i markedspriser, som avviker fra forventede verdier. Konsernet deler markedsrisikoen opp i følgende kategorier:

- Risiko knyttet til garantert avkastning (liv)
- Renterisiko
- Aksjerisiko
- Spreadrisiko
- Eiendomsrisiko
- Valutarisiko

Motparts-/ kredittisiko

Risikoen for at konsernets låntakere, mellomledd og reassurandører ikke klarer å innfri sine forpliktelser. Motpartsrisiko omfatter misligholds- og oppgjørsmisiko. Risikoen kan oppstå hos utstedere av verdipapirer/ obligasjoner, øvrige utlån, motparter i reassurans- og derivatkontrakter, bankinnskudd, og forfalte men ikke betalte premier.

En relatert, men annen type risiko klassifisert som markedsrisiko er spreadrisiko. Denne risikoen refererer til risikoen for tap som følge av bevegelser i markedspriser eller spread på kredittisiko.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risikoen for økte tap som følge av ikke tilstrekkelig diversifiserte porteføljer og/ eller forpliktelser. Konsentrasjonsrisiko kan oppstå som følge av investeringer i et geografisk område, industri og bransje, eller betydelige individuelle investeringer. Samtidig kan konsentrasjonsrisiko oppstå i produkter knyttet til tegnet forretning i geografiske områder, kontraktstype, produkt, eller konsentrasjon av den underliggende risikoen.

Forsikringsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er eksponert mot forsikringsrisiko. Risikoen oppstår som følge av en endring i verdier grunnet et avvik mellom de faktiske og de forventede forsikringskrav og utbetalinger på forsikringskontraktene (inkludert kostnader).

Forsikringsrisiko inndeles i skade-, helse-, og livsforsikringsrisiko. Innen hver kategori skilles det mellom reserve- og premierisiko. Reserveringsrisiko omfatter krav som har oppstått, og inkluderer Reported But Not Settled (RBNS), Reported But Not Enough Settled (RBNES), Incurred But Not Reported (IBNR) og Incurred But Not Enough Reported (IBNER), og oppstår som følge av at utbetalingene er høyere enn forventet, tidspunktene for utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet. Premierisiko relaterer seg kun til fremtidige utbetalinger, og oppstår som følge av at fremtidig krav forventes å bli høyere enn forventet, tidspunktene for

utbetaling avviker fra forventet, og frekvensen av utbetalinger er høyere enn forventet.

Operasjonell risiko

Risiko for verdiendringer som følge av faktiske tap, inntruffet som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko er også knyttet til øvrige risikokategorier hvor hendelser som medfører operasjonelle tap kan være oppstått som følge av andre hendelser som resulterer i operasjonelle tap.

Likviditetsrisiko

Risikoen kan oppstå som følge av manglende mulighet til å omsette investeringer raskt nok for forhindre eller minimere tap. Videre kan risikoen også oppstå grunnet manglende likviditet i eiendeler som holdes for å møte fremtidige utbetalinger, og at det holdes kapital på for lave verdier til å foreta utbetalinger.

Forretningsrisiko

Risiko for tap som følge av uventede endringer i juridiske rammebetingelser, endringer i eksterne politiske, økonomiske og sosiale forhold.

Strategisk risiko

Risiko for tap som følge av manglende evne til å implementere forretningsplaner, feilvalgte strategiske beslutninger, manglende allokering av ressurser, eller tilpasninger av forretningen til endringer i markedet. Strategisk risiko ligger i hovedsak i morselskapet, men må adresseres på datterselskapsnivå.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko er en form for forretningsrisiko. Risikoen for tap oppstår som følge av vedvarende negativ publisitet omkring virksomhetens forretningspraksis, uavhengig av hvorvidt den negative publisiteten er korrekt eller ikke, og som da kan medføre manglende tillit til virksomhetens integritet. Tap av omdømme kan medføre svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Juridisk risiko

Risiko for tap som følge av at rettsvister og domsavsigelser som går mot etablert forretningspraksis, eller utformede kontrakter som ikke kan gjøres gjeldende slik at dette medfører tap og økte kostnader for konsernets aktiviteter.

Compliance risiko

Risiko for tap knyttet til juridiske eller regulatoriske sanksjoner, eller tap av omdømme, som et resultat av at konsernet ikke opererer i samsvar med lover, reguleringer, regler og interne retningslinjer.

STRATEGI KNYTTET TIL BRUKEN AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsernet benytter finansielle instrumenter aktivt for å ta posisjoner og for å redusere risiko. Bruken av finansielle instrumenter er begrenset til instrumenter hvis risiko og markedsverdi lar seg måle og overvåke innenfor konsernets systemer for risikostyring og lønnsomhetsmåling. Derivater som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes bare for sikringsformål, eller dersom det ønskes fysisk oppgjør i underliggende eiendel/forpliktelse.

KAPITALSTYRING

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt en policy for risikostyring og internkontroll, og policy for risikojustert lønnsomhet i konsernet, som er gjenstand for årlig revidering. I løpet av 2014 er det etablert en policy for risikotoleranse og kapitalmål. Det er utarbeidet strategi, policy og rammer knyttet til de enkelte risikofaktorene i de enkelte juridiske enheter. Det foretas i tillegg strategiske beslutninger knyttet til aktivallokering i det enkelte selskap. Se også note 5 om kapitaldekning.

Risikojustert kapital

SpareBank 1 Gruppen AS beregner kapitalbehov basert på de ulike risikokategoriene. Risikojustert kapitalbehov beregnes for hvert datterselskap og for konsernet totalt. Statistiske metoder og faglige vurderinger, samt noe skjønn, er lagt til grunn i beregningene. Det er lite sannsynlig at alle tapshendelser inntreffer samtidig, og det oppstår derfor diversifiseringseffekter når alle risikokategoriene vurderes samlet. Risikokapital skal dekke de uventede tapene og skal for alle risikokategorier tilsvare 99,5 % av mulige tap med en tidshorison på et år. Konsernet beregner også risikojustert lønnsomhet per selskap, og per produktgruppe i forsikringsvirksomheten.

Kapitalbehov

SpareBank 1 Gruppen konsern må ha tilstrekkelig kapital for å dekke uventede tap. Konsernet er underlagt regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. Kapitalkravsforskriften stiller i tillegg krav til at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til både risikoprofil og kvalitet på risikostyrings- og kontrollsystemer. Policy for kapitalstyring skal sikre at SpareBank 1 Gruppen konsern har et egenkapitalnivå som er optimalt i forhold til definert risikotoleranse, risikoprofil og omfang av virksomheten.

SpareBank 1 Gruppen konsern benytter risikojustert avkastning som ett av flere økonomiske styringsparametere. Hvert kvartal blir risikojustert avkastning rapportert for konsernet samlet og per datterselskap. Bruk av risikojustert avkastning vil bli tillagt enda større vekt i kommende perioder.

OPPFØLGING OG STYRING AV RISIKOFAKTORER

Markedsrisiko

Den konsoliderte markedsrisikoen i konsernet måles og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningen er basert på en Value at Risk (VaR)-modell. En tilsvarende modell benyttes i oppfølgingen av hvert datterselskap, og hvert selskap i konsernet styrer og følger i tillegg opp egen risikoeksponering i henhold til egne modeller og rutiner. I rutine beskriver modell (VaR-modell) og definisjoner for beregning av den overordnede risiko i konsernet, samt faktisk eksponering per årsskiftet.

Tabellen under viser brutto markedsrisiko (det vil si før fradrag for kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger) basert på VaR modell:

Markedsrisiko 99,5 %		SpareBank 1 Gruppen konsern	
MNOK	2014	2013	
Renterisiko	1 434	1 294	
Spreadrisiko	1 347	995	
Egenkapitalrisiko	1 557	1 549	
Valutarisiko	87	95	
Risiko knyttet til eiendom	972	898	
Diversifisering	-1 001	-917	
Total markedsrisiko	4 397	3 915	
Diversifisering i %	-22,8 %	-23,4 %	

Forutsetninger for VaR-modell

Det er fattet vedtak i styret om at risikorapportering skal skje med et konfidensnivå på 99,5 %. Holdeperiode er på 12 måneder. Korrelasjonene er også beregnet ved tilsvarende metode som for fjoråret. Kursreguleringsfond, tilleggsavsetning, avkastning på plasseringene, samt rentegaranti er ikke tatt hensyn til.

Markedsrisiko beregnes på bakgrunn av formelen:

$$\text{VaR} = \text{Markedsverdi} * \sigma * \sqrt{T} * n_c$$

σ = Standardavvik aktivum

T = Holdeperiode.

n_c = Antall standardavvik gitt konfidensnivå (99,5 % ensidig konfidensnivå = 2,58)

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig som følge av investering i rentepapirer, fra fastrenteutlån, ved funding i fastrentepapirer, samt ved derivatbruk.

Value at Risk er gitt ved verdi av eiendel multiplisert med eiendelens sensitivitet til endringer i rente multiplisert med maksimal negativ renteendring gitt holdeperiode og konfidensnivå.

Obligasjonsporteføljen durasjonsvektes innenfor tidsintervallene (1-3 mnd), (3-12 mnd), (1-3 år), (3-5 år) og (> 5 år). Durasjonen gir uttrykk for hvert intervalls prissensitivitet i forhold til en renteendring. På bakgrunn av tidsserier på månedlige historiske renter tilbake til 1994 beregnes standardavviket til den absolutte renteutviklingen, det beregnes gjennomsnittlig renter for å tilpasse til intervallene.

På bakgrunn av durasjonsvektet eksponering, historiske rentebevegelser, holdeperiode og konfidensnivå blir VaR beregnet innenfor hvert tidsintervall, for deretter å bli summert opp til total VaR på rentepapirer.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko knyttet til renterisiko

SpareBank 1 Gruppen konsern er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Renterisikoen er i hovedsak knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Tabellen under viser en sensitivitetsanalyse per enhet knyttet til renterisiko.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	SpareBank 1 Skadeforsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Totalt
Resultatendring i MNOK før skatt					
1 % poeng økning i rentenivået	-20	-19	-222	4	-257
1 % poeng reduksjon i rentenivået	20	19	222	-4	257

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar renteendring, før fordeling av resultat mellom eier og kunde i SpareBank 1 Forsikring AS. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cash flow første år på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. For SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Gruppen Finans AS er resultateffekten knyttet til netto rentebærende gjeld.

Spreadrisiko

Spreadrisiko er risikoen for endringer i markedsverdi av obligasjoner og engasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Spreadrisiko er inkludert i SpareBank 1 Gruppen konserns VaR-modell, og inkluderes i beregninger etter Risikobasert tilsyn.

Aksjerisiko

Egenkapitalrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter som konsernet har investert i. I risikoberegningsammenheng benyttes en oppdeling i norske og internasjonale aksjer.

På bakgrunn av en norsk indeks og en verdensindeks beregnes historiske avkastningstall for norske og utenlandske aksjer separat tilbake til 1994. På bakgrunn av avkastningstallene beregnes standardavviket, som justeres for holdeperiode og konfidensnivå for deretter å multipliseres med eksponering innenfor de ulike egenkapitalklassene. Eksponering tilsvare markedsverdi av aksjeporteføljen på balansedagen.

For å kunne ta utgangspunkt i volatiliteten i indeksene forutsetter SpareBank 1 Gruppen konsern en veldiversifisert portefølje av egenkapitalinstrumenter innenfor egenkapitalklassene, hvilket tilsvare $\beta=1$. SpareBank 1 Gruppen konsern finner det rimelig å anta at porteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er veldiversifiserte.

Valutarisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakurser. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutaene.

På bakgrunn av historiske valutakurser beregnes volatilitet for de relevante valutasorter, hvilket gir grunnlag for å beregne risiko knyttet til eksponering, gitt et bestemt konfidensnivå.

På selskapsnivå er det etablert retningslinjer som gir føringer for at valutarisiko i størst mulig grad skal unngås. Dette gjøres gjennom bruk av sikringsforretninger.

Risiko knyttet til eiendom

SpareBank 1 Gruppen konsern har en betydelig eiendoms eksponering i både SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Eiendomsporteføljen er en del av den løpende aktivaallokeringen i selskapene, hvor målet er å oppnå en høyest mulig avkastning på eksponeringen. I SpareBank 1 Forsikring AS ligger ansvaret for forvaltningen i en egen eiendomsavdeling. I SpareBank 1 Skadeforsikring AS er forvaltningen av eiendommene i sin helhet satt ut til eksterne forvaltere.

Konsernets eiendommer er utsatt for risiko ved endringer i eiendoms markedet. Eiendomsporteføljens verdi er påvirket av mange faktorer, herunder den lokale økonomiske utviklingen, eiendommenes beliggenhet, leietakers kredittverdighet, oppfølging av vedlikehold og konkurranse i det lokale eiendoms markedet.

Volatilitet knyttet til eiendom blir beregnet på bakgrunn av historisk utvikling i eiendomspriser i henholdsvis prisindeks for kontor- og forretningseiendommer hentet fra Statistisk sentralbyrå. Risikoen knyttet til eiendom behandles særskilt ved utarbeidelse SpareBank 1 Gruppen konsernets ICAAP.

Det henvises for øvrig til note 3 for informasjon om sensitivitet og note 34 for informasjon om eksponeringen.

Hedgefond

Risiko knyttet til hedgefond blir beregnet på grunnlag av volatiliteten i en internasjonal hedgefondindeks. Risikoen beregnes i henhold til tilsvarende metode som aksjer. Eksponering mot hedgefond har blitt kraftig redusert de siste årene.

Korrelasjon - porteføljerisiko markedsrisiko

På bakgrunn av tidsseriene beregnes en korrelasjonsmatrise mellom de ulike aktivaklassene innenfor markedsrisiko. Korrelasjonene beregnes på bakgrunn av historikk tilbake til 1994, eller så langt tilbake det finnes data, basert på 12 måneders rullerende snitt. For å gjøre beregningene mer konservative, benyttes et gjennomsnitt av gjennomsnittet til korrelasjonene og høyeste korrelasjon i perioden. På bakgrunn av korrelasjonsmatrisen beregnes en kovariansmatrise som gir utgangspunktet for å beregne Value at Risk (standardavviket) på den totale porteføljen.

Det henvises for øvrig til note 7 og 8 for ytterligere informasjon om markedsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen konsern.

Motparts- og kreditt risiko

Konsernets kreditt risiko er først og fremst knyttet til SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS, samt innenfor virksomheten i SpareBank 1 Gruppen Finans AS som har kreditt risiko på utlån til og fordringer fra kunder og kredittinstitusjoner.

Kreditt risiko i SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er relatert til pengemarkedsplasseringer (obligasjoner og sertifikater) og reassuranse. Kreditt risikoen for disse plasseringene estimeres implisitt i estimeringen av spreadrisiko.

Styrene i disse selskapene har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kreditt ratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Det er gitt detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene i eget mandat til eksterne forvaltere.

Vedlagt oversikt over de 15 største eksponeringene mot utstedere.

Utsteder	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank1 Skadeforsikring AS	Samlet Markedsverdi	Andel av total-Porteføljen
Norske stat	-	969	969	3,6 %
DNB Boligkreditt AS	555	229	784	2,9 %
Nordea Eiendomskreditt AS	485	175	661	2,5 %
Sør Boligkreditt AS	492	117	609	2,3 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	223	297	519	1,9 %
SpareBank 1 SMN	266	204	469	1,7 %
Eika Boligkreditt AS	303	86	389	1,4 %
Storebrand Boligkreditt AS	159	225	384	1,4 %
Gjensidige Bank Boligkreditt AS	373	9	382	1,3 %
Sparebanken sør	185	177	362	1,3 %
SpareBank 1 Nord-Norge	191	163	354	1,3 %
Statsnett Sf	351	-	351	1,2 %
BN Bank ASA	149	194	343	1,1 %
SSB Boligkreditt AS	328	-	328	1,1 %
Sparebanken Vest	173	136	309	1,0 %

Det henvises for øvrig til note 12, 13, og 14 for ytterligere informasjon om kredittrisikoen i SpareBank 1 Gruppen konsern.

Konsentrasjonsrisiko

Det vurderes å være liten konsentrasjonsrisiko i konsernet. Forsikringsporteføljen i SpareBank 1 Skadeforsikring AS anses å være relativt veldiversifisert gjennom et stort antall kunder, at forsikringene tegnes i ulike geografiske områder og flere ulike produkter. En konsentrasjonsrisiko i skadeforsikring er eksponering mot naturkatastrofer, men i Norge er denne svært begrenset gjennom deltakelse i Norsk Naturskadepool. Forsikringsbestanden i SpareBank 1 Forsikring AS er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert. Det er konsentrasjonsrisiko knyttet til livselskapets investeringsportefølje, i hovedsak mot finanssektoren. Øvrige selskaper er fra et konsernperspektiv i beskjeden grad eksponert mot konsentrasjonsrisiko.

Likviditetsrisiko

Styringen av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Hvert datterselskap har tilsvarende likviditetsstrategi, med tilhørende styrebehandling. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånskilder, instrumenter og løpetider. Det er etablert en

konsernkontoordning i SpareBank 1 Gruppen konsern som er med på å redusere likviditetsrisikoen. Likviditetsrisikoen i SpareBank 1 Gruppen konsern er i hovedsak knyttet til morselskapet, og vurderes som lav til moderat.

Retningslinjer for likviditetsstyring er gjenstand for årlig oppdatering. Beredskapsplan for oppfølging av mål for solvensmargin og likviditetsstyring søker å synliggjøre den overordnede likviditetsstyring i konsernet, samt å identifisere og forklare hendelser som kan inntreffe og legge planer for å møte disse hendelsene. Beredskapsplanen gir også en klar beskrivelse av ansvarsfordeling. Hendelser som kan gi likviditetseffekter kan blant andre være:

- Identifiserte tap i datterselskaper som innebærer behov for kapitaltilførsel
- Likviditetsbufferer under målsatt nivå
- Tilbakekallelse av ukommiterte kredittlinjer

Kravet vedrørende den daglige likviditetsstyringen er at morselskapet til enhver tid har en likviditetsbuffer på 150 mill. kroner. Likviditetsbufferen skal bestå av bankinnskudd og omsettelige verdipapirer som er gjenstand for kontinuerlig omsetning. I tillegg kan likviditetsbufferen bestå av kommiterte kredittfasiliteter. Likviditetsbufferen oversteg 150 mill. kroner per 31. desember 2014.

CFO har ansvar for å følge opp at likviditetsbuffer ligger innenfor målsatt nivå. Dersom likviditetsbufferen ligger mer enn 20 % under målsatt nivå skal det rapporteres til administrerende direktør i SpareBank 1 Gruppen AS. Det skal lages en plan for hvordan man så raskt som mulig kan komme opp på målsatt nivå for likviditetsbufferen. Denne planen skal legges fram for allianseledelsen. Kravene i henhold til retningslinjene har vært overholdt i perioden, og likviditetssituasjonen i morselskapet anses som god.

SpareBank 1 Gruppen konsern har etablert et tett samarbeid med SpareBank 1-bankene på fundingsiden. Gjennom et slikt samarbeid vil sannsynligheten for å løse eventuelle likviditetsutfordringer øke vesentlig.

Det henvises for øvrig til note 15 for ytterligere informasjon om likviditets- og oppgjørskrisikoen i SpareBank 1 Gruppen konsern.

KONSERNETS FORSIKRINGSVIRKSOMHET

Da SpareBank 1 Gruppen konsern er et forsikringsdominert finanskonsern gis det under en mer utfyllende beskrivelse av konsernets risikostyring innen skadeforsikring og livsforsikring.

SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING AS

SpareBank 1 Skadeforsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert mot finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko.

Risikostyringen i SpareBank 1 Skadeforsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål å bidra til trygghet for kunden, samt høyest mulig avkastning for eier innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet i tillegg til å utøve en forsvarlig kapitalforvaltning.

Selskapet har etablert policydokumenter der risikostyringen står sentralt. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

Risikostyringsfunksjonen ivaretas av avdelingen Risk Management med ansvar for overvåking og oppfølging av finansiell risiko, rapportering og compliance. Risikostyringen skal med andre ord bidra til å sikre at etablerte handlingsregler er i overensstemmelse med selskapets risikotoleranse. God risikostyring innebærer styring og kontroll av risikobildet i alle prosesser og ledd i virksomheten.

Forsikringsrisiko

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko, samt for å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver bransje, slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuranse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skader.

Markedsrisiko

Investeringsstrategien beskriver selskapets ønskede risikoprofil, og setter begrensninger som er tilpasset konsernets risikotoleranse. Markedsrisiko vurderes derfor løpende i forhold til konsernets risikokapital, og overvåkes av stresstester som er basert på bestemmelsene i kapitalforvaltningsforskriften i tillegg til konsernets egne risikomodeller. SpareBank 1 Skadeforsikring AS benytter som hovedregel ikke valutainstrumenter, men gjør unntak for sikring av underliggende plasseringer. Utenlandske plasseringer er i størst mulig grad sikret mot valutasingninger. Konsernets allokering mellom forskjellige investeringsinstrumenter har vært stabil gjennom året. SpareBank 1 Skadeforsikring AS sin eksponering i aksjer er begrenset i forhold til konsernets soliditet. Konsernets totale eksponering for markedsrisiko vurderes som moderat, sett i forhold til selskapets totale bufferkapital.

Likviditetsrisiko

Hovedtyngden av SpareBank 1 Skadeforsikring AS sin investeringsportefølje er plassert i pengemarkedsinstrumenter med god likviditet. Konsernets likviditetsrisiko er således liten. Styret i SpareBank 1 Skadeforsikring AS har utarbeidet retningslinjer for hvor stor del av investeringsporteføljen som til enhver tid skal bestå av likvide plasseringer.

Kreditt-/motpartsrisiko

SpareBank 1 Skadeforsikring AS er i all hovedsak eksponert for motpartsrisiko gjennom rentepapirer i investeringsporteføljen, gjenforsikringsandelen av forsikringstekniske avsetninger og faktiske krav mot reassurandører. Reassuranseprogrammet har en målsetting om å redusere motpartsrisikoen gjennom styrevedtatt krav til minimumsrating på A(-) fra S&P eller tilsvarende hos andre ratingbyråer. I tillegg vurderes eksponering til enkeltaktører. Investeringer foretas hos solide motparter. De gitte investeringsrammene er med på å bestemme motpartsrisikoen, og porteføljen anses å være veldiversifisert. Det er for øvrig ikke konstatert vesentlige brudd på investeringsrammene i 2014.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

SpareBank 1 Skadeforsikring AS har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for kumuler ved inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen.

Det henvises til note 11 for ytterligere beskrivelse av forsikringsrisiko i SpareBank 1 Skadeforsikring AS.

SPAREBANK 1 FORSIKRING AS

SpareBank 1 Forsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert for både finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko. Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til hvordan selskapet klarer å innfri den årlige minsteavkastningen (rentegarantien) som for en stor del av kundene er garantert. Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko.

Risikostyringen i SpareBank 1 Forsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål. I tillegg skal risikostyringen bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risikoappetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning.

Styret fastsetter hvert år rammer for finansiell risiko, i tillegg til å definere selskapets overordnede risikoappetitt. Styret vedtar hvert år en strategi for risikostyring som omfatter prosesser, rammer og handlingsregler som selskapet skal følge når risikoeksponeringen i selskapet passerer gitte nivåer. Risikostyringsfunksjonen ivaretas av avdelingen Risk Management med ansvar for overvåking og oppfølging av finansiell risiko, rapportering og compliance.

Selskapets forsikringsrisiko overvåkes av ansvarshavende aktuar. Selskapets internrevisjon gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Selskapets samlede risikoeksponering beskrives i selskapets risikorapport som behandles av styret. SpareBank 1 Gruppen har det overordnede ansvaret for risikostyringen i konsernet.

Selskapets investeringsstrategi inneholder rammer for hvordan selskapet skal plassere og forvalte sine eiendeler, herunder tillatte markeder, aktivaklasser og finansielle instrumenter. Investeringsstrategien inneholder også retningslinjer og rammer for kredittksponeering, motpartseksponeering, valutarisiko og bruk av derivater i sikringsstrategier. Selskapets investeringsstrategi vedtas av styret. Selskapet har også etablert policydokumenter der risikostyringen står sentralt. Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

Markedsrisiko

SpareBank 1 Forsikring AS vurderer markedsrisikoen i selskapet fortløpende ved bruk av stresstester. SpareBank 1 Forsikring AS

benytter en intern stresstest som en del av risikostyringen i selskapet. Stresstesten er vedtatt av styret og omfatter samlet tapspotensial for markeds-, forsikrings- og motpartsrisiko i et definert krisescenario målt mot en bufferkapital utover regulatoriske krav. Selskapet beregner også de regulatoriske stresstestene (Stresstest I og Stresstest II definert av Finanstilsynet) på jevnlig basis. Selskapet har definerte handlingsregler for risikoreduserende tiltak hvis bufferkapitalutnyttelsen når forhåndsdefinerte nivåer.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlig årlige rentegaranti er på 2,90 %, beregnet ut fra gjennomsnittlig forsikringsfond. Nye kontrakter i 2014 er tilbudt med grunnlagsrente 2,5 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien. Hvis dette ikke er tilstrekkelig tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler til tilleggsavsetningene fra overskuddet. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2014
Individuell kapitalforsikring	1,91%
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,09%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,89%
Gruppelivsforsikring	0,00%
Ulykkesforsikring	0,00%
Samlet	2,90%

Tabellen over viser gjennomsnittlig rentegaranti per produktgruppe for 2014.

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer. Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levalderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt. Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Styring av forsikringsrisiko

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av potensielle kunder. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger risikovurderes bedriften (underwriting). I underwritingen vurderes bedriftens tilhørende økonomi, bransje og syke- og uførehistorikk.

I selskapets eksisterende portefølje overvåkes forsikringsrisikoen innen hver produktgruppe. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og overlevelse. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de erstatninger som inntreffer i perioden. Forsikringstilfelle som selskapet ikke har fått melding om, men som man av erfaring bør anta er inntruffet, hører med i vurderingen. I forbindelse med risikobasert tilsyn har selskapet utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko.

Reassuranse

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Konsentrasjon av forsikringsrisiko

Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

Det henvises for øvrig til note 38 for ytterligere informasjon om fordring på reassurandører, og note 10 og 11 som omhandler forsikringsrisiko for henholdsvis SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko defineres ved risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. I SpareBank1 Gruppen konsern omfattes juridisk risiko som operasjonell risiko. Alle selskapene i konsernet har risiko knyttet til operasjonell drift.

Operasjonell risiko i datterselskapene dokumenteres i dag i forbindelse med det arbeid som gjøres for å oppfylle forskrift om risikostyring og internkontroll. Arbeidet som gjennomføres

knyttet til risikorapportering blir hovedsakelig dokumentert gjennom den årlige ICAAP-rapporten, samtidig som det årlig fremlegges en internkontrollrapport med tilhørende lederbekreftelse. Databaser for styring og oppfølging av tiltak knyttet til rapporter fra Finanstilsynet, internrevisjon og internkontroll er implementert.

I tillegg har SpareBank 1 Gruppen konsern en egen compliance funksjon i morselskapet, samtidig som denne funksjonen finnes i datterselskapene. Det gjennomføres jevnlig møter i compliance-forum på konsernnivå, som består av compliance ansvarlige i hvert enkelt selskap. Arbeidet vedrørende compliance skal sørge for at SpareBank 1 Gruppen konsern etterlever og overholder relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Samtidig skal man i arbeidet sørge for å overvåke utvikling innenfor områdene, samt utrede mulige konsekvenser av at endringer innenfor områdene ikke følges opp. Compliance risiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomiske tap eller svekket omdømme som følge av å ikke etterleve og overholde relevante lover og forskrifter, bransjestandarder og interne retningslinjer. Compliance risiko anses å være en del av operasjonell risiko. Compliance rapporteres til styret i SpareBank 1 Gruppen AS kvartalsvis, i henhold til utarbeidede compliance-maler for konsernet.

STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Strategisk og forretningsmessig risiko har i kapitalbehovsberegninger så langt blitt skjønnsmessig stipulert. Det er foreløpig ikke etablert en prosess for å tallfeste risikoen knyttet til dette. SpareBank 1 Gruppen konsern arbeider med å finne parametere for å kunne beregne den strategiske og forretningsmessige risikoen på en kvantitativ måte.

SpareBank 1 Gruppen konsern vil, sammen med alliansens forum for risikostyring, ha et fortsatt fokus på å etablere kvantitative modeller med tanke på å estimere kapitalbehov for den strategiske og forretningsmessige risikoen i konsernet.

KORRELASJON - PORTEFØLJERISIKO

Ikke alle hendelser antas å inntreffe på samme tidspunkt. Derfor er det rimelig å ta hensyn til diversifiseringseffekter mellom aktivaklassene. Det benyttes en korrelasjonsmatrise mellom aktivaklassene, hvor korrelasjoner mellom markedsrisiko, kredittrisiko, forsikringsrisiko og eiendom er beregnet.

REGULATORISKE ENDRINGER

SpareBank 1 Gruppen konsern vil som et forsikringsdominert finanskonsern være underlagt gruppebestemmelsene i det kommende Solvens II regelverket for forsikring. Dette betyr at konsernet som en helhet må etterleve bestemmelsene i dette

regelverket konsistent på tvers av mor- og datterselskap. I praksis betyr dette at risikovurdering og kapitalbehov skal vurderes samlet på konsernnivå, og innenfor hvert enkelt selskap. Som en del av det kommende regelverket angis det regler for risikostyring under såkalte "Own Risk and Solvency Assessment" (ORSA) prinsipper. Dette er tilsvarende regler som eksisterer innenfor Basel II-regelverket for banker, kalt "Internal Capital and Adequacy Assessment Process" (ICAAP). Under både ORSA og ICAAP er målet at ledelsen og styret skal vurdere, og ha eierskap til virksomhetens risiko og kapitalbehov.

ICAAP har vært utarbeidet i SpareBank 1 Gruppen konsern siden 2006. Avdeling for Risikostyring og Compliance i SpareBank 1 Gruppen AS er ansvarlig for ICAAP på konsolidert nivå i samarbeid med datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, SpareBank 1 Skadeforsikring AS, SpareBank 1 Gruppen Finans AS, Conecto AS og ODIN Forvaltning AS.

I 2014 er det utarbeidet en ORSA i henhold til Solvens II regelverket for SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Forsikring

AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Selskapene SpareBank 1 Gruppen Finans AS og ODIN Forvaltning AS utarbeider tilsvarende rapportering i henhold til ICAAP.

Solvens II regelverket implementeres fra 1. januar 2016 og vil berøre både SpareBank 1 Skadeforsikring AS, SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Gruppen AS. Konsernet har over lengre tid arbeidet med å imøtekomme de krav som både stilles til styring og kontroll, og kapitalkrav under solvens II regelverket. Selv om det fortsatt er noen områder som ikke fullt ut er avklart (blant annet hvordan naturskade- og garantiavsetninger skal behandles kapitalmessig) arbeides det med å tilrettelegge fullt ut for å imøtekomme kravene i Solvens II regelverket. SpareBank 1 Gruppen konsern forventer å være compliant etter regelverket fra 1. januar 2016. Dette vil kreve en intensivering og økt koordinering av konsernets samlede risikostyring i 2015 og fremover. SpareBank 1 Skadeforsikring AS vil delta i prøverapportering i 2015. Det er lagt opp til at SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Gruppen AS deltar i den samme rapporteringen på frivillig basis.

NOTE 7 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

SpareBank 1 Gruppen konsern er eksponert mot markedsrisiko knyttet til renterisiko. Den vesentligste renterisikoen er knyttet til investeringsporteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. En sensitivitetsanalyse per selskap knyttet til renterisiko er vist nedenfor.

Parameter	SpareBank 1 Gruppen AS	SpareBank 1 Skadeforsikring AS	SpareBank 1 Forsikring AS	SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Totalt
Resultatendring i MNOK før skatt					
1 % poeng økning i rentenivået	-20	-19	-222	4	-257
1 % poeng reduksjon i rentenivået	20	19	222	-4	257

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar renteendring. Tabellen er utarbeidet ifm. intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på verdiendring og endring i cash flow 12 måneder frem på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS. For SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Gruppen Finans AS er resultateffekten knyttet til netto rentebærende gjeld. For SpareBank 1 Forsikring AS er beregningen foretatt før fordeling av resultat mellom eier og kunde.

NOTE 8 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

I SpareBank 1 Gruppen konsern er det i hovedsak SpareBank 1 Forsikring AS som har eksponering mot valutarisiko. For SpareBank 1 Gruppen konsern er risikoen i hovedsak relatert til investeringsporteføljene, og som en del av konsernets risikostyringsstrategi søkes valutarisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert gjennom valutaterminforretninger. Under vises kun valutaeksponeringen i SpareBank 1 Forsikring AS, da valutaeksponeringen i SpareBank 1 Skadeforsikring AS er helt marginal.

Eksponeringen er som følger:

NOK 1 000	2014		2013	
	Netto valuta-eksponering	Resultateffekt ved 3% endring	Netto valuta-eksponering	Resultateffekt ved 3% endring
Valuta				
EUR	2 832 020	84 961	2 185 549	65 566
USD	6 046 382	181 391	4 589 491	137 685
JPY	1 444 561	43 337	1 212 720	36 382
Andre	-	-	273 930	8 218
Sum	10 322 964	309 689	8 261 690	247 851

Tabellen over er et anslag på forventet resultateffekt ved en umiddelbar endring i valutakurser. Tabellen er utarbeidet i forbindelse med intern risikooppfølging i SpareBank 1 Gruppen AS. Beregningene er basert på sertifikat- og obligasjonsporteføljer i SpareBank 1 Forsikring AS hvor faktisk eksponering foreligger.

NOTE 9 - FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse:

Valutaterminforretninger: Avtaler om å kjøpe eller selge et bestemt valutabeløp på et fremtidig tidspunkt til en avtalt vekslingskurs mot en annen valuta.

Rentebytteavtaler: Avtaler om å bytte rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp. Opsjoner: Avtale hvor selger gir kjøper rett, men ikke plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater.

KONSERNET 2014

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2014

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er	
				nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	-	-	-	-	-
Valutainstrumenter	-	-	-	-	-
Renteinstrumenter	-	-	-	-	-
Sum	-	-	-	-	-

Finansielle forpliktelser

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er	
				nettopresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	-	-	-	-	-
Valutainstrumenter	176 358	-	176 358	-	176 358
Renteinstrumenter	14 806	-	14 806	-	14 806
Sum	191 164	-	191 164	-	191 164

KONSERNET 2013

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2013

Finansielle eiendeler

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettoppresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	-	-	-	-	-
Valutainstrumenter	2 216	-	2 216	2 216	-
Renteinstrumenter	2 097	-	2 097	-	2 097
Sum	4 313	-	4 313	2 216	2 097

Finansielle forpliktelse

Instrument	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettoppresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Aksjeinstrumenter	89 600	-	89 600	-	89 600
Valutainstrumenter	33 993	-	33 993	14 116	19 877
Renteinstrumenter	5 316	-	5 316	-	5 316
Sum	128 909	-	128 909	14 116	114 793

Av TNOK 14 116 representerer TNOK 11 900 betalt kontantsikkerhet.

MORSELSKAPET 2014

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2014

Finansielle eiendeler NOK 1 000	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettoppresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Sum	-	-	-	-	-

MORSELSKAPET 2013

Oppstilling vedrørende motregningsrett 2013

Finansielle eiendeler NOK 1 000	Brutto balanseført beløp	Balanseført beløp som nettoføres	Nettobeløp i balansen	Beløpet som ikke er nettoppresentert i balansen	Beløp etter mulige nettooppgjør
Renteinstrumenter	2 097	-	2 097	-	2 097
Sum	2 097	-	2 097	-	2 097

NOTE 10 – FORSIKRINGSRISIKO I LIVSFORSIKRING

KONSERNET 2014

VIKTIGE FORUTSETNINGER OG ENDRINGER

Grunnlagsrenten følger regelverk fastsatt av Finanstilsynet. For 2014 er grunnlagsrenten 2,5 % for nye kontrakter. For øvrig følger ny opptjening og opptjente rettigheter den maksimalt tillatte grunnlagsrente som var gjeldende på opptjeningstidspunktet.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Fra 1. januar 2014 gjelder tariffen K2013 fastsatt av Finanstilsynet. Risiko- og renteoverskudd er avsatt til oppreservering i tråd med myndighetenes retningslinjer for kontrakter med oppreserveringsbehov. Kollektiv ytelsespensjon var ferdig oppresvert ved utgangen av 2014. For fripoliser legges til grunn en opptrappingsperiode på 7 år for å dekke kravet til økt reserve.

Premier og reserver er fastsatt ut fra det prinsipp at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

STYRING AV RISIKO FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Vurdering av forsikringsrisiko

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av potensielle kunder. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger risikovurderes bedriften (underwriting). I underwritingen vurderes bedriftens tilhørende økonomi, bransje og syke- og uførehistorikk.

Kontroll av forsikringsrisiko

I selskapets eksisterende portefølje overvåkes forsikringsrisikoen innen hver produktgruppe. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og overlevelse. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de erstatninger som inntreffer i perioden. Forsikringstilfelle som selskapet ikke har fått melding om, men som man av erfaring bør anta er inntruffet, hører med i vurderingen. I forbindelse med risikobasert tilsyn har selskapet utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko.

Risikoresultat 2014

MNOK	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Dødsrisiko (inkl. opplevelsesrisiko)	-5 420	239 136	-4 454	-	114 240	343 502
Uførhet	10 163	-38 436	95 503	-	-63 459	3 771
Ulykke	-	-	-	67 233	3 642	70 875
Risikoresultat før tekniske avsetninger	4 743	200 700	91 049	67 233	54 423	418 148
Tekniske avsetninger	860	3 558	-231	-30 227	-3 839	-29 879
Risikores. etter tekniske avsetninger	5 603	204 258	90 818	37 006	50 584	388 269
Oppreservering	-	-	-28 769	-	-	-28 769
Risikoresultat netto	5 603	204 258	62 049	37 006	50 584	359 500

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2014 ved en reduksjon i dødeligheten på hhv 10 prosent og 20 prosent eller en økning i uførheten på hhv 10 prosent og 20 prosent.

MNOK	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
10 prosent reduksjon i dødelighet	2 235	217 859	87 066	67 233	77 855	452 248
20 prosent reduksjon i dødelighet	-273	235 017	83 082	67 233	101 287	486 346
10 prosent økning i uførhet	-19 299	191 376	75 539	67 233	21 376	336 225
20 prosent økning i uførhet	-43 341	182 051	60 030	67 233	-11 670	254 303

Hvordan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder for det enkelte produkt.

Reassuranse

Reassuranse anvendes for å håndtere forsikringsrisiko. Reassuranse vil derimot ikke avlaste SpareBank 1 Forsikring AS noe ansvar som direkte forsikringsgiver. Dersom reassurandør ikke betaler en skade, uavhengig av årsak, vil SpareBank 1 Forsikring AS fortsatt være ansvarlig for oppgjør mot forsikringstaker. Kreditverdigheten hos reassurandør tas derfor i betraktning ved plassering av reassuranse. Et

generelt krav for alle reassurandører er en kredittrating på "A-" eller bedre fra Standard & Poor's (eller tilsvarende fra andre ratingbyråer) ved inngåelse av kontrakt med SpareBank 1 Forsikring AS.

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuransesprogram og hvordan reassuransesprogrammet skal overvåkes.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

Kvotereassuranse

Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.

Eksedentreassuranse (surplus)

I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentsatsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.

Excess of loss / Katastrofereassuranse

For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.

Tilstrekkelighetstest

I henhold til IFRS 4 skal det utføres en tilstrekkelighetstest av reserven. Denne er utført etter samme prinsipp siden 2004. Beregningene tar utgangspunkt i de prognoser som ligger i selskapets finansmodell, der både aktiva- og passivasiden inngår. Det er forutsatt at administrasjons- og risikoresultat blir på dagens nivå, og en finansavkastning på 4,5 %.

For fripoliser blir gjenstående oppreserveringsbehov som følge av økt forventet levealder, fordelt over de resterende 6 år.

Tilstrekkelighetstesten viser at premiereserven er tilstrekkelig ut fra de forutsetninger som er lagt til grunn.

FORHOLD OG BETINGELSER I FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringsrisiko

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital.

Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det dødsrisikoforsikringer.

Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

Renterisiko

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlig årlige rentegaranti er på 2,90%, beregnet ut fra gjennomsnittlig forsikringsfond. Nye kontrakter i 2014 er tilbudt med grunnlagsrente 2,5 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien. Hvis dette ikke er tilstrekkelig tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler til tilleggsavsetningene fra overskuddet. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2014
Individuell kapitalforsikring	1,91%
Individuell rente/pensjonsforsikring	3,09%
Kollektiv pensjonsforsikring	2,89%
Samlet	2,90%

Overskuddsmodeller

Selskapet har produkter med og uten rett til overskudd etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

- Ny overskuddsmodell: Kollektiv ytelsespensjon, Innskuddspensjon med avkastningsgaranti, Garantikonto, Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008 og Gruppeliv med overskuddsfond
- Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv pensjon
- Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008
- Uten overskuddsrett: Gruppeliv (med unntak av Gruppeliv med overskuddsfond), Kollektiv risikopensjon uten fripolise, Individuell rente, Individuell kapital, Ulykke
- Med investeringsvalg: Innskuddspensjon med investeringsvalg, Individuell kapital, Individuell rente

Tildeling av overskudd

Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører.

For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen. Innen individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive pensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon. For ordninger utenfor lov om foretakspensjon tilføres overskuddet premiefondet.

I produkter uten rett til overskudd eksponeres selskapet for kostnads- og forsikringsrisiko.

Flytteretten, hvor oppgjørfristen kun er to måneder etter oppsigelsesfristens utløp for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 millioner kroner, kan utgjøre en likviditetsrisiko dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid. En større fraflytting enn tilflytting over tid vil ha effekt på fremtidig kontantstrøm.

Generelt vil endringer i rammebetingelser for næringen kunne påvirke fremtidige kontantstrømmer. Eksempelvis vil tilpasning til nytt lovverk for tjenestepensjon påvirke kontantstrømmen.

Forfallsanalyse

Beste estimat for når forpliktelsene for spareforsikringer forfaller til utbetaling. I estimatet er det hensyntatt avgang. For kollektiv ytelsespensjon er ikke ny opptjening hensyntatt.

2014

MNOK	Bokført verdi	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Utbetalinger (ikke diskontert)		4 246	3 455	2 690	2 133	4 044
Totale premiereserve, netto (diskontert)	13 244					

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppeforsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 11 – FORSIKRINGSRISIKO I SKADEFORSIKRING

2014

Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten i forhold til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

For en portefølje av forsikringskontrakter hvor det benyttes sannsynlighetsteori ved beregning av pris og forsikringstekniske avsetninger, er den største risiko selskapet står overfor i forbindelse med forsikringskontrakter at de faktiske erstatningsbeløpene overstiger de beløp som er avsatt til å dekke erstatningene. Forsikringshendelser rammer tilfeldig, og de observerte antall hendelser og erstatningsbeløp vil som en naturlig følge av dette variere fra år til år i forhold til det nivå som er beregnet ved statistiske teknikker.

Erfaringsmessig viser det seg at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil det forventede resultatet variere. En mer diversifisert portefølje vil ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Konsernets tegningsstrategi er utformet med sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko slik at variabiliteten i det forventede resultatet reduseres. Reassuranse benyttes for å utjevne konsernets risiko overfor større skader.

SENSITIVITET OVERFOR FORSIKRINGSRISIKO

I tabellen under vises påvirkningen på resultat og egenkapitalen (før skatt) av 1 % endring i brutto opptjent premie og 1 prosentpoeng endring i Combined Ratio for egen regning. Combined Ratio er det mest brukte kriteriet for å måle lønnsomhet innen skadeforsikring. En endring i Combined Ratio kan skyldes en endring i skadefrekvens, erstatningsnivå og/eller administrasjonskostnader.

Sensitivitetsanalyse – skadeforsikring

Resultateffekt før skatt (for egen regning)			Effekt i MNOK
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Privat	+/-	43,9
1 prosentpoeng endring i combined ratio	Bedrift	+/-	6,3
1 % endring i premienivået		+/-	50,2

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

Selskapet har utarbeidet tegningsregler som beskriver hvilke forsikringsobjekter selskapene aksepterer i sine porteføljer. Det foretas kontroller i forhold til overholdelse av tegningsreglene. I tillegg er det i forsikringssystemet innarbeidet automatiske kontroller for inntegning av ny portefølje. Reassuranseavdekningen tilpasses i forhold til risikoeksponeringen av forsikringsporteføljen. Konsernet har reassuranseavdekning som består av kvoteprogram og storkaskoavdekning (XL-reassuranse).

Brutto forfalt premie per forsikringsprodukt 2014

1 000 NOK

Kombinerte forsikringer	1 915 626	Industriforsikring Brann	10 248	Sjø	-
Brann					
Motorvogn	1 798 078	Komb.fors.mell. Brann	327 066	Energi/olje	-
Fritidsbåt	69 584	Motorvogn næring	231 195	Sum inng. Reass	-
Ulykkesforsikring	147 082	Ansvar	41 777	Sum sjø,energi,reass	-
Reiseforsikring	441 784	Yrkesskade	107 123		
Øvrig forsikring privat	31 564	Trygghet	72 576	Natur/pooler	111 870
		Annet	87 968		
Sum privat	4 403 718	Sum næring	877 953	Total brutto forfalt premie	5 393 541

ERSTATNINGSAVSETNINGER

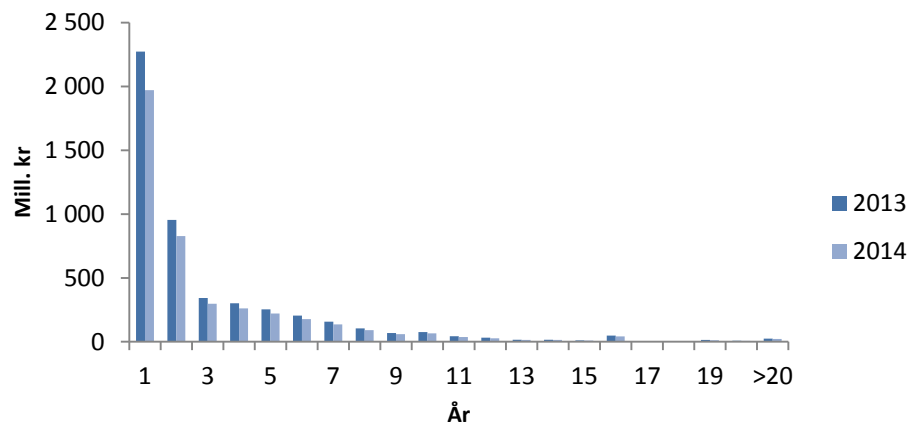
Estimat på erstatningsavsetningene vurderes til et forventningsrett nivå, noe som innebærer at det ikke er en sikkerhetsbuffer innbakt i denne. Ut fra Finanstilsynets regler for forsikringstekniske avsetninger skal konsernet til enhver tid ha avsetninger som gir full dekning for selskapets forsikringstekniske ansvar og annen risiko avledet av forsikringsvirksomheten. Selskapet skal til enhver tid minst ha faktiske avsetninger som tilsvarer Finanstilsynets fastlagte minstekrav til premie- og erstatningsavsetning for egen regning innenfor hver bransjegruppe. Premieavsetningen skal dekke uavløpt risiko på skader som ennå ikke har inntruffet, på forsikringsavtaler som er inngått på balansetidspunktet.

Det er ikke foretatt diskontering av erstatningsavsetningene.

Sikkerhetsavsetningen skal dekke ekstraordinære fluktuasjoner og skal sammen med faktiske erstatningsavsetninger med 99 % sannsynlighet dekke selskapets forsikringstekniske forpliktelser.

UTBETALINGSMØNSTER FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER

Diagrammet under viser den forventede utbetalingsprofilen for selskapets premie- og erstatningsavsetninger, pr utgangen av 2013 og 2014. Omtrent 45 % av avsetningene forventes utbetalt i løpet av ett år.

Erstatningsutvikling													
MNOK	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Sum
FOR EGEN REGNING													
Beregnete erstatningskostnader													
Per utgangen av skadeåret	1 518	1 662	1 782	2 356	2 547	2 644	2 776	3 212	3 651	3 872	3 448	3 280	
Ett år senere	1 489	1 619	1 782	2 355	2 541	2 696	2 849	3 384	3 650	3 421	3 284		
To år senere	1 474	1 548	1 724	2 305	2 496	2 723	2 794	3 334	3 411	3 320			
Tre år senere	1 452	1 525	1 696	2 280	2 523	2 694	2 785	3 223	3 344				
Fire år senere	1 458	1 514	1 695	2 298	2 492	2 697	2 735	3 135					
Fem år senere	1 460	1 508	1 690	2 251	2 474	2 679	2 668						
Seks år senere	1 464	1 510	1 681	2 242	2 462	2 642							
Syv år senere	1 462	1 508	1 682	2 225	2 432								
Åtte år senere	1 462	1 508	1 666	2 178									
Ni år senere	1 460	1 509	1 640										
Ti år senere	1 469	1 497											
Elleve år senere	1 467												
Beregnet beløp per 31.12.	1 467	1 497	1 640	2 178	2 432	2 642	2 668	3 135	3 344	3 320	3 284	3 280	
Totalt utbetalt hittill	1 452	1 465	1 603	2 099	2 299	2 482	2 467	2 846	2 931	2 800	2 626	2 006	
Erstatningsavsetning UB	15	33	38	79	133	161	200	289	412	520	658	1 273	3 811
Erstatningsavsetning for skader før 2003													127
Fradrag XL-reassuranse Sum													-27
erstatningsavsetning Landbasert													3 911
Erstatningsavsetning Sjø/Energi i Runoff													16
Erstatningsavsetning Pooler													131
Indirekte skadebehandlingskostnader													237
Sum													4 295

NOTE 12 – KREDITTEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Kredittrisikoen i SpareBank 1 Gruppen Finans AS er i all hovedsak knyttet til virksomheten til forretningsområdet factoring og er relatert til finansierings-/ utlånsrisiko.

I forbindelse med ICAAP benytter SpareBank 1 Gruppen Finans AS, standardmetoden for beregning av kredittrisikoen.

Selskapets interne kredittmodell er benevnt struktur-ratingmodellen og er en kombinasjon av risikomodell og effektivitetsmodell. Modellen har til hensikt å finne hvor godt egnet klientens forretning er for factoring og hvor effektivt SpareBank 1 Gruppen Finans AS kan drifte avtalen. Således er den ikke direkte henførbart til en risikomodell som har to dimensjoner/akser; rating på klient/kunde og sikkerhetsdekning.

Struktur-ratingmodellen fremstilles i en risikomatrix og konkluderer med lav-, middels- eller høy risiko i engasjementene. Modellen er også grunnlag for fastsettelse av kredittfullmakter.

Den ene aksen i risikomatriksen benytter rating på klient basert på en objektiv score fra et eksternt kredittvurderingsselskap med ratingklasser fra 1 til 5. Den andre aksen benytter debitors kredittverdighet, gjenkjøpsraten, kreditnotaomsetningsgrad, aldersfordeling og bransjetilhørighet for å se strukturen hos klienten og gis en karakter mellom 1 og 5.

NOTE 13 - MAKS KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTSTILLELSER

Tabellen nedenfor viser maksimalt eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger.

Morselskapet		Konsernet	
Brutto eksponering		Brutto eksponering	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
EIENDELER			
280 074	24 285	941 104	1 203 902
923 058	710 514	-0	-
-	-	1 433 268	1 064 263
-	-	33 146 029	29 625 202
-	-	1 841 867	2 140 182
-	2 097	-	4 313
-	-	4 536 978	4 607 769
-	-	3 184 087	2 316 208
94 259	60 553	103 216	63 078
-	-	93 900	26 048
156 551	370 055	519 944	327 970
1 453 941	1 167 504	45 800 392	41 378 933
FORPLIKTELSER			
520 000	822 505	1 223 789	804 060
378 058	5 514	-	-
-	-	-	-
898 058	828 019	1 223 789	804 060
2 351 999	1 995 524	47 024 180	42 182 993

NOTE 14 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVNE UTLÅN OG PREMIEINNTEKTER

Tabellen viser forfalte beløp på utlån, overtrekk på kreditt/innskudd og premieinntekter fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

Konsernet 2014

NOK 1 000	På forespørsel	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
Privatmarked	-	-	-	-	-	-
Bedriftsmarked ¹⁾	-	-	-	-	238 806	238 806
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	40	32 959	7 125	1 034	27 872	69 030
Sum	40	32 959	7 125	1 034	266 678	307 836

¹⁾ Porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i SpareBank 1 Gruppen Finans AS' forretningsområde Portefølje. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

Konsernet 2013

NOK 1 000	På forespørsel	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder						
Privatmarked	-	-	-	-	-	-
Bedriftsmarked ¹⁾	-	-	-	-	182 848	182 848
Forfalt, ikke betalt forsikringspremie	-	30 857	4 749	1 630	23 296	60 532
Sum	-	30 857	4 749	1 630	206 144	243 379

¹⁾ Porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i SpareBank 1 Gruppen Finans AS' forretningsområde Portefølje. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

NOTE 15 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FINANSIELLE FORPLIKTELSER

Konsernet 2014

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måned	3-12 måned	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	118 696	6 782	600 000	1 750 000	-	-	2 475 479
Kalkulert rente	-	16 764	41 102	63 051	-	-	120 916
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	285 850	-	-	-	-	285 850
Kalkulert rente	-	637	-	-	-	-	637
Derivater	-	172 530	19 115	-	-481	-	191 164
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	778	-	-	45 000	438 000	483 778
Kalkulert rente	-	4 469	13 456	71 699	-	-	89 624
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	118 696	487 810	673 673	1 884 750	44 519	438 000	3 647 448

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2014 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

Konsernet 2013

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	302 022	5 539	1 700 000	750 000	-	-	2 757 561
Kalkulert rente	-	17 841	32 099	39 409	-	-	89 349
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	423 712	-	285 000	-	-	708 712
Kalkulert rente	-	3 031	5 306	658	-	-	8 995
Derivater	-	33 994	-	95 872	-956	-	128 909
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	768	-	-	-	483 000	483 768
Kalkulert rente	-	4 733	14 251	75 938	-	-	94 922
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	302 022	489 618	1 751 657	1 246 877	-956	483 000	4 272 217

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2013 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1 - 5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

Morselskapet 2014

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	384 890	600 000	1 750 000	-	-	2 734 890
Kalkulert rente	-	16 764	41 102	63 051	-	-	120 916
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	285 850	-	-	-	-	285 850
Kalkulert rente	-	637	-	-	-	-	637
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	544	-	-	-	283 000	283 544
Kalkulert rente	-	3 148	9 477	50 499	-	-	63 124
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	-	691 832	650 579	1 863 550	-	283 000	3 488 961

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2014 lagt til grunn. For evigvarende ansvarlige lån er kontantstrømmen ført til og med intervallet 1-5 år. Hovedstolen er lagt uten forfall.

Morselskapet 2013

NOK 1 000	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten forfall	Totalt
Innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner	-	228 312	1 700 000	750 000	-	-	2 678 312
Kalkulert rente	-	17 841	32 099	39 409	-	-	89 349
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	423 712	-	285 000	-	-	708 712
Kalkulert rente	-	3 031	5 306	658	-	-	8 995
Derivater	-	-	-	-	-	-	-
Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	533	-	-	-	283 000	283 533
Kalkulert rente	-	3 307	9 957	53 058	-	-	66 322
Lånetilsagn	-	-	-	-	-	-	-
Sum finansielle forpliktelser	-	676 736	1 747 363	1 128 125	-	283 000	3 835 223

For beregning av kontantstrøm på ansvarlige lån er rentesats ved utgangen av 2013 lagt til grunn.

NOTE 16 - NETTO PREMIEINTEKTER FORSIKRING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		SpareBank 1 Skadeforsikring konsern		Konsernet	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Brutto premieinntekter	4 534 504	4 378 910	5 388 189	5 473 803	9 922 693	9 852 712
-avgitt reassuranse	186 903	187 832	286 031	693 890	472 934	881 722
Sum netto premieinntekter for egen regning	4 347 601	4 191 078	5 102 158	4 779 912	9 449 759	8 970 990

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
2014						
Brutto premieinntekter	414 067	835 799	2 300 368	259 481	724 789	4 534 504
2013						
Brutto premieinntekter	382 109	775 157	2 263 361	240 804	717 478	4 378 910

SKADEFORSIKRING

For SpareBank 1 Skadeforsikring konsern fordeler opptjent premieinntekter seg på følgende ulike produktklasser:

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Fritidsbåt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	Sum privat forsikring
Opptjent premie 2014	1 917 216	1 790 634	726 357	71 403	149 519	438 338	30 134	4 397 245
Opptjent premie 2013	1 909 810	1 821 693	779 369	75 969	152 352	407 337	27 471	4 394 631

567	1 552	Sum netto inntekter aksjer og andeler	2 016 419	2 574 319
		Obligasjoner og sertifikater		
-		- Mottatte og opptjente renteinntekter	583 804	596 593
-		- Netto gevinst/tap ved realisasjon av rentepapirer	317 574	154 373
-		- Netto urealisert gevinst/tap rentepapirer	169 232	76 692
-		Sum netto inntekter fra obligasjoner, sertifikater, rentefond og andre verdipapirer med - fast avkastning	1 070 610	827 657
		Andre finansielle instrumenter		
-		- Mottatte og opptjente renteinntekter	2 461	4 023
-1 937	-981	Netto gevinst/tap ved realisasjon av derivater og andre finansielle eiendeler	-319 946	-179 729
-		- Netto urealisert gevinst/tap av derivater og andre finansielle eiendeler	-104 950	-46 959
-1 937	-981	Sum derivater og andre finansielle instrumenter	-422 435	-222 665
		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		
-	1 431	Netto urealisert gevinst/tap av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	1 431
-	1 431	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	1 431
-1 370	2 002	Netto inntekter og gevinst/tap fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	2 664 593	3 180 742
		Netto inntekter fra obligasjoner vurdert til amortisert kost		
-		- Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	220 710	226 321
-		- Netto urealiserte gevinst/tap obligasjoner holdt til forfall	-4 998	-1 423
-		- Netto gevinst/tap ved realisasjon av obligasjoner holdt til forfall	1 403	4 550
-		- Netto inntekter fra obligasjoner holde-til-forfall	217 114	229 448
-		- Mottatte og opptjente renteinntekter andre obligasjoner til amortisert kost	117 198	80 800
-		- Netto urealisert gevinst/tap andre obligasjoner til amortisert kost	-140	-82
-		- Netto gevinst/tap ved realisasjon fra andre obligasjoner til amortisert kost	-26 069	-31 759
-		- Netto inntekter og gevinst/tap obligasjoner til amortisert kost	90 989	48 959
		Netto inntekter fra verdipapirer tilgjengelig for salg		
-		- Utbytte fra aksjer	-	-
-		- Netto gevinst ved realisasjon av aksjer	-	-
-		- Netto inntekter og gevinst/tap verdipapirer tilgjengelig for salg	-	-
		Inntekter fra utlån og fordringer		
-		- Renteinntekter på utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	156 758	132 282
6 151	4 637	Renteinntekter på bankplasseringer	18 503	13 088
1 858	1 736	Renteinntekter på andre fordringer	12 368	10 269
18 803	11 450	Renteinntekter på interne lån	-	-
26 812	17 822	Sum renteinntekter på utlån og fordringer	187 630	155 638
		Kostnader på finansiell forpliktelse		
-78 484	-64 853	Rentekostnader på innskudd fra kunder og gjeld til kredittinstitusjoner	-89 970	-77 257
-6 105	-22 648	Rentekostnader på utstedte verdipapirer	-6 105	-22 648
-13 769	-14 231	Rentekostnader ansvarlig lån	-19 622	-20 257
-2 871	-3 163	Rentekostnader øvrig finansiell gjeld	-14 859	-16 017
-101 229	-104 896	Sum rentekostnader på finansielle forpliktelser	-130 557	-136 180

NOTE 19 – NETTO INNTEKTER INVESTERINGSEIENDOMMER

Se for øvrig note 34 Investeringseiendommer for ytterligere informasjon.

NOK 1000	Konsernet	
	2014	2013
Leieinntekter fast eiendom	295 176	325 932
Verdiregulering fast eiendom	119 802	-22 134
Kostnader fast eiendom	-87 539	-48 525
Sum netto inntekter investeringseiendommer¹⁾	327 439	255 274

¹⁾ Direkte driftskostnader (inkludert vedlikeholdskostnader) som stammer fra investeringseiendom som ikke genererer leieinntekter utgjør 7,2 mill. kroner i 2014 og 3,0 mill. kroner i 2013.

NOTE 20 – ANDRE INNTEKTER

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
-	- Administrasjon av LOfavør konsept	56 546	56 018
-	- Diverse inntekter livsforsikringsvirksomhet	82 445	29 946
-	- Inntekter inkassovirksomhet	164 404	154 194
-	- Purregebyr	7 125	8 213
6 140	- Annet	-58 908	6 556
6 140	- Sum andre inntekter	251 612	254 927

NOTE 21 - NETTO FORSIKRINGSYTELSE OG ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	SpareBank 1 Forsikring AS		SpareBank 1 Skadeforsikring konsern		Konsernet	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Brutto forsikringsytelser og erstatninger	2 665 036	2 851 325	2 591 710	3 338 493	5 256 746	6 190 069
-Reassurandørens andel av erstatninger	182 376	114 735	24 002	358 018	206 378	472 753
Sum netto forsikringsytelser og erstatninger for egen regning	2 482 661	2 736 590	2 567 707	2 980 476	5 050 368	5 717 066

FORSIKRING

For SpareBank 1 Forsikring AS fordeler brutto erstatninger seg på følgende bransjer:

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Brutto erstatninger 2014	681 827	521 329	940 992	131 264	389 624	2 665 036
Brutto erstatninger 2013	813 637	551 793	1 045 091	90 938	350 116	2 851 576

SKADEFORSIKRING

For SpareBank 1 Skadeforsikring konsern fordeler brutto erstatninger seg på følgende ulike produktklasser:

PRIVATBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Kombinerte forsikringer brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Fritidsbåt	Ulykkes- forsikring	Reise- forsikring	Øvrig forsikring privat	Sum privat forsikring
Brutto erstatninger 2014	1 140 445	615 144	-5 515	36 753	118 047	252 236	20 495	2 183 120
Brutto erstatninger 2013	1 058 503	1 039 475	355 260	28 176	187 514	189 112	7 300	2 510 080

NÆRINGSBETONTE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Industri- forsikring brann	Kombinerte forsikringer mell. brann	Motorvogn	Herav ansvar motorvogn	Ansvar	Yrkeskade	Trygghet	Annet	Sum nærings- forsikring
Brutto erstatninger 2014	3 990	106 279	148 089	46 823	27 636	31 619	-42 981	70 233	344 864
Brutto erstatninger 2013	322	196 185	222 387	97 313	35 232	175 997	64 252	66 211	760 586

ANDRE FORSIKRINGER

NOK 1 000	Sjø	Energi/olje	Inng. Reassuranse	Naturpooler	Sum andre forsikringer
Brutto erstatninger 2014	-	-	-3 245	66 970	63 725
Brutto erstatninger 2013	-67 591	-9 365	-51 770	196 563	67 837

NOTE 22 – DRIFTSKOSTNADER

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
70 169	45 335	1 023 368	953 513
1 269	6 592	115 031	214 945
502	460	56 246	48 928
-28 819	-18 125	308 090	233 426
43 121	34 261	1 489 048	1 450 811
	Godtgjørelse til revisor		
305	374 Ordinær revisjon	2 655	3 608
-	- Andre attestasjonstjenester	124	120
-	- Skatterådgivning	8	547
19	41 Andre tjenester	317	691
	Godtgjørelse til revisor er oppgitt inklusive merverdiavgift.		
	Personalkostnader		
199 234	175 277 Lønn	683 389	636 141
-	1 056 Sluttvederlag	11 563	9 060
36 789	36 701 Arbeidsgiveravgift	126 305	108 529
42 527	29 020 Pensjonskostnader	117 006	106 085
-216 036	-206 585 Refusjon lønn, pensjon døtre	-	-
-1 488	1 555 Sosiale kostnader	36 816	40 124
9 143	8 311 Øvrige personalkostnader	48 288	53 574
70 169	45 335	1 023 368	953 513

Spesifikasjon av pensjonskostnader				
19 754	17 352	Tilskuddsplaner inkl. aga	61 131	58 274
22 773	11 668	Ytelsesplaner inkl. aga	55 875	47 811
42 527	29 020	Sum pensjonskostnader	117 006	106 085

NOTE 23 - LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR OG LEDENDE ANSATTE

NOK 1 000	Lønn/ honorar ¹⁾	Opptjent bonus ²⁾	Annen godtgjørelse ³⁾	Periodisert pensjonskostnad
ALLIANSELEDELSEN				
Kirsten Idebøen	3 831	754	201	1 476
Turid Grotmoll	3 295	569	175	1 793
Torbjørn Martinsen	3 191	539	180	748
Eivind Gjerdal	2 402	375	176	754
Iren Rutle	2 107	314	166	509
Tore Haarberg	2 914	345	179	339
Rune Selmar	3 344	796	184	821
Jarle Haug	2 666	477	178	561
Sum 2014	23 750	4 169	1 437	7 001
Sum 2013⁴⁾	25 901	3 887	2 062	4 814

¹⁾ Lønn/honorar er utbetalt lønn/honorar i regnskapsåret 2014.

²⁾ I tråd med uttalelser fra Finanstilsynet gis det informasjon om opptjent bonus for 2014. Det er utarbeidet sammenlignbare tall for 2013.

³⁾ Omfatter bil, telefon, forsikring og andre trekkpliktige ytelser.

⁴⁾ I 2013 var det 11 personer i Allianseledelsen mens det var 8 personer i 2014.

NOK 1 000	Honorar ⁵⁾	Annen godtgjørelse
STYRET		
Richard Heiberg	212	-
Jan-Frode Janson	177	-
Finn Haugan	186	-
Arne Austreid	212	-
Knut Bekkevold	212	-
Per Halvorsen	255	-
Tor-Arne Solbakken	212	-
Sally Lund-Andersen	177	-
Steinar Stegegjerde Karlsen, møtende vara frem til 9.	151	-
Vivi Ann Ingebjørg Pedersen, møtende vara frem til 9.	142	-
Hans-Christian Gabrielsen, fra 9. april	-	-
Sum 2014	1 937	-
Sum 2013	1 755	-

NOK 1 000	Honorar ⁵⁾	Annen godtgjørelse
KONTROLLKOMITÉEN		
Knut Ro	174	-
Dag Nafstad	129	-
Rolf Røkke	129	-
Ivar Listerud	129	-
Odd Broshaug, frem til 9. april	129	-
Vigdis Wiik Jacobsen, fra 9. april	-	-
Sum 2014	690	-
Sum 2013	663	-

NOK 1 000	Honorar ⁵⁾	Annen godtgjørelse
REPRESENTANTSKAP		
Ingvald Løyning, fra 28. november	-	-
Siri Strømmevold	58	-
Ellen Stensrud	16	-
Kristian Eidesvik, frem til 28. november	8	-
Kjell Bjordal	8	-
Øyvind Aske	16	-
Haakon Tronrud	16	-
Arne Henning Falkenhaug	16	-
Kjersti Andresen	16	-
Kyrre Elvegård	16	-
Nina Klaveness Ek	16	-
Anders Drage	16	-
Kjell Olav Pettersen	-	-
Sum 2014	201	-
Sum 2013	123	-

⁵⁾ Honorarbeløpet er utbetalt i regnskapsåret 2014.

Maksimalt oppnåelig bonusbeløp for ledende ansatte, som defineres som allianseledelsen, med individuelle bonusavtaler er inntil 3 månedslønner i SpareBank 1 Gruppen. Bonus for måloppfyllelse i 2014 vil bli utbetalt i henhold til Finansdepartementets forskrift vedrørende godtgjørelse i finansinstitusjoner der halvparten av oppnådd bonusbeløp utbetales i 2015, og den resterende halvpart etter pro rata prinsippet i 2016, 2017 og 2018. Den utsatte bonusutbetalingen vil være relatert til avkastning på utvalgte egenkapitalbevis og aksjer i SpareBank 1 Gruppens eierbanker (syntetisk egenkapitalbevis).

I tillegg til bonusutbetalingen for 2014 vil de ledende ansatte som er omfattet av bestemmelsen om utsatt bonusutbetaling i Finansdepartementets forskrift få utbetalt en tredjedel av utsatt bonusutbetaling for 2011, 2012 og 2013. Utbetalingen er korrigert for kursendring i det syntetiske egenkapitalbeviset.

Ansattvalgte styremedlemmer i SpareBank 1 Gruppen er omfattet av den generelle bonusordningen for øvrige ansatte i selskapet. Styremedlemmer for øvrig har ikke noen form for variabel godtgjørelse.

Administrerende direktør har rett til pensjon tilsvarende 70 % av årslønn fra fylte 60 år. Rettigheten opptjenes forholdsmessig. Administrerende direktørs lønn og bonus fastsettes på bakgrunn av en helhetlig vurdering basert på: konsernets finansielle resultat, konsernets relative måloppnåelse i forhold til andre sammenlignbare finanskonsern, administrerende direktørs individuelle prestasjoner og markedslønn for lederstillinger på dette nivået. Eventuell bonus fastsettes av styret og vurdering av utbetaling for et regnskapsår skal gjøres innen utgangen av påfølgende år.

Det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret.

Det gis personalrabatter på lån og enkelte forsikringstjenester. Fordeler som ytes til ledende ansatte og styremedlemmer avviker ikke fra det som gis til øvrige ansatte. Rabattene som gis er ca. 25 prosent på ordinære kundevilkår på enkelte forsikringstjenester.

SpareBank 1 Forsikring AS har ingen rabatter på forsikringer til noen ansatte eller styremedlemmer. Alle forsikringsavtaler er gitt på ordinære kundevilkår.

Boliglån til ansatte ytes av Bank 1 Oslo Akershus AS, og sikkerheten tilfredsstillende de krav som stilles i Finansieringsvirksomhetsloven § 2-15. Boliglån til ansatte gis til 20 prosent rabatt i forhold til ordinære kundeforhold. De ulike selskapene i konsernet belastes for sin andel av rabatten.

SpareBank 1 Gruppen AS har ingen virksomhet utover å forvalte sine interesser i datterselskapene. Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått på forretningsmessige vilkår. Alle konserninterne godtgjørelser som ikke er relatert til salg og porteføljerådgivning, er basert på selvkostprinsippet. Se note 51.

FORSIKRINGSPREMIE SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING AS 2014

NOK 1 000	Allianseledelsen	Styret	Kontroll komiteen	Tilknyttede selskap	Andre nærstående
Årlig premie	240	235	23	Se note 51	101
Erstatninger	5	7	-	Se note 51	6

FORSIKRINGSPREMIE SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING AS 2013

NOK 1 000	Allianseledelsen	Styret	Kontroll komiteen	Tilknyttede selskap	Andre nærstående
Årlig premie	157	170	25	Se note 51	92
Erstatninger	25	23	-	Se note 51	5

NOTE 24 – PENSJONER

GENERELL BESKRIVELSE AV SELSKAPETS PENSJONSFORPLIKTELSE:

Konsernet har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i SpareBank 1 Forsikring AS. Pensjonsordningen sikrer de fleste av de ansatte en pensjon på 70 % av sluttlønnen frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. Ordningene gir medlemmene i ordningen et garantert nivå på utbetalingene over levetiden. I Sparebank 1 Gruppen konsern er pensjonsutbetalingene løpende justert med gjennomsnittet av konsernprisindeks, sentralt lønnstillegg og g-regulering.

I tillegg er det etablert en ordning for kollektiv innskuddspensjon for nyansatte fra 1. mai 2005. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte pensjonsordningen lukket.

I morselskapet er 75 yrkesaktive og 81 pensjonister omfattet av den sikrede ytelsesordningen, og 246 av innskuddsordningen. I konsernet er 341 yrkesaktive og 488 pensjonister omfattet av den sikrede ytelsespensjonsordningen. Det er 885 yrkesaktive omfattet av den innskuddsbaserte ordningen i konsernet.

Pensjonsmidlene forvaltes av SpareBank 1 Forsikring AS. Ansvar for forvaltningen av ordningen inkludert investeringsbeslutningen og premienivå hviler i felleskap på administrasjonen og styret for SpareBank 1 Forsikring AS.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser benyttes estimerte verdier. Disse verdiene korrigeres hvert år i samsvar med oppgaver over pensjonsmidlenes flyttestørrelse fra SpareBank 1 Forsikring AS og aktuariemessig beregning av forpliktelsesens størrelse.

Kostnadene er beregnet på forutsetningene for inngående balanse. Per 31.12 er det beregnet en oppdatert netto pensjonsforpliktelse ut fra forutsetningene ved årsslutt. Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik) regnskapsføres i oppstillingen over utvidet resultat/egenkapital.

Periodens pensjonskostnad består av periodens pensjonsopptjening og rentekostnad, påløpt pensjonsforpliktelse fratrukket avkastning, samt periodisert arbeidsgiveravgift. Innbetalt innskuddspensjon kostnadsføres i betalingsåret.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtafefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelse etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Den nye AFP ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Premien beregnes med utgangspunkt i en fast prosent av årslønn mellom 1 og 7,1 ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Årspremiesatsen for 2014 utgjør 2,2 %. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1 G og 7,1 G. Den nye AFP-ordningen regnskapsføres som en innskuddsordning.

K2013 BE benyttes ved årsslutt. SpareBank 1 Gruppen konsern benytter OMF-renten som diskonteringsrente. Det henvises til note 2 regnskapsprinsipper for ytterligere omtale av pensjoner og bruk av OMF-renten.

Forventet premieinnbetaling for ytelsesordningen for mor og konsern er henholdsvis 14,1 og 47,8 millioner kroner i 2015.

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
PENSJONSFORPLIKTELSE I YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER			
278 067	246 930	1 089 534	1 073 946
-	-487	-	-
18 716	8 683	43 382	34 338
8 871	8 879	36 919	40 463
-	-	-	-
45 586	24 702	175 469	18 177
-9 297	-10 641	-49 957	-73 155
-164	-	-164	-4 235
341 779	278 067	1 295 183	1 089 534
298 471	244 367	1 183 651	993 369
43 308	33 700	111 532	96 166
PENSJONSMIDLER			
201 405	168 451	887 308	773 575
-	-	-	-2 944
7 628	7 243	31 331	32 574
-	-	-225	-2 264
26 531	13 684	52 838	68 593
9 372	18 407	51 156	75 272
-6 236	-6 380	-43 000	-57 499
238 699	201 405	979 407	887 308
FINANSIELL STATUS PER 31.12			
341 779	278 067	1 295 183	1 089 534
238 699	201 405	979 407	887 308
103 080	76 662	315 776	202 227
103 080	76 662	315 776	202 227
10 623	10 879	28 327	42 166
-	-	-	20 502
2 814	1 386	6 905	4 540
-	-	-	-241
2 687	1 554	17 291	-7 109
-1 753	-3 196	-8 162	-12 398
164	-	164	-19 133
14 534	10 623	44 524	28 327
117 614	87 285	360 300	230 554

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
PERIODENS PENSJONSKOSTNAD			
18 716	8 590	43 382	34 224
8 871	8 879	36 919	40 463
-7 628	-7 243	-31 331	-32 574
19 959	10 226	48 970	42 114
2 814	1 442	6 905	5 697
22 773	11 668	55 875	47 811
2 814	1 442	38 571	42 789
19 754	17 352	61 131	58 274
42 527	29 020	117 006	106 085
-	-	-	-1 707
42 527	29 020	117 006	104 378
37 213	32 740	113 073	110 309
55 257	55 773	202 137	220 517
20,4 %	20,7 %	19,1 %	19,4 %
2014	2013	2014	2013
Aktuarielle gevinster og tap (estimatendringer)			
-15 871	-9 052	-102 143	41 418
7 628	7 243	31 331	32 574
Forutsetninger			
2,30%	3,90%	2,30%	3,90%
2,30%	3,90%	2,30%	3,90%
2,75%	3,75%	2,75%	3,75%
2,50%	3,50%	2,50%	3,50%
2,00%	2,10%	2,00%	2,10%
14,10%	14,10%	14,10%	14,10%
4 % og 2 %	4 % og 2 %	4 % og 2 %	4 % og 2 %
Demografiske forutsetninger			
K2013BE	K2013 BE	K2013BE	K2013 BE
IR2003	IR2003	IR2003	IR2003

Sammensetning av pensjonsmidler ¹⁾	2014		2013	
	Noterte	Unoterte	Noterte	Unoterte
Eiendom	0,0 %	17,5 %	0,0 %	18,4 %
Obligasjoner til amortisert kost	21,9 %	4,7 %	20,4 %	5,0 %
Aksjer og andeler	13,3 %	0,0 %	14,2 %	0,0 %
Obligasjoner til virkelig verdi	42,1 %	0,3 %	39,7 %	2,1 %
Andre eiendeler	0,2 %	0,0 %	0,3 %	0,0 %
Sum pensjonsmidler	77,5 %	22,5 %	74,6 %	25,5 %

¹⁾ Sammensetning av pensjonsmidler er samme for moreselskapet som

Utviklingen de siste år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen for konsernet

2014	2013 NOK 1 000	2014	2013	2012	2011	2010	
341 779	278 067	Nåverdi pensjonsforpliktelse per 31.12	1 295 183	1 089 534	1 073 946	1 111 629	974 623
238 699	201 405	Pensjonsmidler per 31.12	979 407	887 308	773 575	766 729	692 924
103 080	76 662	Underskudd	315 776	202 227	300 371	344 900	281 699
-45 586	-24 702	Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	-175 469	-18 177	-23 746	128 266	-50 623
26 531	13 684	Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	52 838	68 593	-12 520	29 143	-33 409

NOTE 25 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

Morselskapet		Konsernet		
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013	
1 012 550	336 490	Resultat før skattekostnad	2 406 161	1 482 896
924	-38 712	Endring i midlertidige forskjeller	-547 505	-557 653
-	-	- Andre forsikringstekniske avsetninger	-	-
-1 195 604	-513 566	Permanente forskjeller	-495 438	-107 080
317 785	743 305	Mottatt konsernbidrag med skattemessig virkning	-	-
-33 628	4 466	Avregnet fremførbart underskudd	-33 628	-50 183
-11	-484	Korreksjon tidligere år	2 808	30 602
102 016	531 500	Grunnlag for betalbar skatt i resultat	1 332 398	798 582
-102 016	-531 500	Avgitt konsernbidrag med skattemessig virkning	-	-
-	-	- Effekter av prinsippendringer	-	-
-	-	- Øvrige forskjeller	7 408	29 329
-	-	Grunnlag for betalbar skatt i balansen	1 339 806	827 911
13 021	-	Betalbar skatt	361 748	231 815
-4 190	9 856	Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt forutsatt	169 555	210 969
-	4 126	Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt - effekt pga endret skattesats	-	-20 851
27 544	148 820	Skatteandel avgitt konsernbidrag	-	-
1 012	-315	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	656	31 236
5 870	3 655	Øvrige skatteeffekter netto	24 071	-67 032
43 257	166 143	Skattekostnad(+)/skatteinntekt (-)	556 029	386 137
43 257	166 143	Skatt før andre resultatkomponenter	556 029	386 137

-5 870	-3 520	Skatt på andre resultatkomponenter	-34 249	17 269
		<i>Herav skatt knyttet til:</i>		
-5 870	-3 520	Estimatavvik i pensjonsavtalen	-37 779	16 107
-	-	- Revaluering eiendom	21 366	9 412
-	-	- Justering av forsikringsforpliktelser	-17 837	-7 914
-	-	- Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	-	-
-	-	- Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt - endret sats	-	-336
37 386	162 623	Skattekostnad/skatteinntekt inkludert andre resultatkomponenter	521 780	403 406
		Utsatt skatt/utsatt skattefordel per 31.12		
		NOK 1 000		
-	-	- Anleggsmidler	211 441	182 734
-	-	- Verdipapirer	407 508	263 007
-	-	- Andeler i deltagerlignende selskap	-	-
-	-	- Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital	326 242	394 632
-	-	- Øvrige endringer	110 878	99 681
-	-	- Sum utsatt skatt	1 056 069	940 053
-21 629	-29 568	Anleggsmidler	-28 075	-36 558
-	-	- Verdipapirer	-	-
-	-	- Andeler i deltagerlignende selskap	-	-
-	-	- Fordringer	-7 923	-7 129
-	-	- Avsetninger	-17 592	-15 858
-31 756	-23 567	Pensjonsforpliktelser	-90 185	-64 163
-	-	- Øvrige endringer	-	-
-53 385	-53 135	Sum utsatt skattefordel	-143 776	-123 708
-49 183	-58 263	Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd	-	-
-102 568	-111 398	Utsatt skatt/skattefordel	912 293	816 346
-102 568	-111 398	Utsatt skattefordel	912 293	816 346
-	-	- Ikke balanseført utsatt skattefordel	-19 125	-13 806
-102 568	-111 398	Netto utsatt skatt(+)/utsatt skattefordel(-)	893 168	802 539
		Avstemming av skattekostnad/skatteinntekt		
273 389	94 217	% av resultat før skatt	649 664	415 211
-322 813	-143 798	Permanente forskjeller	-133 768	-29 982
-	4 126	Effekt på utsatt skatt per 31.12 pga endring i skattesats	-	-20 851
85 802	208 126	Skatt av mottatt konsernbidrag	-	-
-	136	Korreksjon tidligere år	2 788	26 241
5 870	3 520	Føring direkte mot egenkapitalen	37 028	-15 120
-	-	- Endring forsikringstekniske avsetninger ikke inngår i utsatt skatt	6 324	-
1 009	-183	Øvrige forskjeller	-6 006	10 639
-	-	- Endring utnyttelse av fremførbart utbyttegodtgjørelse	-	-
43 257	166 143	Beregnet skattekostnad(+)/skatteinntekt(-)	556 029	386 137

Utsatt skattefordel i morselskapet er ført opp i balansen da fremskrivninger av resultater fra datterselskaper tilsier at morselskapets skatteposisjoner vil bli utnyttet i et 3-5 års perspektiv.

1) Konsernets betalbare skatt i 2014 er redusert med skatteeffekten av konsernbidragene da SpareBank 1 Gruppen konsern mener at det er sannsynlig at vedtakene om konsernbidrag vedtas, selv om konsernbidragene først blir regnskapsført i vedtaksåret. Utsatt skatt er økt tilsvarende.

NOTE 26 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsernet 2014

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 31	941 104	-	-	-	-	941 104
Aksjer og andeler	13, 27, 28, 29	-	-	1 547 351	9 404 835	103 216	11 055 402
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 27, 28, 30, 31	3 184 087	4 536 978	294 516	23 741 194	-	31 756 774
Andre finansielle eiendeler	13, 27, 28	-	-	93 900	-	-	93 900
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 27, 31	-	-	-	-	-	-
Utlån til kunder	13, 14, 27, 31	1 433 268	-	-	-	-	1 433 268
Finansielle derivater	9, 13, 27	-	-	-	-	-	-
Andre finansielle eiendeler	13, 41	519 944	-	-	-	-	519 944
Sum finansielle eiendeler		6 078 402	4 536 978	1 935 766	33 146 029	103 216	45 800 392

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 31, 45	483 778	-	-	-	-	483 778
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 27, 31, 46	2 356 782	-	-	-	-	2 356 782
Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 27, 31, 46	118 696	-	-	-	-	118 696
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 27, 28, 31, 44	285 850	-	-	-	-	285 850
Finansielle derivater	9, 27	-	-	191 164	-	-	191 164
Andre finansielle forpliktelser	48	804 022	-	-	-	-	804 022
Sum finansielle forpliktelser		4 049 129	-	191 164	-	-	4 240 293

Konsernet 2013

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 31	1 203 902	-	-	-	-	1 203 902
Aksjer og andeler	13, 27, 28, 29	-	-	1 634 497	7 678 479	63 078	9 376 053
Obligasjoner og sertifikater med fast avkastning	13, 27, 28, 30, 31	2 316 208	4 607 769	505 685	21 946 723	-	29 376 385
Andre finansielle eiendeler	13, 27, 28	-	-	26 048	-	-	26 048
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 14, 27, 31	-	-	-	-	-	-
Utlån til kunder	13, 14, 27, 31	1 064 263	-	-	-	-	1 064 263
Finansielle derivater	9, 13, 27	-	-	4 313	-	-	4 313
Andre finansielle eiendeler	13, 41	327 970	-	-	-	-	327 970
Sum finansielle eiendeler		4 912 343	4 607 769	2 170 542	29 625 202	63 078	41 378 933

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 31, 45	483 768	-	-	-	-	483 768
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 27, 31, 46	2 455 539	-	-	-	-	2 455 539

Innskudd fra og gjeld til kunder	15, 27, 31, 46	302 022	-	-	-	-	302 022
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 27, 28, 31, 44	649 254	-	-	59 459	-	708 712
Finansielle derivater	9, 27	-	-	128 909	-	-	128 909
Andre finansielle forpliktelser	48	588 185	-	-	-	-	588 185
Sum finansielle forpliktelser		4 478 768	-	128 909	59 459	-	4 667 136

Morselskapet 2014

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 31	280 074	-	-	-	-	280 074
Aksjer og andeler	13, 27, 28, 29	-	-	-	-	94 259	94 259
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 27, 31	923 058	-	-	-	-	923 058
Finansielle derivater	9, 13, 27	-	-	-	-	-	-
Andre finansielle eiendeler	13, 41	156 551	-	-	-	-	156 551
Sum finansielle eiendeler		1 359 683	-	-	-	94 259	1 453 941

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og fondsobligasjoner	15, 31, 45	283 544	-	-	-	-	283 544
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 27, 31, 46	2 734 890	-	-	-	-	2 734 890
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 27, 28, 31, 44	285 850	-	-	-	-	285 850
Finansielle derivater	9, 27	-	-	-	-	-	-
Andre finansielle forpliktelser	48	143 069	-	-	-	-	143 069
Sum finansielle forpliktelser		3 447 353	-	-	-	-	3 447 353

Morselskapet 2013

NOK 1 000	Note	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	13, 31	24 285	-	-	-	-	24 285
Aksjer og andeler	13, 27, 28, 29	-	-	-	-	60 553	60 553
Utlån til kredittinstitusjoner	13, 27, 31	710 514	-	-	-	-	710 514
Finansielle derivater	9, 13, 27	-	-	2 097	-	-	2 097
Andre finansielle eiendeler	13, 41	370 055	-	-	-	-	370 055
Sum finansielle eiendeler		1 104 855	-	2 097	-	60 553	1 167 504

NOK 1 000	Note	Amortisert kost	Holdt til forfall	Virkelig verdi trading	Virkelig verdi FVO	Tilgjengelig for salg	Sum
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lån og og fondsobligasjoner	15, 31, 45	283 533	-	-	-	-	283 533
Gjeld til kredittinstitusjoner	15, 27, 31, 46	2 678 312	-	-	-	-	2 678 312
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15, 27, 28, 31, 44	649 254	-	-	59 459	-	708 712
Andre finansielle forpliktelser	48	146 703	-	-	-	-	146 703
Sum finansielle forpliktelser		3 757 801	-	-	59 459	-	3 817 260

NOTE 27 – VERDSETTELSESHIERARKI

Konsernet 2014	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	16 537	86 679	103 216
Verdipapirer – holdt for handelsformål	1 839 867	71 278	24 621	1 935 766
Herav aksjer og andeler	1 547 351	-	-	1 547 351
Herav obligasjoner og sertifikater	292 516	2 000	-	294 516
Herav andre verdipapirer	-	69 278	24 621	93 900
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	33 078 653	67 376	-	33 146 029
Herav aksjer og andeler	9 404 835	-	-	9 404 835
Herav obligasjoner og sertifikater	23 673 818	67 376	-	23 741 194
Herav andre verdipapirer	-	-	-	-
Finansielle derivater	-	-	-	-
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	-	-	-
Herav renteinstrumenter	-	-	-	-
Sum eiendeler	34 918 520	155 191	111 301	35 185 012
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-
Finansielle derivater	-	191 164	-	191 164
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	176 358	-	176 358
Herav renteinstrumenter	-	14 806	-	14 806
Sum forpliktelser	-	191 164	-	191 164

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	55 477	-	23 151
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-	-	1 470
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	25 052	-	-
Tilgang/kjøp	6 150	-	-
Avhending	-	-	-
Overført fra nivå 1 eller 2	-	-	-
Overført til nivå 1 eller 2	-	-	-
Utgående balanse	86 679	-	24 621

Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	2 016 419	1 070 610	-422 435
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	2 016 419	1 070 610	-422 435

Total urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	1 262 953	317 574	-104 950
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum urealisert gevinst og tap ført over resultatet	1 262 953	317 574	-104 950

Overføring mellom nivå 1 og 2

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Overført fra nivå 1 til nivå 2	-	-	-
Overført til nivå 1 fra nivå 2	-	-	-

Konsernet 2013

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	7 601	55 477	63 078
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Verdipapirer – holdt for handelsformål	2 135 082	7 997	23 151	2 166 229
Herav aksjer og andeler	1 634 497	-	-	1 634 497
Herav obligasjoner og sertifikater	500 585	5 100	-	505 685
Herav andre verdipapirer	-	2 897	23 151	26 047
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	29 337 730	287 471	-	29 625 202
Herav aksjer og andeler	7 678 479	-	-	7 678 479
Herav obligasjoner og sertifikater	21 659 251	287 471	-	21 946 723
Herav andre verdipapirer	-	-	-	-

Finansielle derivater	-	4 313	-	4 313
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	2 216	-	2 216
Herav renteinstrumenter	-	2 097	-	2 097
Sum eiendeler		31 472 812	307 382	78 628
				31 858 822

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	59 459	-	59 459
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-
Finansielle derivater	-	128 909	-	128 909
Herav aksjeinstrumenter	-	89 600	-	89 600
Herav valutainstrumenter	-	33 994	-	33 994
Herav renteinstrumenter	-	5 315	-	5 315
Sum forpliktelser		188 368		188 368

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	18 857	22 693	826
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-	458	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultatet	31 502	-	-
Tilgang/kjøp	6 018	-	-
Avhending	-900	-	-826
Overført fra nivå 1 eller 2	-	-	-
Overført til nivå 1 eller 2	-	-	-
Utgående balanse	55 477	23 151	-

Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	2 574 319	827 657	-222 665
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	2 574 319	827 657	-222 665

Total urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	1 959 313	154 373	-46 959
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum urealisert gevinst og tap ført over resultatet	1 959 313	154 373	-46 959

Overføring mellom nivå 1 og 2

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Overført fra nivå 1 til nivå 2	-	5 100	-
Overført til nivå 1 fra nivå 2	-	-	-

Morselskapet 2014	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1000				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	8 906	85 353	94 259
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjon	-	-	-	-
Verdipapirer – holdt for handelsformål	-	-	-	-
Herav aksjer og andeler	-	-	-	-
Herav obligasjoner og sertifikater	-	-	-	-
Herav andre verdipapirer	-	-	-	-
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultat	-	-	-	-
Herav aksjer og andeler	-	-	-	-
Herav obligasjoner og sertifikater	-	-	-	-
Herav andre verdipapirer	-	-	-	-
Finansielle derivater	-	-	-	-
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	-	-	-
Herav renteinstrumenter	-	-	-	-
Sum eiendeler	-	8 906	85 353	94 259
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	-	-
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-
Finansielle derivater	-	-	-	-
Herav aksjeinstrumenter	-	-	-	-
Herav valutainstrumenter	-	-	-	-
Herav renteinstrumenter	-	-	-	-
Sum forpliktelser	-	-	-	-

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	54 171	-	-
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	25 032	-	-
Tilgang/kjøp	6 150	-	-
Avhending	-	-	-
Overført fra nivå 1 eller 2	-	-	-
Overført til nivå 1 eller 2	-	-	-
Utgående balanse	85 353	-	-
Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	567	-	-1 937
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	567	-	-1 937

Total urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	567	-	-
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum urealisert gevinst og tap ført over resultatet	567	-	-

Morselskapet 2013	Nivå 1		Nivå 2		Nivå 3		Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata			
NOK 1000							
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	6 382		54 171			60 553
Utlån til kunder og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-		-			-
Verdipapirer – holdt for handelsformål	-	-		-			-
Herav aksjer og andeler	-	-		-			-
Herav obligasjoner og sertifikater	-	-		-			-
Herav andre verdipapirer	-	-		-			-
Verdipapirer - utpekt til virkelig verdi over resultatet	-	-		-			-
Herav aksjer og andeler	-	-		-			-
Herav obligasjoner og sertifikater	-	-		-			-
Herav andre verdipapirer	-	-		-			-
Finansielle derivater	-	2 097		-			2 097
Herav aksjeinstrumenter	-	-		-			-
Herav valutainstrumenter	-	-		-			-
Herav renteinstrumenter	-	2 097		-			2 097
Sum eiendeler	-	8 479		54 171			62 650
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	59 459		-			59 459
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-		-			-
Finansielle derivater	-	-		-			-
Herav aksjeinstrumenter	-	-		-			-
Herav valutainstrumenter	-	-		-			-
Herav renteinstrumenter	-	-		-			-
Sum forpliktelser	-	59 459		-			59 459

Avstemming av nivå 3

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Inngående balanse	17 583	-	-
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-	-	-
Netto verdiendring ført over utvidet resultat	31 470	-	-
Tilgang/kjøp	6 018	-	-
Avhending	-900	-	-
Overført fra nivå 1 eller 2	-	-	-
Overført til nivå 1 eller 2	-	-	-
Utgående balanse	54 171	-	-

Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	1 552	-	-981
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	1 552	-	-981

Total urealisert gevinst og tap ført over resultatet	Aksjer og andeler	Obligasjoner og sertifikater	Andre verdipapirer
Netto inntekter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	1 552	-	-
Netto inntekter fra finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	-	-	-
Sum urealisert gevinst og tap ført over resultatet	1 552	-	-

DEFINISJON AV NIVÅER FOR MÅLING AV VIRKELIG VERDI

Nivå 1 - Verdsettelse skjer i forhold til kvoterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler/forpliktelser. Et finansielt instrument anses som kvotert i et aktivt marked dersom kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer, obligasjoner og sertifikater.

Nivå 2 - Verdsettelse skjer gjennom annen input enn kvoterte priser på nivå 1 som er observerbare for eiendelen/forpliktelsen, enten direkte eller indirekte (utledet priser). I de tilfeller det ikke finnes tilgjengelige markedspriser i et aktivt marked er instrumentene først og fremst forsøkt verdsatt ved hjelp av verdsettelsesmetoder basert på observerbare input/og eller tilnærmet likeartede instrumenter/produkter. Prising av rentebærende papirer herav fastrenteutlån baseres på rentekurver hentet i aktive markeder.

Nivå 3 - Verdsettelse på input som ikke er basert på observerbare markedsdata. Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og nivå 2, benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

VERDIPAPIRER - TILGJENGELIG FOR SALG (NIVÅ 2 OG 3)

Verdipapirer tilgjengelig for salg består av aksjer. Verdsettelsen baserer seg på framtidige inntjening.

Verdipapirer - holdt til handelsformål (Trading) (nivå 2 og 3)

Består av aksjer og andeler. Verdipapirene er først og fremst forsøkt verdsatt ved hjelp av verdsettelsesmetoder basert på observerbar input og/eller tilnærmet likeartede instrumenter/produkter. Verdipapirer i nivå 3 er andeler hvor verdsettelse baseres på fremtidig inntjening.

VERDIPAPIRER - UTPEKT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (FVO) (NIVÅ 2)

Verdipapirer i nivå 2 er hovedsakelig obligasjoner. Prising av de rentebærende papirer baseres på rentekurver hentet i aktive markeder.

FINANSIELLE DERIVATER (NIVÅ 2)

Derivatene består i hovedsak av aksjeinstrumenter, valutaterminer og renteswapper. Verdsettelsen er basert på observerbar input og/eller tilnærmet likeartede instrumenter/produkter.

GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER (NIVÅ 2)

Verdsettelsen baserer seg på rentekurver hentet i aktive markeder.

NOTE 28 – VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI

Konsernet

Aksjer og andeler		2014		2013	
		Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
NOK 1 000					
Norske aksjer		284 178	341 684	273 031	322 555
Norske aksjefond		1 116 589	1 514 007	1 234 245	1 650 304
Utenlandske aksjer		645 179	906 527	654 613	789 275
Utenlandske aksjefond		4 772 752	8 189 968	4 280 463	6 550 841
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi		6 818 698	10 952 186	6 442 351	9 312 975
Obligasjoner og sertifikater		2014		2013	
NOK 1 000		Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
	Risikovekting				
Norske					
Stats og statsgaranterte	0%	994 954	1 000 869	1 067 658	1 074 146
Obligasjonsfond stat	0%	-	-	-	-
Statsforetak	10%	-	-	-	-
Kredittforetak og bank	10%	3 532 980	3 649 360	2 478 337	2 530 910
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	20%	-	-	114 171	114 171
Kommuner og fylker	20%	741 586	754 671	260 526	266 578
Kredittforetak og bank	20%	3 766 823	3 880 635	4 211 689	4 316 742
Obligasjonsfond	20%	3 110 238	3 257 087	3 252 708	3 318 210
Pengemarkedsfond	20%	3 147 505	3 147 443	3 287 647	3 286 097
Andre obligasjoner	20%	-	-	-	-
Obligasjonsfond	50%	772 771	850 749	772 771	783 726
Kredittforetak og bank	100%	901 150	911 711	501 745	512 544
Obligasjonsfond	100%	418 147	378 907	632 957	629 588
Pengemarkedsfond	100%	-	-	509 218	509 159
Industriforetak	100%	1 193 246	1 237 090	941 848	962 847
Sum norske obligasjoner og sertifikater		18 579 399	19 068 524	18 031 275	18 304 718
Utenlandske					
Stats og statsgaranterte	0%	1 045 336	1 100 020	726 208	750 415
AUR Credit Suisse - Unit Link	4%	-	-	-	-
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	1 099 878	1 169 963	1 166 416	1 225 851
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	20%	-	-	-	-
Kommuner og fylker	20%	112 273	123 299	112 428	118 748
Kredittforetak og bank	20%	688 600	722 689	409 969	411 072
Obligasjonsfond	20%	480 828	495 597	332 329	395 119
Obligasjonsfond	50%	-	-	-	-
Obligasjonsfond	100%	542 176	681 176	541 331	619 177
Kredittforetak og bank	100%	176 884	183 284	120 489	123 836
Industriforetak	100%	451 664	491 157	474 994	503 473
Sum utenlandske obligasjoner og sertifikater		4 597 640	4 967 186	3 884 164	4 147 690
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verd		23 177 039	24 035 710	21 915 439	22 452 408

Andre verdipapirer	2014		2013	
	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
NOK 1000				
Hedgefond	55	17	55	17
Bankinnskudd og andre fordringer	-	-	-	-
Eiendomsfond	20 100	24 621	20 100	23 151
Andre finansielle eiendeler	69 479	69 261	3 033	2 880
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig ve	89 634	93 900	23 188	26 048
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	30 085 371	35 081 796	28 380 978	31 791 431

Lån	2014		2013	
	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
NOK 1000				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	57 000	59 459
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	-	-	57 000	59 459

Morselskapet

Lån	2014		2013	
	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
NOK 1000				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	-	57 000	59 459
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	-	-	57 000	59 459

NOTE 29 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG

2014

Morselskapet			Konsernet		
Anskaffelseskost	Bokført verdi/ virkelig verdi	NOK 1000	Anskaffelseskost	Bokført verdi/ virkelig verdi	
-	-	- Norsk Pensjon AS	1 600	1 307	
16 530	70 000	Eiendomsverdi AS	16 530	70 000	
12 168	15 200	Oslo Børs Holding ASA	12 168	15 200	
7 345	9 059	Andre	14 930	16 709	
36 043	94 259	Sum aksjer tilgjengelig for salg	45 228	103 216	

2013

Morselskapet			Konsernet		
Anskaffelseskost	Bokført verdi/ virkelig verdi	NOK 1000	Anskaffelseskost	Bokført verdi/ virkelig verdi	
-	-	- Norsk Pensjon AS	1 600	1 282	
16 530	48 000	Eiendomsverdi AS	16 530	48 000	
6 018	6 018	Oslo Børs Holding ASA	6 018	6 018	
5 388	6 535	Andre	6 902	7 778	
27 936	60 553	Sum aksjer tilgjengelig for salg	31 049	63 078	

NOTE 30 - OBLIGASJONER MÅLT TIL AMORTISERT KOST

Konsernet	2014			2013		
	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
NOK 1000						
Obligasjoner holdt til forfall	4 423 420	4 424 001	4 890 272	4 482 332	4 488 969	4 736 507
Opptjente ikke forfalte renter obligasjoner holdt til forfall	-	112 977	-	-	118 800	-
Sum obligasjoner holdt til forfall	4 423 420	4 536 978	4 890 272	4 482 332	4 607 769	4 736 507
Andre obligasjoner til amortisert kost	3 121 286	3 117 720	3 580 094	2 270 505	2 267 167	2 343 990
Opptjente ikke forfalte renter obligasjoner til amortisert kost	-	66 367	-	-	49 041	-
Sum obligasjoner til amortisert kost	3 121 286	3 184 087	3 580 094	2 270 505	2 316 208	2 343 990
Sum obligasjoner målt til amortisert kost	7 544 706	7 721 064	8 470 366	6 752 837	6 923 977	7 080 497

	Risiko vekting	2014			2013		
		Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
NOK 1000							
Stats og statsgaranterte Norske og utenlandske obligasjoner med pantssikkerhet	0%	333 364	339 511	383 097	333 364	339 881	353 916
Kommuner og fylker	10%	2 004 173	2 053 245	2 358 079	1 999 981	2 047 910	2 105 615
Kredittforetak og bank	20%	695 060	711 571	775 422	631 331	646 303	663 091
Stats og statsgaranterte	20%	3 126 926	3 195 693	3 401 368	2 431 815	2 494 787	2 504 466
Kredittforetak og bank	50%	200 000	203 979	223 650	-	-	-
Industri lån	100%	334 436	344 597	372 293	438 356	451 543	469 619
Herav børnoterte papirer	100%	850 747	872 469	956 457	917 990	943 553	983 791
Sum obligasjoner og sertifikater		7 544 706	7 721 064	8 470 366	6 752 837	6 923 977	7 080 497
<i>Herav børnoterte papirer</i>		<i>6 278 865</i>	<i>6 425 701</i>	<i>7 068 199</i>	<i>5 502 446</i>	<i>5 642 285</i>	<i>5 770 177</i>

Beholdningsendringer	2014	2013
Inngående balanse per 01.01.	6 923 977	6 303 269
Tilgang	1 217 758	1 341 272
Avgang	-427 048	-712 698
Årets periodiserte over-/underkurs (amortisering)	6 378	-7 867
Utgående balanse per 31.12.	7 721 064	6 923 977

	2014		2013	
	Skade- virksomhet	Liv- virksomhet	Skade- virksomhet	Liv- virksomhet
Durasjon	3,7	6,0	3,5	5,4
Gjennomsnittlig effektiv rente	4,3	2,0	3,3	3,3

Morselskapet

Morselskapet hadde ikke obligasjoner målt til amortisert kost i 2014 og 2013.

NOTE 31 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL AMORTISERT KOST

Morselskapet				Konsernet			
2014		2013		2014		2013	
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER							
923 058	923 058	710 514	710 514	-0	-	-	-
-	-	-	-	1 433 268	1 433 268	1 064 263	1 064 263
-	-	-	-	7 721 064	8 470 366	6 923 977	7 080 497
280 074	280 074	24 285	24 285	941 104	941 104	1 203 902	1 203 902
1 203 132	1 203 132	734 799	734 799	10 095 436	10 844 738	9 192 141	9 348 662
FORPLIKTELSER							
2 734 890	2 734 890	2 678 312	2 678 312	2 356 782	2 356 782	2 455 539	2 455 539
-	-	-	-	118 696	118 696	302 022	302 022
285 850	285 850	649 254	649 254	285 850	285 850	649 254	649 254
283 544	285 383	283 533	284 075	483 778	485 618	483 768	472 489
3 304 283	3 306 123	3 611 098	3 611 640	3 245 107	3 246 947	3 890 582	3 879 304
520 000		822 505		1 223 789		804 060	
-		-		-		-	
750 000		527 228		780 000		780 000	
-		-		-		-	
-		-		105 000		105 000	

Amortisert kost innebærer verdsetting av balansepostene etter opprinnelig avtalte kontantstrømmer, eventuelt justert for verdiforringelse. Slike verddivurderinger vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurdering av de samme instrumenter. Avvik kan skyldes forskjellige oppfatninger om makroutsikter, markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav, samt avvik i tilgang på presis informasjon.

Tabellene ovenfor gir en oversikt over beregnet virkelig verdi av poster som er bokført til amortisert kost. Verdien er beregnet med utgangspunkt i interne modeller som beregner en teoretisk verdi da det ikke finnes aktive markeder, eller sammenligning mellom priser på instrumentene i porteføljen i forhold til siste tilgjengelige transaksjonspriser. I tilfeller hvor ikke er relevant prisinformasjon tilgjengelig, er det benyttet et anslag basert på skjønn. Verdsetting til virkelig verdi, er etter sin natur beheftet med betydelig usikkerhet.

OBLIGASJONER TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner som holdes til forfall

Det foreligger ingen objektive indikasjoner på at det har skjedd tap ved verdifall i 2014. I tillegg til en kontinuerlig vurdering av de ulike plasseringene, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Endringer i kredittvurderinger, endringer i rente og kredittpåslag samt spesifikk makrorisiko er viktige parametere for å vurdere om det har skjedd tap ved verdifall i 2014.

Utlån og fordringer som måles til amortisert kost

I tillegg til en kontinuerlig vurdering av om det har skjedd endringer i verdien av instrumenter som inngår i utlån og fordringer, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Sentralt for å vurdere verdien, er kredittvurderinger og sannsynligheter for mislighold samt endringer i rente og kredittpåslag.

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER OG INNSKUDD FRA KUNDER

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder er vurdert til amortisert kost. Noen mindre innskudd med aksjeindekserte avkastning (BMB) er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi av p.t.-prisede innskudd er derfor satt lik amortisert kost.

VERDIPAPIRGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld til fast rente er vurdert til virkelig verdi, mens verdipapirgjeld til flytende rente og ansvarlig lånekapital er vurdert til amortisert kost. Verdsettingen av gjeld vurdert til amortisert kost er basert på innhentet informasjon fra meglere ("broker quotes") eller beregnet pga. rentekurver innhentet fra Reuters. Verdi ved antatt nytstedelse er lagt til grunn, på tilsvarende måte som for utlån.

Konsernet 2014	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-
Utlån til og fordringer på kunder	1 433 268	-	-	1 433 268
Obligasjoner til amortisert kost	-	8 470 366	-	8 470 366
Bankinnskudd	941 104	-	-	941 104
Sum finansielle eiendeler	2 374 372	8 470 366	-	10 844 738
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 356 782	-	-	2 356 782
Innskudd fra og gjeld til kunder	118 696	-	-	118 696
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	-	285 850	-	285 850
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	-	200 235	285 383	485 618
Sum finansielle forpliktelser	2 475 479	486 085	285 383	3 246 947

NOTE 32 - INVESTERINGER I DATTERSELSKAPER

2014

NOK 1 000

Selskaper	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS	Oslo	100	348 400	200	3 117 997
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	Oslo	100	132 000	100	2 080 632
SpareBank 1 Medlemskort AS	Oslo	51	150	50	816
ODIN Forvaltning AS	Oslo	100	9 238	1 000	185 045
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Oslo	100	130 000	1 000	403 487
Conecto AS	Oslo	100	15 378	40	271 293
Sum investering i datterselskaper					6 059 270

2013

NOK 1 000

Selskaper	Forretningskontor	Andel i %	Aksjekapital	Pålydende per aksje	Bokført verdi
SpareBank 1 Forsikring AS	Oslo	100	348 400	200	3 117 997
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	Oslo	100	132 000	100	2 080 632
SpareBank 1 Medlemskort AS	Oslo	100	150	50	1 600
ODIN Forvaltning AS	Oslo	100	9 238	1 000	185 045
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	Oslo	100	100 000	1 000	253 487
Conecto AS	Oslo	100	15 378	40	231 693
Sum investering i datterselskaper					5 870 454

NOTE 33 - INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAP

2014

NOK 1 000

	SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	Sum eierandel i tilknyttede selskap
Per 01.01	10 488	10 488
Økning /nedgang eierandel	-	-
Korrigerings av IB	-	-
Resultatandel fra tidligere år	-1 297	-1 297
Andel skatt	-	-
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-
Per 31.12	9 191	9 191

Stemmeandel er lik eierandel. Forretningskontoret til SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er i Oslo.

2013

NOK 1 000	SpareBank 1	Sum eierandel
	Banksamarbeidet DA 10,00%	i tilknyttede selskap
Per 01.01	10 547	10 547
Økning /nedgang eierandel	-	-
Korrigerings av IB	-	-
Resultatandel	-59	-59
Andel skatt	-	-
Utbetalt utbytte aksjer og andeler	-	-
Per 31.12	10 488	10 488

Stemmeandel er lik eierandel. Forretningskontoret til SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er i Oslo.

FINANSIELL INFORMASJON OM TILKNYTTETE SELSKAP

2014

NOK 1 000	SpareBank 1 Banksamarbeidet DA
Eiendeler	606 188
Gjeld	498 094
Inntekter	675 718
Resultat etter skatt	16 189
Eierandel	10%

2013

NOK 1 000	SpareBank 1 Banksamarbeidet DA
Eiendeler	556 065
Gjeld	464 160
Inntekter	688 900
Resultat etter skatt	-12 968
Eierandel	10%

MORSELSKAPET HAR FØLGENDE FORDRING OG GJELD TIL TILKNYTTETE SELSKAP

NOK 1000	2014	2013
Fordring SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	76 649	62 881
Sum fordring til tilknyttede selskap	76 649	62 881

INVESTERING I TILKNYTTETE SELSKAP I MORSELSKAPET SPAREBANK 1 GRUPPEN AS

NOK 1 000	2014	2013
Andeler i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	10 147	10 147
Sum aksjer og andeler i tilknyttede selskap	10 147	10 147

Andel i SpareBank 1 Banksamarbeidet DA er i morselskapets regnskap etter overgang til IFRS ført til opprinnelig kost og testet for nedskrivning.

Ved utgangen av 2014, samt ved utgangen av 2013 er det ikke funnet grunnlag for nedskrivning.

NOTE 34 – INVESTERINGSEIENDOMMER

Konsernet

SpareBank 1 Gruppens totale eiendomsportefølje utgjorde 239 127 m² fordelt på 21 bygg per 31. desember 2014. Av dette bruker SpareBank 1 Gruppen 31 664 m² i egen virksomhet. Samlet ledighetsgrad er ca 8 prosent. Vektet gjenværende leietid for hele porteføljen er 4,7 år. I note 3 «Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper» er sensitivitet nærmere omtalt.

NOK 1 000	2014	2013
Anskaffelseskost per 01.01.	3 351 754	3 497 949
Korreksjon anskaffelseskost IB	3 436	-175 254
Omarbeidet anskaffelseskost IB	3 355 190	3 322 695
Årets tilgang	195 310	32 356
Årets avgang	-	-3 298
Anskaffelseskost per 31.12.	3 550 500	3 351 754
Akkumulert verdiregulering per 01.01.	619 744	649 560
Korreksjon akkumulert verdiregulering IB	-3 436	-7 682
Omarbeidet akkumulert verdiregulering IB	616 308	641 878
Årets verdiregulering	119 802	-22 134
Akkumulert verdiregulering per 31.12.	736 110	619 744
Balansført verdi per 31.12.	4 286 610	3 971 498

INVESTERINGSEIENDOMMER FORDELT PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

2014

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	Opphørstids-punkt gj.sn. leieforhold	Historisk kostpris	Bokført verdi
TYPE BYGG						
	Oslo	19 303	20 713	2121	312 704	336 287
	Oslo	149 622	226 033	2016-2020	2 716 087	3 356 905
	Oslo/Østlandet	38 488	46 931	2021-2035	521 710	593 418
Sum		207 413	293 677		3 550 501	4 286 610

2013

NOK 1 000	By/område	Areal m ²	Leieinntekt	Opphørstids-punkt gj.sn. leieforhold	Historisk kostpris	Bokført verdi
TYPE BYGG						
	Oslo	20 103	26 098	2015-2021	283 120	285 728
	Oslo	150 323	225 644	2014-2022	2 597 208	3 107 039
	Oslo/Østlandet	38 701	43 440	2017-2022	515 151	578 731
Sum		209 127	295 182		3 395 480	3 971 498

Verdsettelsehierarki

Konsernet 2014	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Investeringseiendom	-	-	4 286 610	4 286 610
Sum eiendeler	-	-	4 286 610	4 286 610

Avstemming av nivå 3

	Investeringseiendom
Inngående balanse	3 971 498
Netto gevinst/tap resultatført	119 802
Tilgang/kjøp	195 310
Avhending	-
Overført fra nivå 1 eller 2	-
Overført til nivå 1 eller 2	-
Utgående balanse	4 286 610

Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet

Netto inntekter fra	119 802
Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet	119 802

Total urealisert gevinst og tap ført over

Netto inntekter fra	119 802
Sum urealisert gevinst og tap ført over	119 802

Overføring mellom nivå 1 og 2

	Investeringseiendom
Overført fra nivå 1 til nivå 2	-
Overført til nivå 1 fra nivå 2	-

Konsernet 2013	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Investeringseiendom	-	-	3 971 498	3 971 498
Sum eiendeler	-	-	3 971 498	3 971 498

Avstemming av nivå 3

	Investeringseiendom
Inngående balanse	3 964 573
Netto gevinst/tap resultatført	-22 134
Tilgang/kjøp	32 356
Avhending	-3 298
Overført fra nivå 1 eller 2	-
Overført til nivå 1 eller 2	-
Utgående balanse	3 971 498

Total realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet

Netto inntekter fra	-22 134
---------------------	---------

Sum realisert og urealisert gevinst og tap ført over resultatet

	-22 134
--	----------------

Total urealisert gevinst og tap ført over

Netto inntekter fra	-22 134
---------------------	---------

Sum urealisert gevinst og tap ført over

	-22 134
--	----------------

Overføring mellom nivå 1 og 2

Overført fra nivå 1 til nivå 2	-
--------------------------------	---

Overført til nivå 1 fra nivå 2	-
--------------------------------	---

VERDIVURDERING

Investerings eiendommene bokføres til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

Selskapene benytter en intern kontantstrømsmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrøm inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

Mer om de viktigste forutsetningene:

LEIEINNTEKTER

For kontorarealer, som utgjør den største arealtypen i porteføljen, benytter konsernet en egen separat modell for å estimere forventet langsiktig kontantstrøm etter utløp av dagens leiekontrakter. Prishistorikk fra reelle kontraktsinngåelser for den enkelte eiendom inngår i datagrunnlaget for å estimere forventet fremtidig leie for arealet. De forventede leieprisene er basert på et definert kartutsnitt, hvor data på løpende markedsleier per kvadratmeter bruttoareal er hentet ut. Det definerte kartutsnittet vil gi et presist bilde på relevante leiepriser i et område. Videre er de løpende leiene i hvert kartutsnitt inndelt i 4 kvartiler. For å få en ytterligere presis vurdering av forventet leie er hver eiendom plassert i én kvartil. Kvartilinndelingen er hovedsakelig basert på historiske kontrakter for eiendommen, men også kalibrert for strategi og forventet utvikling av eiendommen.

For areal typer som ikke dekkes av leieprisstatistikk, benyttes selskapets egne vurderinger for å finne forventet fremtidig inntekt.

KOSTNADER

Gjennomsnittlige historiske driftskostnader og selskapenes forventninger per eiendom inngår for å estimere forventede kostnader. Som et anslag for forventede eierkostnader på lang sikt benyttes statistikk fra OPAK og Basale. Dersom de historiske kostnadene har vært spesielt høye eller spesielt lave, benyttes ytterpunktene i OPAK/Basale sine anslag for normale eierkostnader for år 1 i kontantstrømmen. Eierkostnadene antas å være stigende med eiendommens alder og vokser lineært til OPAK/Basale anslag for høye eierkostnader over kontantstrømmens lengde.

AVKASTNINGSKRAV

Avkastningskravet består av risikofri rente som endres over kontantstrømmen og risikopåslag som gjelder individuelt for hver eiendom.

RISIKOFRI RENTE

Observasjoner fra transaksjonsmarkedet tyder på at eiendom er lite sensitive til endringer i markedsrentene. I stedet er det langsiktige forventninger til rentenivået som synes å ligge til grunn for eventuelle prisendringer for eiendom. Grunnen til dette kan være at selv de lengste markedsrentene er relativt korte i forhold til forventet varighet på en næringseiendom. Selskapene har valgt å benytte en 10-års swaprente for de første 10 årene i kontantstrømmen, og en antatt langsiktig normalrente på 5 % for de siste 10 årene og for sluttverdien. For årene i mellom, fra år 10 til år 20, er det benyttet interpolering mellom de to rentene.

RISIKOPÅSLAG

Selskapene benytter et kategoriseringsverktøy for å anslå risikopåslagene per eiendom. Beliggenhet, kontraktslengde og antatt grad av syklisk karakter i kontantstrømmen til den enkelte eiendom inngår som elementer for å plassere eiendommens vektete risikoegenskaper på en poengskala. Eiendommens plassering på poengskalaen benyttes til å finne eiendommens spesifikke risikopåslag innenfor et spenn mellom antatt høyt og lavt risikopåslag i markedet. Dette spennet blir kalibrert mot observerte nøkkeltall fra transaksjonsmarkedet. Kategoriseringen og kalibreringen skal til sammen bidra til markedsmessig og konsistent verddivurdering til virkelig verdi, både på tvers av eiendommene og over tid.

EKSTERN VERDIVURDERING

Parallelt med intern verddivurdering blir det utført ekstern verddivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen for å avstemme markedsutviklingen i perioden. Samtidig er dette en mulighet for å sjekke og diskutere rimeligheten av verdinivåene og eventuelt forutsetningene som inngås i vurderingen mot andre. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Det er planen at utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år, dog med en viss overlapp med halvårlige intervall for ekstern vurdering.

LATENT SKATT

I forbindelse med verddivurderingen av investeringseiendommene er effekten av latent skatt beregnet utenom verddivurderingsmodellen. Latent skatt oppstår som følge av at man eier aksjer i et eiendomsselskap og ikke eiendommene direkte. Latent skatt er beregnet med 7 % av differansen mellom virkelig verdi og skattemessig verdi, redusert ned bokført utsatt skatt i selskapsregnskapene for eiendommene. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Nettoeffekten reduserer virkelig verdi av investeringseiendommene.

MORSELSKAPET

Morselskapet hadde ikke investeringseiendommer i 2014 og 2013.

NOTE 35 – EIENDOM , ANLEGG OG UTSTYR

2014

Morselskapet

Maskiner, inventar, transportmidler og kunst NOK 1000	Konsernet		Totalt
	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom	
354 624 Anskaffelseskost eller regulert verdi per 1.1.	530 163	844 045	1 374 209
55 204 Tilgang	81 120	1 647	82 768
-55 308 Avgang	-65 903	-	-65 903
- Verdiregulering	-	79 134	79 134
- Omregningsdifferanse	331	-	331
354 519 Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.	545 712	924 827	1 470 539
198 721 Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 1.1.	347 250	36 229	383 479
44 849 Årets avskrivning	59 002	32 425	91 426
-55 293 Årets avgang avskrivning	-59 967	-	-59 967
- Årets avgang nedskrivning	-3 732	-	-3 732
- Omregningsdifferanse	211	-	211
188 277 Akkumulert avskrivning og nedskrivning per	342 764	68 653	411 417
166 242 Balanseført verdi per 31.12.	202 948	856 174	1 059 123

Dersom bygning eller annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved historisk kost	722 101
Verdireguleringsreserve per 31.12.14	129 074

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0 % ledig.

2013

Morselskapet

Maskiner, inventar, transportmidler og kunst NOK 1000	Konsernet			Totalt
	Maskiner, inventar, transportmidler og kunst	Bygning og annen fast eiendom		
317 949 Anskaffelseskost eller regulert verdi per 1.1.	504 435	857 244		1 361 679
- Korreksjon anskaffelseskost IB	-164	-57 551		-57 716
317 949 Omarbeidet anskaffelseskost IB	504 271	799 693		1 303 963
36 675 Tilgang	45 537	10 738		56 275
- Avgang	-20 816	-		-20 816
- Verdiregulering	-	33 614		33 614
- Omregningsdifferanse	1 172	-		1 172
354 624 Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.	530 163	844 045		1 374 209
153 061 Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 1.1.	294 108	6 302		300 410
45 660 Årets avskrivning	63 674	29 927		93 600
- Årets nedskrivning	77	-		77
- Årets avgang avskrivning	-9 712	-		-9 712
- Årets avgang nedskrivning	-1 888	-		-1 888
- Omregningsdifferanse	991	-		991
198 721 Akkumulert avskrivning og nedskrivning per	347 250	36 229		383 479
155 902 Balanseført verdi per 31.12.	182 914	807 816		990 730

Dersom bygning eller annen fast eiendom ble vurdert til historisk kost ville balanseførte verdier vært som følger:

Balanseført verdi ved	752 541
Verdireguleringsreserve	49 940

SIKKERHETSSTILLELSE

Selskapet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

UUTNYTTEDE DRIFTSMIDLER

Av aktiverte bygninger var 0,2 % ledig.

NOTE 36 – GOODWILL**GOODWILL**

2014 NOK 1 000	Hist. kost	2014		2014	2013 Bokført verdi
		Tilgang	Nedskrivninger	Bokført verdi	
Goodwill ved kjøp av SpareBank 1 Forsikring AS	378 656	-	-	199 953	199 953
Goodwill ved kjøp av 49 % av ODIN Forvaltning AS	158 263	-	-	79 131	79 131
Goodwill ODIN ved oppkjøp av Rahastotori/Fondex	50 060	-	-	37 270	37 270
Goodwill ved kjøp av SpareBank 1 Skadeforsikring AS	553 616	-	-	264 003	264 003
Goodwill SpareBank 1 Gruppen Finans AS	10 245	-	-	10 245	10 245
Goodwill ved kjøp av Conecto AS	205 882	-	-	182 300	182 300
Sum goodwill	1 356 722	-	-	772 902	772 902

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3R. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill er antatt å ha ubegrenset levetid. Oppkjøp av et selskap er blant annet basert på strategisk tilpasning og antatt økonomisk lønnsomhet over lang tid. Goodwill fordeles på kontantstrømsgenerende enheter. Goodwill avskrives ikke, men er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Fastsettelse av gjenvinnbart beløp:

Det brukes likviditetsprognoser (før skatt) basert på 5 års fremskrivninger. Gjenvinnbart beløp på balansedagen beregnes årlig for goodwill som har en ubestemt utnyttbar levetid. Verdien av de ulike kontantstrømsgenerende enhetene er vurdert per 31. desember 2014. SpareBank 1 Gruppen konsern ser på prissettingen av sammenlignbare finansinstitusjoner, om selskapene har levert resultater bedre enn markedet forventet, de siste årene. For liv- og skadeselskapet er det benyttet estimerte kontantstrømmer kombinert med prissetting av sammenlignbare børsnoterte selskaper. For liv- og skadeselskapet er en multipelbasert prissetting gitt større vekt enn hva sammenlignbare selskaper er priset i forhold til pris/bok forholdstall. I tillegg trekkes inn forhold som utbyttepolitikk, eierstruktur og distributørene av forsikringsprodukter.

Det kan legges til grunn at det for SpareBank 1 Gruppen konsern vil være en betydelig variasjon i verdiene med hensyn til om verdivurderingen foretas med utgangspunkt i et "going concern" eller som en del av en strukturtransaksjon. Verdivurderingen kommer ut med 3 scenarier, pessimistisk verdi, forventet verdi og optimistisk verdi.

For alle kontantgenererende enheter overstiger gjenvinnbart beløp de balanseførte verdiene, og analysen indikerer at nedskrivning ikke er nødvendig.

Vedlagt følger en tabell under knyttet til sensitiviteten til forutsetningene som ligger til grunn for verdiberegningen:

Sensitivitet	Avkastningskrav	Terminalvekst	1 % økning i avkastningskrav	10% endring i netto kontantstrøm
ODIN Forvaltning AS	10%	2,5 %	MNOK 147	MNOK 94
Conecto AS	10%	2,5 %	MNOK 39	MNOK 26
SpareBank 1 Gruppen Finans AS				
<i>herav portefølje</i>	12%	5,0 %	MNOK 33	MNOK 17
<i>herav factoring</i>	10%	4,0 %	MNOK 65	MNOK 30
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	8%	2,5 %	MNOK 1 415	MNOK 921
SpareBank 1 Forsikring AS	8%	2,5 %	MNOK 1 122	MNOK 663
SpareBank 1 Medlemskort AS	11%	0,0 %	MNOK 0,2	MNOK 0,5

AVKASTNINGSKRAV

Selskapenes avkastningskrav baserer seg på følgende resonnement:

Markedets risikopremie er satt til 5 % etter skatt. PwC sin undersøkelse av markedets risikopremie i 2012 og 2013 for Norske Finansanalytikerens Forening avdekket at nivået bør ligge omkring dette nivået. Videre anvendes en 10-årig statsrente som beste estimat for risikofri rente, hvilket var 1,59 % pr. 9.1.2015. Skattnivået til den risikofrie plasseringen er satt til 27 %. Det er også tillagt en likviditetspremie på 3,5 % for alle selskaper da de ikke er børsnotert.

Det som skiller avkastningskravet for de respektive selskapene, er selskapenes beta. Det er estimert beta mot sammenlignbare børsnoterte selskaper der det har vært grunnlag for det. Der det ikke har vært grunnlag for å sammenligne beta mot tilsvarende selskaper, derfor har beta vært fastsatt skjønnsmessig.

$$\text{Avkastningskrav EK: } R_f \times (1 - s) + MRP \times \text{Beta} + LP$$

TERMINALVERDI

Selskapenes terminalvekst har som hovedregel vært fastsatt til 2,5 % da det antas at selskapenes resultatvekst vil stige med den underliggende inflasjonen på lang sikt. Det er imidlertid fastsatt en høyere terminalvekst for SpareBank 1 Gruppen Finans AS i de respektive virksomhetsområdene Portefølje og Factoring til henholdsvis 5 % og 4 %. Selskapene er ikke ansett til å være i "steady state" ved utgangen av 2019. Således legges det til grunn en høyere terminalvekst.

NOTE 37 – ANDRE IMMATERIELLE EIENDELER

2014

NOK 1 000	IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikringssystem under utvikling	Kunderelasjoner	Merkevare	Totalt
Anskaffelseskost per 01.01.14	339 555	93 054	40 617	23 318	68 711	565 255
Korrigeringsanskaffelseskost per 01.01.14 ¹	36 279	-53	-36 279	-	-	-53
Omarbeidet anskaffelseskost per 01.01.14	375 835	93 000	4 338	23 318	68 711	565 202
Årets tilgang	50 735	-	1 175	-	-	51 910
Herav utviklet internt	16 033	-	1 175	-	-	17 208
Herav kjøpt separat	34 702	-	-	-	-	34 702
Årets avgang	-400	-7 932	-4 338	-	-	-12 670
Omregningsdifferanse	-	4	-	-	-	4
Anskaffelseskost per 31.12.14	426 170	85 073	1 175	23 318	68 711	604 447
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.14	129 381	46 764	19 385	17 321	37 609	250 461
Korreksjon akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.14 ¹	19 386	-53	-19 385	-	-	-52
Omarbeidet akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.14	148 767	46 711	-	17 321	37 609	250 409
Årets avskrivning	53 281	7 742	-	3 353	3 690	68 066
Årets avgang avskrivning	-400	-	-	-	-	-400
Omregningsdifferanse	-	4	-	-	-	4
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.14	201 648	54 458	-	20 674	41 300	318 079
Balanseført verdi per 31.12.14	224 522	30 615	1 175	2 644	27 411	286 368

2013

NOK 1 000	IT-systemer i bruk	Lisenser	Forsikringssystem under utvikling	Kunderelasjoner	Merkevare	Totalt
Anskaffelseskost per 01.01.13	250 560	110 044	29 785	17 318	68 711	476 418
Korreksjonsanskaffelseskost per 01.01.13	-	-	380	-	-	380
Omarbeidet anskaffelseskost per 01.01.13	250 560	110 044	30 165	17 318	68 711	476 798
Årets tilgang	94 702	12 730	21 894	6 000	-	135 327
Herav utviklet internt	10 250	-	-	-	-	10 250
Herav kjøpt separat	84 453	12 730	21 894	6 000	-	125 077
Årets avgang	-5 307	-29 777	-11 443	-	-	-46 526
Omregningsdifferanse	-	57	-	-	-	57
Anskaffelseskost per 31.12.13	339 555	93 054	40 617	23 318	68 711	565 255
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.13	68 302	50 729	18 094	7 969	33 918	179 013
Korreksjon akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.13	-	-	380	-1	-	379
Omarbeidet avskrivning og nedskrivning per 01.01.13	68 302	50 729	18 475	7 968	33 918	179 392
Årets avskrivning	27 955	14 868	936	9 353	3 691	56 803
Årets nedskrivning	38 431	-	-	-	-	38 431

Årets avgang avskrivning	-5 307	-	-26	-	-	-5 332
Årets avgang nedskrivning	-	-18 890	-	-	-	-18 890
Omregningsdifferanse	-	57	-	-	-	57
Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.13	129 381	46 764	19 385	17 321	37 609	250 461
Balansført verdi per 31.12.13	210 174	46 289	21 232	5 997	31 102	314 794

¹⁾ Anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger for Lisenser er per 1.1.2014 korrigeret med et beløp på 53 TNOK. Dette for å komme à jour med faktiske forhold. Endringene har ingen effekt på de bokførte verdiene. Anskaffelseskost på 36,3 mill. kroner og akkumulerte avskrivninger på 19,4 mill. kroner som var klassifisert som "Forsikringssystem under utvikling" per 31.12.2013 ble korrigeret til "IT-systemer i bruk" per 01.01.2014, da dette var IT-systemer som var tatt i bruk.

NOTE 38 - FORDRING PÅ REASSURANDØR

NOK 1 000	Konsernet	
	2014	2013
Fordring på reassurandør i skadeforsikring	114 451	87 756
Fordring på reassurandør i livsforsikring	219 636	173 087
Gjenforsikringsandel erstatningsavsetning ført brutto	780 172	1 117 951
Gjenforsikringsandel ikke opptjent bruttopremie	107 243	277 595
Reklassifisert reassuranse avsetning	-	-
Sum fordring på reassurandør	1 221 502	1 656 390

NOTE 39 - FORDRING PÅ FORSIKRINGSTAKER

NOK 1 000	Konsernet	
	2014	2013
Hovedforfalt fakturert restanse i skadeforsikring	381 408	385 730
Hovedforfalt ikke fakturert restanse i skadeforsikring	1 177 950	1 146 316
Kundefordringer i livsforsikring	40 905	64 482
Sum fordring på forsikringstaker	1 600 263	1 596 529

NOTE 40 – TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Konsernet

KONSTATERTE TAP OG AVSETNINGER TIL BEREGNEDE TAP

NOK 1 000

<i>Klienter:</i>	2014	2013
Konstaterte tap på engasjementer som tidligere er avsatt - spesifisert tapsavsetninger	20	509
Konstaterte tap på engasjementer som tidligere er avsatt - uspesifisert tapsavsetninger	-	-
Konstaterte tap på engasjementer som tidligere ikke er avsatt	-	-
Konstaterte tap	20	509

INNTEKTSFØRTE RENTER

Spesifisert avsetning tap klienter 01.01.	6 000	540
- Tilbakeført tidligere avsatt spesifiserte tap	-	-540
+ periodens spesifiserte tap	-	6 000
Spesifiserte avsetning tap klienter 31.12.	6 000	6 000
- Inngått på tidligere konstaterte tap	-250	-
Inntekt / tap i resultatregnskapet	-230	5 969

BRUTTO TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER FORDELT PÅ SEKTOR OG NÆRING

NOK 1 000	2014	2013
Uten næringstilknytning	-	-
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	-	-
Industri og bergverk	-	-
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	-	-
Varehandel, hotell- og restaurantdrift	-230	5 969
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	-	-
Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	-	-
Utland og andre	-	-
Personmarked	-	-
Gruppenedskrivning næring	-	-
Gruppenedskrivning person	-	-
Brutto tap på utlån og garantier til kunder	-230	5 969

MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENT

NOK 1 000	2014	2013	2012	2011	2010
Misligholdte engasjement (forfalte over 90 dager) ¹⁾	238 806	182 848	120 785	78 368	34 252
Øvrige tapsutsatte engasjement	-	-	-	-	-
Totalt tapsutsatte engasjement ¹⁾	238 806	182 848	120 785	78 368	34 252
Individuelle nedskrivninger	-	-	-	-	-
Netto tapsutsatte engasjement	238 806	182 848	120 785	78 368	34 252

¹⁾ Porteføljen består av ervervede misligholdte krav (alle krav over 90 dager) i SpareBank 1 Gruppen Finans AS' forretningsområde Portefølje i 2014, og tilsvarende for 2010, 2011, 2012 og 2013. Innfrielse av kravene i porteføljene er avhengig av skyldnernes evne til å innfri.

Morselskapet

Morselskapet har ikke tap på utlån og garantier.

NOTE 41 – ANDRE EIENDELER

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
1 060	2 223	75 875	62 453
4 927	3 033	29 580	22 251
-	-	18 058	20 368
-	-	165 328	15 102
76 649	82 697	76 649	82 697
9 723	13 531	18 641	25 371
69 118	271 605	188 215	160 274
-	-	7 009	228
161 478	373 088	579 354	388 745

¹⁾ Andre fordringer i konsernet i 2014 består blant annet av fordring knyttet til eiendom i SpareBank 1 Forsikring AS på 94 mill. kroner.

NOTE 42 - FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING

Konsernet 2014

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggsavsetninger	Kursreguleringsfond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Erstatningsavsetning	Sikkerhetsavsetning	Sum
Individuell rente/pensjon	5 983 593	234 673	-	-	489 069	-	6 707 334
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	74 287	5 004	-	-	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	3 393 130	229 669	-	-	28 844	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	611 480	-	-	-	460 225	-	-
- Investeringsvalg	1 904 696	-	-	-	-	-	-
Individuell kapital	2 099 698	11 681	-	-	375 824	-	2 487 203
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	243 131	-	-	-	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	372 397	11 681	-	-	89 068	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	-	284 130	-	-
- Investeringsvalg	1 484 170	-	-	-	2 626	-	-

Kollektiv pensjon	18 605 466	413 494	-	581 201	513 373	-	20 113 534
- Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	3 909 192	283 807	-	254 050	107 190	-	-
- Fripoliser	4 478 236	129 686	-	-	51 762	-	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) uten investeringsvalg	555 255	-	-	15 455	10 754	-	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) med investeringsvalg	9 444 134	-	-	309 020	159 989	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	218 650	-	-	2 675	183 679	-	-
Gruppeliv	443 569	-	-	137 800	641 568	119	1 223 056
Ulykkesforsikring	-	-	-	-	354 929	59 550	414 479
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	-	354 929	59 550	-
Kursreguleringsfond	-	-	1 516 771	-	-	-	1 516 771
Totalt alle bransjer	27 132 326	659 847	1 516 771	719 001	2 374 763	59 669	32 462 377

Konsernet 2013

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggsavsetninger	Kursreguleringsfond	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	Erstatningsavsetning	Sikkerhetsavsetning	Sum
Individuell rente/pensjon	6 070 605	186 589	-	-	417 338	-	6 674 532
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	77 282	3 724	-	-	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	3 649 164	182 865	-	-	33 668	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	495 633	-	-	-	383 432	-	-
- Investeringsvalg	1 848 526	-	-	-	238	-	-
Individuell kapital	2 012 384	12 933	-	-	325 835	-	2 351 152
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	257 734	-	-	-	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	410 613	12 933	-	-	87 907	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	-	236 293	-	-
- Investeringsvalg	1 344 037	-	-	-	1 635	-	-

Kollektiv pensjon	16 148 959	232 885	-	548 288	425 144	-	17 355 276
- Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	3 798 700	152 177	-	250 815	115 567	-	-
- Fripoliser	4 319 191	80 709	-	-	52 500	-	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) uten investeringsvalg	619 643	-	-	18 403	12 113	-	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) med investeringsvalg	7 197 983	-	-	272 985	115 953	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	213 442	-	-	6 085	129 010	-	-
Gruppeliv	265 777	-	-	193 237	676 994	465	1 136 473
Ulykkesforsikring	-	-	-	-	301 077	63 899	364 976
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	-	301 077	63 899	-
Kursreguleringsfond	-	-	983 578	-	-	-	983 578
Totalt alle bransjer	24 497 724	432 408	983 578	741 525	2 146 388	64 363	28 865 986

NOTE 46 – INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER OG KREDITTINSTITUSJONER

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
378 058	222 772	-50	-
2 356 832	2 455 539	2 356 832	2 455 539
-	- Bankinnskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	118 696	302 022
-	- Bankinnskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	-	-
-	- Gjeld til forsikringstakere	170 701	79 525
2 734 890	2 678 312	2 646 180	2 837 086
	Sum innskudd fra og gjeld til kunder og kredittinstitusjoner		
Innskudd	Innskudd NOK 1 000	Innskudd	Innskudd
-	- Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	118 696	302 022
-	- Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	-	-
-	- Sum innskudd fra kunder	118 696	302 022
-	- Uten næringstilknytning	-	194 001
-	- Jordbruk og tilknyttede tjenester	1	1
-	- Fiske og fangst	41	-
-	- Fiskeoppdrett og klekkerier	-	293
-	- Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	2 461	3 610
-	- Industri	43 330	27 949
-	- El-, damp-, gass- og varmtvannsforsyning	163	190
-	- Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomheten	447	-
-	- Bygge- og anleggsvirksomhet	20 091	14 782
-	- Varehandel, reparasjon av motorvogner	13 679	19 101
-	- Transport og lagring	3 185	2 031
-	- Informasjon og teknologi	8 813	24 191
-	- Faglig og finansiell tjenesteyting	8 284	3 149
-	- Forretningsmessig tjenesteyting	17 159	12 667
-	- Tjenesteytende næringer ellers	1 044	56
-	- Sum innskudd fordelt på sektor og næring	118 696	302 022
	Innskudd fordelt på geografiske områder		
-	- Akershus	5 590	16 117
-	- Oslo	9 728	4 356
-	- Hedmark	923	2 688
-	- Buskerud	-	2
-	- Oppland	-	464
-	- Østfold	7 302	2 935
-	- Vestfold	17 799	829
-	- Telemark	175	345
-	- Vest-Agder	2 838	6 018
-	- Rogaland	3 626	4 774
-	- Hordaland	677	1 175
-	- Sogn og Fjordane	19 440	16 290
-	- Møre og Romsdal	35 709	28 536
-	- Sør Trøndelag	6 311	12 081
-	- Nord Trøndelag	657	-
-	- Nordland	1 865	3 082
-	- Troms	4 073	7 477
-	- Finnmark	1 167	1 058
-	- Ikke fordelt på geografisk område	816	193 793
-	- Sum innskudd fordelt på geografiske områder	118 696	302 022

NOTE 47 – GJELD VEDRØRENDE GJENFORSIKRING

NOK 1 000	Konsernet	
	2014	2013
Gjeld gjenforsikring i livsforsikring	22 554	19 484
Gjeld gjenforsikring i skadeforsikring	19 585	96 051
Sum gjeld vedrørende gjenforsikring	42 139	115 535

NOTE 48 - ANDRE FORPLIKTELSER

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 NOK 1 000	2014	2013
105 733	120 362 Leverandørgjeld	127 983	141 380
19 049	14 075 Forskuddstrekk	64 870	60 530
10 901	9 867 Offentlige avgifter	21 612	23 935
27 322	23 343 Skyldig lønn og feriepenger	142 772	108 053
-	- Sluttvederlag	23 120	37 105
30 700	23 041 Øvrige påløpte kostnader	133 551	124 679
-	- Provisjonsgjeld	90 004	89 058
-	- Yrkesskadeerstatning til RTV	56 302	32 313
-	- Premiedepot	193 838	152 312
6 636	3 300 Annen gjeld ¹⁾	326 827	175 076
200 342	193 987 Sum andre forpliktelser	1 180 878	944 443

¹⁾ Annen gjeld i konsernet i 2014 består blant annet av gjeld på 123,4 mill. kroner som er annen kortsiktig gjeld i eiendomsselskapene i SpareBank 1 Forsikring AS og uoppgjorte handler med forvaltningsforetak beløper seg til 145,3 mill. kroner.

NOTE 49 – EIERSTRUKTUR

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2014 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	381 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	381 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	381 498	19,50%
Samarbeidende Sparebanker AS	381 498	19,50%
Sparebanken Hedmark	215 204	11,00%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	187 814	9,60%
Bank 1 Oslo Akershus AS	27 390	1,40%
Totalt antall aksjer	1 956 400	100,00%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

SpareBank 1 Gruppen AS hadde per 31. desember 2013 følgende eierstruktur:

	Antall aksjer	Eierandel
SpareBank 1 Nord-Norge	381 498	19,50%
SpareBank 1 SMN	381 498	19,50%
SpareBank 1 SR-Bank ASA	381 498	19,50%

Samarbeidende Sparebanker AS	381 498	19,50%
Sparebanken Hedmark	215 204	11,00%
Landsorganisasjonen i Norge (LO) /Forbund tilknyttet LO	187 814	9,60%
Bank 1 Oslo Akershus AS	27 390	1,40%
Totalt antall aksjer	1 956 400	100%

Pålydende per aksje er 1 000. Eierandel og stemmeandel er lik.

	2014	2013
Utbetalt utbytte per aksje	87	351

NOTE 50 - ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK

	Ansatte 31.12.2014	Årsverk 31.12.2014	Gjennomsnittlig antall ansatte 2014	Gjennomsnittlig antall årsverk 2014
SpareBank 1 Gruppen AS	322	315	305	299
SpareBank 1 Forsikring AS	627	615	623	610
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	25	25	24	24
ODIN Forvaltning AS	50	49	48	46
SpareBank 1 Medlemskort AS	10	10	9	9
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	42	40	43	42
Conecto AS	130	125	132	127
Sum	1 206	1 181	1 184	1 157

	Ansatte 31.12.2013	Årsverk 31.12.2013	Gjennomsnittlig antall ansatte 2013	Gjennomsnittlig antall årsverk 2013
SpareBank 1 Gruppen AS	287	282	280	274
SpareBank 1 Forsikring AS	597	582	432	420
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	36	36	214	208
ODIN Forvaltning AS	63	61	61	60
SpareBank 1 Medlemskort AS	9	8	10	9
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	46	44	48	46
Conecto AS	139	134	142	136
Sum	1 177	1 148	1 186	1 154

NOTE 51 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

EIERE AV SPAREBANK 1 GRUPPEN AS SOM REGNES SOM NÆRSTÅENDE PARTER	Org. Nummer	Eierandel
SpareBank 1 SR-Bank ASA	937 895 321	19,5 %
SpareBank 1 Nord-Norge	952 706 365	19,5 %
SpareBank 1 SMN	937 901 003	19,5 %
Sparebanken Hedmark	920 426 530	11,0 %
Bank 1 Oslo Akershus AS	910 256 351	1,4 %
Samarbeidende SpareBanker AS	977 061 164	19,5 %

DATTERSELSKAPER, FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER OG TILKNYTTETE SELSKAPER MV. AV
 EIERNE TIL SPAREBANK 1 GRUPPEN AS SOM REGNES SOM NÆRSTÅENDE PARTER:

	Org. Nummer	Eierandel
SPAREBANK 1 SR-BANK ASA:		
SpareBank 1 SR-Finans AS	925 102 512	100,0 %
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS	958 427 700	100,0 %
Westbroker Finans AS	950 475 978	100,0 %
SR-Forvaltning AS	983 054 560	100,0 %
SR-Investering AS	989 005 464	100,0 %
SR-Forretningsservice AS	990 945 748	100,0 %
Etis Eiendom	894 898 682	100,0 %
Finansparken Bjergsted AS	912 564 541	100,0 %
Rygir Industrier	982 480 647	100,0 %
Rygir Eiendom AS	991 358 064	100,0 %
Rygir Tomteutvikling	991 358 064	100,0 %
Torp LNG AS	987 904 070	100,0 %
Torp LNG Load	993 874 728	100,0 %
Torp Technoloy AS	994 316 559	100,0 %
Vitico AS	893 075 992	100,0 %
Viti Invest AS	891 355 572	66,7 %
Mjåltveitmarka B16 AS	991 358 064	100,0 %
Admisenteret	935 594 596	50,0 %
SPAREBANK 1 NORD-NORGE:		
SpareBank 1 Nord-Norge Portefølje AS	935 491 533	100,0 %
Nord-Norge Eiendom IV AS	991 391 142	100,0 %
Alsgården AS	966 850 582	100,0 %
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	930 050 237	100,0 %
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	931 262 041	100,0 %
EiendomsMegler 1 Lofoten AS	968 382 454	60,0 %
North-West 1 Alliance Bank (25 % eies av Saint-Petersburg Commercial Bank "Tavrishesky". Banken er registrert i Russland og regulert av russisk lovgivning)	-	75,0 %
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	982 699 355	100,0 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS	851 987 142	100,0 %
Fredrik Langes gate 20 AS	962 315 666	100,0 %
SPAREBANK 1 SMN:		
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS	938 521 549	90,1 %
SpareBank 1 SMN Invest AS	990 961 867	100,0 %
GMA Invest AS	994 469 096	100,0 %
Sentrumsgården AS	975 856 828	35,3 %
Aqua Venture AS	891 165 102	37,6 %
Maritech Systems AS	997 929 217	23,1 %
Omega-3 Invest AS	996 814 262	33,6 %
Tjeldbergodden Utvikling AS	979 615 361	23,0 %
Grilstad Marina AS	991 340 475	35,0 %
GMN 6 AS	994 254 707	35,0 %
GMN 51 AS	996 534 316	30,0 %
GMN 52 AS	996 534 413	30,0 %
GMN 53 AS	996 534 502	30,0 %
GMN 54 AS	996 534 588	30,0 %
Grilstad Energi AS	998 480 639	30,0 %
Hommelvik Sjøside AS	992 469 943	40,0 %
EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS	936 159 419	87,0 %
SpareBank 1 SMN Kvartalet AS	990 283 443	100,0 %
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS	936 285 066	100,0 %

SpareBank 1 Regnskapshuset Merkantilservice AS	983 622 461	100,0 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Ålesund AS	966 323 191	100,0 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Rørvik AS	951 016 071	100,0 %
Leksvik Regnskapskontor AS	980 491 064	50,0 %
Allegro Finans ASA	980 300 609	90,1 %
SpareBank 1 Bygget Steinkjer AS	934 352 718	100,0 %
SpareBank 1 Bygget Trondheim AS	993 471 232	100,0 %
SpareBank 1 SMN Card Solutions AS	990 222 991	100,0 %
Brannstasjonen SMN AS	998 042 577	100,0 %
St. Olavs Plass 1 SMN AS	999 263 380	100,0 %
SpareBank 1 Bilplan AS	979 945 108	100,0 %
Jernbanegata 19 SMN AS	912 514 005	100,0 %
SpareBank 1 SMN - Investeringer i tilknyttede selskaper:		
PAB Consulting AS	967 171 344	34,0 %
Molde Kunnskapspark AS	981 036 093	21,0 %
Bjerkeløkkja AS	998 534 976	40,7 %
SPAREBANKEN HEDMARK:		
Eiendomsmegler 1 Hedmark Eiendom AS	945 727 306	100,0 %
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	975 963 748	100,0 %
SpareBank 1 Regnskapshuset Østlandet AS	967 661 643	100,0 %
Komm-In AS	996 758 001	23,7 %
Vato AS	932 378 094	100,0 %
Sparebanken Hedmark - Investeringer i felleskontrollert virksomhet:		
Oslo Eiendom Holding AS	911 815 877	50,0 %
Torggt 22 AS	982 786 150	50,0 %
BANK 1 OSLO AKERSHUS AS:		
Invest 6 AS	997 091 523	100,0 %
EiendomsMegler 1 Oslo AS	976 759 673	100,0 %
EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS	983 350 828	100,0 %
SAMARBEIDENDE SPAREBANKER AS:		
Samarbeidende SpareBanker Fellestjenester AS	992 258 381	100,0 %

ANDRE FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER OG TILKNYTTETE SELSKAPER EID AV SPAREBANK 1 GRUPPEN SINE EIERE (Som igjen behandler SpareBank 1 Gruppen AS som felleskontrollert

	Org. Nummer
SpareBank 1 Banksamarbeidet DA	986 401 598
SpareBank 1 Boligkreditt AS	988 738 387
SpareBank 1 Næringskreditt AS	894 111 232
BN Bank ASA	914 864 445
SpareBank 1 Markets AS	992 999 101
SpareBank 1 Kredittkort AS	975 966 453
SpareBank 1 Verdipapirservice AS	998 240 603
SpareBank 1 Kundesenter AS	998 830 214
EiendomsMegler 1 Norge AS	984 352 875
SpareBank 1 ID AS	913 687 582
SpareBank 1 Asept AS	913 655 001

DATTERSELSKAPER AV SPAREBANK 1 GRUPPEN AS SOM REGNES SOM NÆRSTÅENDE PARTER

	Org. Nummer	Eierandel
SpareBank 1 Skadeforsikring AS	915 651 232	100,0 %
SpareBank 1 Forsikring AS	915 651 321	100,0 %
ODIN Forvaltning AS	957 486 657	100,0 %
SpareBank 1 Medlemskort AS	964 422 206	51,0 %
SpareBank 1 Gruppen Finans AS	948 396 882	100,0 %

Conecto AS	952 226 010	100,0 %
DATTERSELSKAPER AV DATTERSELSKAPENE TIL SPAREBANK 1 GRUPPEN AS		
SPAREBANK 1 SKADEFORSIKRING AS:	Org. Nummer	Eierandel
Falck Ytters Plass Eiendom AS	979 275 617	100,0 %
Herkules tomt AS	982 749 522	100,0 %
Teglverkstomta AS	982 749 549	100,0 %
Tårnhuset AS	987 004 339	100,0 %
Sjølyst Forretningsbygg Senterdrift AS	976 102 363	100,0 %
Bøler Senter Næring AS	988 329 932	100,0 %
Bøler Sentrum AS	934 007 069	100,0 %
Kongeveien 49 Kolbotn AS	988 330 116	100,0 %
Grev Wedelsgate 3 AS	996 963 772	100,0 %
Jernbanetorget 2 AS	997 666 445	100,0 %
Jernbanetorget 2 DA (Hjemmelsselskap for Jernbanetorget 2 AS)	963 431 902	99,0 %
Hammersborggata 9 AS	996 860 779	50,0 %
Storgaten 33 Oslo AS	997 671 643	11,0 %
Storgaten 33 Oslo DA (Hjemmelsselskap for Storgaten 33 Oslo AS)	965 742 891	11,0 %
Bygning 9 DA (Hjemmelsselskap for Drammensveien 130 Bygning 9 AS)	960 200 497	1,0 %
SPAREBANK 1 FORSIKRING AS:		
Calmeyersgate 1 AS	996 901 505	100,0 %
Hammersborggata 9 AS	996 860 779	50,0 %
Ørn Eiendom AS	980 390 764	100,0 %
Tordenskioldsgate 2 Oslo AS	888 455 442	100,0 %
Storgaten 1 AS	876 855 712	100,0 %
Storgaten 1 Eiendom AS	889 496 932	100,0 %
Tukthuset DA (Hjemmelsselskap for Hammersborggata 2 AS)	979 945 132	1,0 %
Hammersborggata 2 AS	997 666 267	100,0 %
Tukthuset DA (Hjemmelsselskap for Hammersborggata 2 AS)	979 945 132	99,0 %
Storgaten 33 Oslo AS	997 671 643	89,0 %
Storgaten 33 Oslo DA (Hjemmelsselskap for Storgaten 33 Oslo AS)	965 742 891	89,0 %
Drammensveien 130 Bygning 9 AS	997 666 399	100,0 %
Bygning 9 DA (Hjemmelsselskap for Drammensveien 130 Bygning 9 AS)	960 200 497	99,0 %
Jernbanetorget 2 DA (Hjemmelsselskap for Jernbanetorget 2 AS)	963 431 902	1,0 %
Provita AS	975 918 173	100,0 %
Ostara AS	975 918 106	100,0 %
Saturna AS	975 918 254	100,0 %
Ramira AS	975 918 211	100,0 %
Benull AS	974 483 769	100,0 %
Norsk Moteforum AS	977 363 004	100,0 %
Moteuka DA (99 % eies av Norsk Moteforum AS og 1 % av Senterforeningen)	992 079 487	100,0 %
ODIN FORVALTNING AS:		
Fondex OY, Finland - Eget finsk selskap og kun skattepliktig til Finland	1628289-0	100,0 %
ODIN Fonder - Svensk filial av ODIN Forvaltning AS	-	100,0 %

KONSERNETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER:

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår.

For tjenester ytet direkte til konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS utfører for datterselskaper og Alliansen gjennom SpareBank 1 Banksamarbeidet DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

Morselskapet		Konsernet	
2014	2013 ¹⁾ NOK 1 000	2014	2013 ¹⁾
Salg av tjenester (inntekter):			
28 230	7 557 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	151 681	93 860
142 945	147 603 Datterselskap	-	-
608 307	520 170 Tilknyttede selskaper	610 107	520 170
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
21 342	- Andre nærstående parter	87 330	71 697
Kjøp av tjenester (kostnader):			
-	- Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-963 406	-913 795
-43 710	-38 159 Datterselskap	-	-
-	- Tilknyttede selskaper	-	-
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
-	- Andre nærstående parter	-68 060	-5 925
Balanseposter som følge av kjøp og salg av tjenester			
-289	-520 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-49 541	-43 499
51 049	266 435 Datterselskap	-	-
-	- Tilknyttede selskaper	-	-
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
-	- Andre nærstående parter	1 446	-
Netto leieinntekter			
-	- Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-	-
-494	-2 187 Datterselskap	-	-
38 369	36 458 Tilknyttede selskaper	38 369	36 458
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
-	- Andre nærstående parter	-	-
Renteinntekter på utlån (+) og rentekostnader på lån (-)			
-101 103	-104 796 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-101 103	-104 796
18 803	11 450 Datterselskap	-	-
-	- Tilknyttede selskaper	-	-
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
-	- Andre nærstående parter	-	-
Utlån, fordringer og andre finansielle transaksjon			
288 279	29 049 Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	551 295	410 222
923 757	712 849 Datterselskap	-	-
76 649	82 697 Tilknyttede selskaper	76 649	82 697
-	- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-	- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
-	- Andre nærstående parter	24 961	-

Lån, gjeld og andre finansielle transaksjoner				
-3 020 175	-2 964 580	Foretak med felles kontroll eller betydelig innflytelse over foretaket	-3 020 175	-2 964 580
-		- Datterselskap	-	-
-		- Tilknyttede selskaper	-	-
-		- Felleskontrollert virksomhet der foretaket er deltager	-	-
-		- Nøkkelpersonell i ledelsen av foretaket eller foretakets morforetak ²	-	-
-		- Andre nærstående parter	-	-

¹⁾ Vesentlige transaksjoner med nærstående parter for 2013 gjelder de som ble regnet som nærstående parter i 2013. Note 52 i årsrapporten for 2013 gir en beskrivelse om hvem dette gjelder.

²⁾ Godtgjørelse til ledende ansatte i konsernledelsen, styret, kontrollkomitéen og representantskapet er omhandlet i Note 23 - Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte

Morselskapet har innvilget avlastningsgaranti overfor datterselskap på 521,0 (662,5) mill. kroner.

NOTE 52 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN, TVISTESAKER

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke registrert vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker SpareBank 1 Gruppen konsern sitt regnskap.

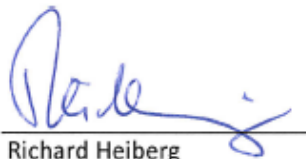
TVISTESAKER

Per 31. desember 2014 var SpareBank 1 Gruppen konsern part i 32 tvistemål for domstolene. Til sammen 31 av disse sakene gjelder tvister med forsikringstagere og andre forsikringsselskap knyttet til erstatningsoppgjør i forsikringsforhold. Disse sakene avsettes det løpende for i forsikringsselskapenes regnskaper, og utfallet av disse sakene er av uvesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. I tillegg er Conecto AS involvert i en rettssak. Utfallet av denne saken vil ikke ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling.

ERKLÆRING FRA STYRET OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR I HENHOLD TIL VERDIPAPIRHANDELLOVENS § 5-5

Vi erklærer etter beste overbevisning til årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2014 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av SpareBank 1 Gruppen AS og konsernet SpareBank 1 Gruppens eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet, samt de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor.

Oslo, 10. mars 2015

Richard Heiberg

Styrets leder

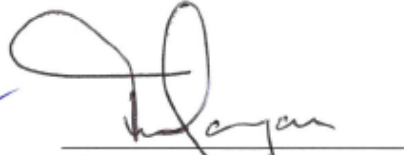
Arne Austreid

Knut Bekkevold

Per Hålvorsen

Finn Haugan

Jan-Frode Janson

Sally Lund-Andersen

Tor-Arne Solbakken

Kirsten Idebøen

Adm. direktør

REVISJONSBERETNING

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Gruppen AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Gruppen AS, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskaps- og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og oppstilling over utvidet resultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre notecopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Sparebank 1 Gruppen AS' finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Offices in:

Oslo	Haugesund	Stavanger
Ale	Kragerø	Sør
Arendal	Kristiansund	Straume
Bergen	Larvik	Tromsø
Bude	Mo i Rana	Trondheim
Elverum	Molde	Tysnes
Finnsnes	Narvik	Tvedestrand
Gjøvik	Sandnessjøen	Ålesund
Hamar		

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorsforening.

*Revisors beretning 2014
Sparebank 1 Gruppen AS*

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 11. mars 2015
KPMG AS

Geir Moen

Geir Moen
Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE TIL ÅRSOPPGJØRET FOR 2014

Kontrollkomiteen har utført det verv som pålegges den etter lov, forskrift og instruks fastsatt av representantskapet. Kontrollkomiteen har gjennomgått styrets forslag til årsregnskap for 2014 og revisors beretning. Kontrollkomiteen har også gjennomgått forslag til konsernregnskap og datterselskapenes forslag til årsregnskap for 2014. Med henvisning til revisors beretning anbefaler kontrollkomiteen at det fremlagte årsregnskap for SpareBank1 Gruppen fastsettes som årsregnskap for 2014.

Oslo, 18. mars 2015

Knut Ro

(Kontrollkomitéens leder)

Dag Nafstad

Rolf Røkke

Vigdis Wiik Jacobsen

Ivar Listerud

STYRETS REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE I ÅRSRAPPORTEN FOR 2014 – POLICY PÅ OMRÅDET

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har vedtatt at selskapet skal følge Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 4. desember 2007, sist revidert 30. oktober 2014, med de forbehold og tilpasninger som følger av at SpareBank 1 Gruppen AS har få aksjonærer, og at aksjen ikke er børsnotert eller gjenstand for regelmessig omsetning.

Anbefalingen er fastsatt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES), og anbefalingen er tilgjengelig på www.nues.no.

I henhold til anbefalingens pkt. 1 skal styret gi en samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse i årsberetningen eller i dokument det er henvist til i årsberetningen. Nedenfor følger styrets redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Med utgangspunkt i selskapets hovedstrategi er det utformet mål, strategier og verdier som skal legges til grunn ved styringen av selskapet. Virksomheten drives for øvrig i henhold til norsk lov, offentlige tillatelser og interne regler.

Styret har klargjort selskapets verdigrunnlag, og fastsatt etiske retningslinjer. Det er også fastsatt egne instruksjoner for styret og administrerende direktør. Enkelte overordnede styringsprinsipper, aksjonærrettigheter og -plikter fremgår også av aksjonæravtale.

Styret har utformet retningslinjer for samfunnsansvar.

VIRKSOMHET

Selskapets formål er i vedtektene angitt på følgende måte:

”Selskapets formål er å eie aksjer i foretak som etter sine vedtekter skal tilby særlige finansielle tjenester, herunder forsikrings- og verdipapirfondstjenester. Selskapet kan også eie aksjer i selskap som skal utvikle, eie og/eller distribuere programvare- og informasjonsteknologi, markedsførings tjenester, produkter, lisenser, varemerke og andre immaterielle rettigheter, samt utøve virksomhet i tilknytning til dette.”

Styret i selskapet har fastsatt klare mål og strategier for virksomheten. Selskapets mål og hovedstrategier fremgår av årsrapporten for 2014.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Egenkapitalen i selskapet og konsernet tilfredsstiller de krav som følger av lov og forskrifter, og er tilpasset selskapets mål, strategi og risikoprofil.

Styret har fastsatt en klar og forutsigbar utbyttepolitikk for selskapet.

Det foreligger ikke styrefullmakter til kapitalforhøyelse eller kjøp av egne aksjer.

LIKEBEHANDLING AV AKSJEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Selskapet har bare én aksjeklasse.

Likebehandling av aksjeeiere er sikret via vedtekter, styreinstruks, etiske retningslinjer og aksjonæravtaler. Transaksjoner med nærstående forutsettes å skje til markedsmessige vilkår.

Selskapet har ikke etablert tilbakekjøpsprogram for egne aksjer.

Selskapets styreinstruks og etiske retningslinjer inneholder bestemmelser som skal sikre at styremedlemmer og ledende ansatte melder fra til styret hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av selskapet.

FRI OMSETTELIGHET

Selskapets aksjer er ikke fritt omsettelige. Ved enhver overdragelse av aksjer har de øvrige aksjonærer forkjøpsrett på ellers like vilkår. Hovedbegrunnelsen for omsetningsbegrensningen er at selskapets aksjer ikke er børsnotert, og at selskapet inngår som en del av SpareBank 1-alliansen.

GENERALFORSAMLING

SpareBank 1 Gruppen AS har en konsentrert aksjonærstruktur, og erfaringsmessig er nærmere 100 % av aksjene representert på generalforsamlingene. Selskapet søker å tilrettelegge og avvikle generalforsamlingene i samsvar med Norsk anbefaling, men for et selskap med få aksjonærer, svært liten omsetning i aksjen og hvor samtlige aksjonærer og aksjonær-grupperinger er representert i styret, er det hensiktsmessig å foreta visse tilpasninger i forhold til anbefalingen.

VALGKOMITÉ

Selskapet har en valgkomité, og dette er vedtektsfestet. I henhold til vedtektene skal valgkomiteen bestå av representantskapets leder og nestleder samt styrets leder. Valgkomiteen begrunner ikke sine innstillinger, og mottar ikke særskilt godtgjørelse. Det er i aksjonæravtale og ved etablert praksis gitt føringer om valg av styremedlemmer og øvrige tillitsvalgte i selskapet. Det er derfor ikke behov for at generalforsamlingen fastsetter retningslinjer for valgkomiteen, og valgkomiteen kan derfor ha en sammensetning som avviker fra anbefalingen. Selskapet har lagt til rette for at aksjeeierne kan foreslå kandidater overfor valgkomiteen.

BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Finansinstitusjoner har som hovedregel ikke bedriftsforsamling, men i mange tilfeller skal de ha representantskap. Representantskapet har i hovedsak de samme oppgaver og funksjon som en bedriftsforsamling. SpareBank 1 Gruppen AS har representantskap.

Representantskapet er sammensatt av representanter for kunder til selskaper i konsernet, samt representanter for aksjonærene og de ansatte.

SpareBank 1 Gruppen AS med datterselskaper inngår som del av SpareBank 1-alliansen, og dette preger også styrets sammensetning. Styret er sammensatt av representanter fra aksjonærene og de ansatte. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i styret. Representantskapet velger styrets leder. Sammensetningen er nærmere omtalt i eget avsnitt i årsrapporten.

Selskapet har ingen enkeltpersoner som aksjonærer, og følgelig heller ingen styremedlemmer som personlig eier aksjer i selskapet.

STYRETS ARBEID

Styret utøver sitt arbeid i henhold til lov, vedtekter samt fastsatte instruks og retningslinjer. Styret har også fastsatt instruks for administrerende direktør. Styret følger opp internkontrollen i samsvar med forskrift og instruks fastsatt av Finanstilsynet, og har også opprettet egen internrevisjon i konsernet.

Styret kan i henhold til styreinstruksen opprette særskilte utvalg og komiteer, men kan normalt ikke delegere beslutningskompetanse til slike utvalg eller komiteer. Styret besluttet i 2008 å opprette revisjonsutvalg og godtgjørelsesutvalg. I 2013 besluttet styret å opprette et risikoutvalg.

Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og kompetanse.

RISIKOSTYRING OG INTERN KONTROLL

SpareBank 1 Gruppen AS er som finansinstitusjon underlagt detaljerte regler for risikostyring og intern kontroll. Det gis en beskrivelse av selskapets risikostyring og interne kontroll i styrets årsberetning.

Styret har utformet retningslinjer for samfunnsansvar.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Styrets godtgjørelse fremgår av notene til årsregnskapet. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig. Det er ikke utstedt opsjoner til styremedlemmer.

GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte fremgår av noter til årsregnskapet. Styret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte.

Opplysninger om bonusordninger for administrerende direktør og ledende ansatte er også gitt i note til regnskapet. Selskapet vil utvikle samtlige bonusordninger i løpet av 2015.

Det er ikke etablert opsjonsordninger i selskapet.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Selskapet tilstreber en åpen informasjonspolitikk overfor markedet. Styret har for øvrig ikke fastsatt retningslinjer for rapportering av *finansiell og annen* informasjon til markedet. Selskapet publiserer finansiell kalender på selskapets Investorblogg. Pressemeldinger legges ut på selskapets Investorblogg. Regnskapsinformasjon, herunder årsregnskap, presenteres på Investorbloggen etter avholdt generalforsamling.

Styret har ikke fastsatt retningslinjer for selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Samtlige aksjonærer og aksjonærgrupperinger er representert i selskapets styre, og mottar således samme informasjon fra selskapet i egenskap av styremedlemmer.

SELKAPSOVERTAKELSE

Norsk anbefalings regler på dette området anses ikke for å være relevante for SpareBank 1 Gruppen AS på grunn av aksjonær- og styresammensetning.

REVISOR

Revisor er omtalt i eget avsnitt. Styret har ikke fastsatt retningslinjer for ledelsens adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisors rådgivningsvirksomhet er imidlertid, som det fremgår av notene til årsregnskapet, på et beskjedent nivå.

Styret har avholdt ett møte med revisor uten at administrerende direktør eller andre fra den daglige ledelse var til stede.

REVISJONS- OG RISIKOUTVALGET

Styret i SpareBank 1 Gruppen AS har et revisjons- og risikoutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Utvalget består av leder Jan Frode Janson (administrerende direktør SpareBank 1 SNN), Arne Austreid (administrerende direktør SpareBank 1 SR), Tor-Arne Solbakken (Nestleder i LO) og Knut Bekkevold (hovedtillitsvalg SpareBank 1 Gruppen AS).

Revisjons- og risikoutvalgets sekretær er Brigitte Ninauve (SpareBank 1 Gruppen AS).

Revisjons- og risikoutvalgets overordnede funksjon er å føre en uavhengig kontroll med selskapets finansielle rapportering og kontrollsystemer. Revisjons- og risikoutvalget skal samlet ha den kompetanse som ut fra konsernets organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta sine oppgaver. Minst ett av utvalgets medlemmer må ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon. Revisjons- og risikoutvalgets formål, oppgaver og funksjoner er fastsatt i samsvar med internasjonale regler og standarder, og også i samsvar med lovendringene som følge av implementering av EUs revisjonsdirektiv.

Revisjons- og risikoutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det har i utgangspunktet ikke selvstendig beslutningskompetanse. Revisjons- og risikoutvalgets oppgave er blant annet å påse at konsernet har uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, og at risikostyringssystemer fungerer effektivt i konsernet, samt føre tilsyn med regnskapsavleggelsen.

Revisjons- og risikoutvalget gjennomgår blant annet drifts-, kvartalsrapportering, årsregnskap og risikorapportering før behandling i styret. Utvalget vurderer særskilt spørsmål vedrørende tolkning og overholdelse av regnskapsprinsipper og -praksis, samt verdsettelse av oppkjøpte selskaper og presentasjon. I sin gjennomgang har utvalget diskusjoner med ledelsen og ekstern revisor. Minst en gang i året har utvalget møte med ekstern revisor uten tilstedeværelse av administrasjonen.

Revisjons- og risikoutvalget har holdt åtte møter i perioden april 2014 til og med mars 2015.

Vedlagt følger en tabell over revisjons- og risikoutvalget sine fokusområder:

REVISJONS- OG RISIKOUTVALGETS FOKUSOMRÅDER			
<p>Finansiell rapportering:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vurdere egnetheten av regnskapsprinsippene ▪ Etablere regler for informasjonsplikt ▪ Kvalitetssikre overgang til nye regnskapsprinsipper ▪ Følge opp nyetablerte selskap ▪ Gjennomgang av store vurderingsposter i regnskapet som goodwill, utsatt skattefordel og annet 	<p>Risk management og internkontroll:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gjennomgå risikostyring og compliance i konsernet ▪ Forstå områder identifisert som nøkkelrisiko (key risk) ▪ Vurdere effektiviteten av etablerte kontroller ▪ Mislighetsrisiko ▪ Omorganisering i konsernet 	<p>Ekstern revisjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Utnevne og gjenvelge revisor ▪ Diskutere omfanget av revisjon ▪ Vurdere revisors uavhengighet ▪ Gjennomgå vesentlige revisjonsfunn ▪ Kvalitetssikre revisors arbeid 	<p>Intern revisjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Fastsette arbeidsoppgaver, rapporteringslinje og angi ressurser ▪ Diskutere omfanget av intern revisjonen ▪ Komme med innspill på fokusområder ▪ Vurdere effektiviteten ▪ Følge opp anbefalinger fra intern revisjon

KOMPENSASJONSUTVALGET

Kompensasjonsutvalget i SpareBank 1 Gruppen har i mandat å:

- Innstille til styret i saker som gjelder lønn og øvrige ansettelsesbetingelser for administrerende direktør
- Gi råd til administrerende direktør i saken som gjelder lønn og øvrige ansettelsesbetingelser til de som rapporterer til administrerende direktør

Kompensasjonsutvalget består av tre styremedlemmer og ledes av styrets leder. I 2014 har kompensasjonsutvalget bestått av:

- Perioden 1. januar 2014 til og med 24. april 2014

Per Halvorsen (leder av utvalget), Finn Haugan og Steinar Karlsen

- Fra om med 25. april 2014

Richard Heiberg (leder av utvalget), Finn Haugan og Hans Christian Gabrielsen

Administrasjonen har i 2014 ivare tatt sekretærfunksjonen ved personaldirektør Lars Kåre Smith.

Det er i 2014 avholdt fem møter i kompensasjonsutvalget hvor av to fysiske møter. I møtene ble følgende saker behandlet:

- Bonusutbetaling for 2013 til administrerende direktør Kirsten Idebøen
- Regulering av lønn per 1. januar 2014 for administrerende direktør Kirsten Idebøen
- Bonusordning og kriterier for bonus for 2014 for administrerende direktør Kirsten Idebøen
- Avvikling av bonusordning for ledere og ledende ansatte i Alliansesamarbeidet
- Innretning på bonusordning for medarbeidere i Alliansesamarbeidet
- Midlertidig funksjonstillegg for administrerende direktør i ODIN Forvaltning AS - orienteringssak
- Avvikling av bonusordning for medarbeidere i Alliansesamarbeidet og modell for kompensasjon

Det er utover dette ikke lagt fram saker til behandling i kompensasjonsutvalget.

PROFORMA REGNSKAP FOR SPAREBANK 1-ALLIANSEN

Nedenstående resultatregnskap og balanse er en sammenslåing av regnskapene til eierbankene, BN Bank, SpareBank 1 Gruppen, Bank 1 Oslo Akershus, SpareBank 1 Boligkreditt AS, og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Konsernregnskapene er lagt til grunn hvor dette er aktuelt. Det er ikke foretatt eliminering for krysseie mv. utover eliminering av bokført verdi av bankenes eierandeler i SB 1 Gruppen, Bank 1 Oslo Akershus, BN Bank, SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt. Inntekter fra eierinteresser i nevnte selskaper er eliminert sammen med de viktigste konserninterne transaksjoner. Regnskapet er således ikke et fullverdig konsernregnskap, satt opp etter god regnskapsskikk.

RESULTATREGNSKAP

MNOK	2014	2013
Renteinntekter og lignende inntekter	28 320	27 702
Rentekostnader og lignende kostander	-18 106	-18 434
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	10 214	9 268
Utbytte og andre inntekter fra verdipapirer med variabel avkastning	2 868	2 020
Inntekter fra banktjenester	7 747	7 490
Kostnader ved banktjenester	-2 595	-2 359
Netto gevinster/tap på verdipapir og valuta	3 963	3 937
Andre driftsinntekter	-724	6
Premieinntekter forsikring	9 450	8 971
Premieerstatninger forsikring	-8 505	-9 340
Resultat før driftskostnader	22 417	19 994
Lønn og generelle administrasjonskostnader	-8 302	-7 980
Avskrivninger	-325	-337
Andre driftskostnader	-2 331	-2 256
Andre kostnader	-75	-
Resultat før tap	11 384	9 422
Tap på utlån, garantier mv	-963	-815
Gevinst/tap på eiendeler som holdes på lang sikt	28	44
Resultat før ekstraordinære poster og skatt	10 449	8 651
Skatt, ekstraordinære poster og minoritetsinteresser	-2 550	-2 290
Resultat etter skatt	7 899	6 361

BALANSE

MNOK	2014	2013
Kontanter og fordringer på sentralbanker	28 184	6 995
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	15 351	25 821
Utlån til kunder	670 574	633 818
Verdipapirer	188 913	142 303
Varige driftsmidler	3 221	2 947
Andre eiendeler, inkl. overtatte eiendeler og eierinteresser i tilknyttede selskap	9 532	27 818
Forskuddsbetalinger og opptjente ikke forfalte inntekter	217	394
Sum eiendeler	915 992	840 096
Gjeld til kredittinstitusjoner	18 265	33 681
Innskudd fra og gjeld til kunder	340 088	316 908
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	397 361	365 256
Annen gjeld	40 384	12 637
Påløpne kostnader og forskuddsbetalte inntekter	283	126
Avsetninger til forpliktelser og kostnader	43 569	40 485
Ansvarlig lånekapital	15 161	16 248
Sum gjeld	855 112	785 341
Minoritetsinteresser	92	104
Egenkapital, inkl. periodens resultat	60 789	54 651
Sum gjeld og egenkapital	915 992	840 096

SIM mangler 09:34 80%

Velkommen

Mobilbank eller saldo?

- Da trenger du nytt Passord.

» Klikk her for mer informasjon

Mobilbank

Kontakt oss

Sperre kort

Melde skade

Bestill rådgivning

Bli kunde

SpareBank 1

